

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

BAVUL

Aralık 2015
Sayı 3

5tl

Edebiyat Sokak

Ercan Kesal
Nejat İşler
Sarı Celal
Haydar Ergülen
Fulsen Türker
Hüsnü Arkan
Alev Karaduman
Serdar Akar
Barış İnce
Meltem Yılmaz
Celil Oker
Ali Mendillioğlu
Hande Gündüz
Can İren
Ayşen Aksakal
Ali Lidar
Alper Gencer
Fatih Pınar
Hacer Foggo
küçük İskender
Ahmet Büke
Esra Tanrıbilir
Hakan Demir
Erk Acerer
Önder Abay
Mehmet Ali & Aksamsefası

"Gelsin de nereden gelirse gelsin!
Bir hişt sesi gelmedi mi fena.
Geldikten sonra yaşınsın çiçekler,
böcekler, insanoğulları.
Hişt hişt!"

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi | <https://rantey.org>

Şehri Güzel Sanatlar Fakültesi Öğrencileriyle Buluşturuyoruz

www.dogustasanatabiyer.com

Tüm **Güzel Sanatlar Fakültesi** öğrencilerine kendilerini ve sanatlarını ifade edebilmeleri için, eserlerini **Doğuş Grubu** lokasyonlarında sergileme imkanı tanıyarak,

önemli bir sanat hareketi başlatıyoruz.

Mehmet Ali Bülent Kültür ve Sanat Fakültesi sanatı herhangi bir şekilde değerlendirmiyor, tartışmıyor;

sadece **sanata bi yer** veriyoruz.

“Çocuğum oralar soğuktur haydi kalk yerine yat”

İmtiyaz Sahibi

BRG Basın Yayın Reklam adına
Ümit Bektaş

Yayın Yönetmeni Önder Abay

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Kemal Can Kayar

Görsel Yönetmen Doğukan Alyaz

Editörler
Emrah Serbes
Barış İnce
Esra Tanrıbilir
Zihni Başarsay
Duygu Temel
Can Binali Aydın

Kapak İllüstrasyonu Aykut Aydoğdu

Feminist Sönsöz Gizem Çıtak

İletişim
iletisim@bavuldergi.com
reklam@bavuldergi.com
bavul@bavuldergi.com

Baskı
Uniprint CTP Service
APA UNIPRINT Basım
San. ve Tic. A.Ş.
Tel: 90212 798 28 40 /
Faks : 90212 798 20 63
Adres: Hadimköy Mahallesi
434 Sokak No:6
34555 Arnavutköy /
İstanbul / TÜRKİYE

Genel Dağıtım
DPP (0212) 622 22 22
ISSN: 2149-8113

Aytlık yaygın süreli yayındır.

f /bavuldergi
s /bavuldergi
v /bavuldergi

Uyanınca bir bakarsın hemen yanı başında bir tas çorba. Sıcak ama dumanı yok, tarhananın kokusu yok. Çorbanın üzerinde bir somun ekmek, kırsan kırmızı su yok. Plastik bir kap, saydam bir poşet. Görebildiğin bundan ibarettir.

Dünyanın güneşe konumuna bağlı olarak günün belirli saatleri karanlık bir oda. Sabahın ilk ışıklarına uyanır insan, dinçlikten değil, perdesizlikten. Tek perde gökyüzüdür sokakta yatan için, müsaade ettiğince karanlık olur.

Karanlıktasındır, uykun vardır, uyuyacağsın ama uyanacağının garantisi yok. Hele ki hava soğuksa, boğazın ışıklarından süzülen karlar rengarenk olup çok beğeni alacak fotoğraflar sosyal medyaya düşmek için hazırda, donmaktan korkar insan. Hem donmamak hem de korkmamak için en ucuz yol ispirtodur. Eskitme mobilyalı odalarda güzel dursa da, şisede durduğu gibi durmaz ispirtonun rengi. Ali al, moru mor derler ya, biraz öyle işte.

Sen de sevmişsindir birilerini, kırılmış ve kırmışsındır, anlatacak büyük bir hikâyen olmasa da yaratırsın bir kalem. Geçip giden kaç yıl varsa işte o yıllardan bir kişinin bile sabah seni uyandırmayacağını bilirsin. En kötüsü de uyanır, ispirtoyu çekip vurduysan kafayı, rüyana girdiysen anan, hele bir de “Uyan evladım” deyip güldüyse yüzüne,

boku yedin. Kırıkların en acı vereni hayal kırıklığıdır. Uyandığında önce ölüp ölmediğini, sonra bir gün öleceğini düşünsün.

Odanın duvarları yoktur. Rüzgârı kendi içinden yersin. Hem öyle mülkiyeti falan reddettiğin için değil, mülkiyet seni reddettiği için kurumaz kar yemiş ayakların. Eğer kimse yürütmemişse başucuna konan bir tas çorbanı, plastik kabin kapağını açıp dumanını yüzüne tutarsın. Tarhananın nefis kokusu için değil, yüzün çözülün diye yakınlaştırsın sıcak kendeine.

Sırtın ağrıdıysa sert döşek gerekir deseler de inanma. En sertinde uyuyanların da sırtı ağır ama şikâyet etmezler. Çünkü betonun soğuğu ciğerlerine işlemiştir, sırtlarının ağrısını hissetmezler. Eğer belediye festivalinde bütçe aşılammışsa sağlık bakımları yapılır. Ancak onarım, mütemadiyen bir başka bahara bırakılır.

“Bunları silkelesen milyon çıkar” diyenlerden silkelemelerini rica edin. Ortada milyon falan varsa eğer en azından varlığından habersiz sahibi de nasiplemiş olur. Olur da çıkmazsa o para, size bunu söyleyenin suratına bakın. Anlayacaktır. “Çok parası varmı ama delirmiş” laflarına da mümkünse aldanmayın. Eğer çivi çiviyle sökecekse, bunun yeri sokaktır. Öyle şeyler görür ki insan sokakta, akılı başındaysa gider, yoksa kalır.

Bu gördüğünüz fotoğraf, Türkiye’nin en bol ödüllü yazarının evine 10, Türkiye’nin en büyük reklam ajanslarına ortalama 15, Türkiye’nin en tanınan sanatçıların taklidiği kahveye 1, Türkiye’nin en yüksek metrekare raycine sahip dairesine de yaklaşık 7-8 dakika uzaklıktadır.

Bu fotoğraf, Fırınazğa Kahvesi’nin arkasında, Cami’nin hemen ardında çekildi.

“Komşusu açken tok yatan bizden değildir” buyurmuş Hz. Muhammed. Bilin ki o betonda uyuyanlar aç.

Bir de böyle öykü gibi okunsa da unutmam, nihayetinde “Anlatılan senin hikâyendir.” Bu hikâyenin neresinde olduğunu da insan kendisi seçer.

Eğer bu yazıyı okuyup bu fotoğrafın olduğu yerde yatan insanı görürseniz ona bir yemek ısırtılayıp vicdanınızı rahatlatmayın. Onu ve sokakta yatmak zorunda kalan tüm insanları buralara mahkûm edenleri rahatsız edin.

Bir de gönlünüz inceden sızladıysa, olur ki özlemişti, sabah uyandığında görürseniz en azından bir gözün deyin.

BULANDIRILMIŞ HAKİKAT, BULANDIRILMIŞ SÜTTÜR

Kurosava, "Hüzünlü bir sahneyi neşeli bir çocuk şarkısıyla anlatırsanız hikâyenin kederini daha çok duyarsınız" der.

Kasabada ikindi vakti. Cemelli ebem evin önünde ki küçük taburede hiç kıpırdamadan oturuyor. Orada unutulmuş süskü. Ara sıra gözüne konan sinekleri kovallıyor ganksi. Bir süredir tüm isimler ve şaşılar kayıp. Annette kızıyor babamla konuştuğu için: "Elin herifiyle ne konuşuyorsun. Hiç utanman kalmadı artık!"

"Camekan" da ise sıkı bir muhabbet var. Ayakkabılığın yanındaki sandalyede oturan Saadet halam, çekyat bozması sedirdeki anemne bir şeyler anlatıyor. Konuşmasının aralarında da kırık kırık güllüyor. Neşeli bir şey anlatıyormuş gibi; ama değil.

Salonun basma perdesi, camlı kapıyı yarısına kadar örtmüş. Perdenin arkasındaki somyada "Akababa" dergisi okuyorum. "Akabba" dergisi. Geçen gün anamın ardına takılıp bir tanıdığını evine gitmişim. Sıkılıp mızmaşlanınca: "Önüne okuyacak bir şeyler koyun, sesi kımaz o zaman!" dedi anam. Önüne bir yığın "Akabba" dergisi koydular. Kendimi kaybetmiş gibi geziyorum sayfalarda. Yusuf Ziya Ortaç yazılan var, Cafer Zorlu'nun karikatürleri sonra...

"Ben ölmüş anamın sütünü emdim Fadime, nasıl gün göreyim ki?" cümlesini duydum birden. Saadet halam hem güllüyor hem de bunları söylüyor. Uzandığım yerden kulak kabartmış konuşmaya. O daha emmekte. Ken annesi hastalanmış ve yatağa düşmüş. Sonra da ölmüş. Bebeği almışlar koyunundan ve defin hazırlığına başlamışlar. İş yazınca bebek ağlamaya başlamış. Anneyi mi gömecekler, bebeği

mi doyuracaklar? Ölmüş ananın göğüslerinden hala süt sızdığını gören ihtiyarlar dan biri, "Aclıkmış bu, anasının sütünü istiyor," diyerek bebeği ölmüş anasının göğsünden emziriyor.

Saadet halam başına gelen tüm felaketlerin sebebinı buna yoruyordu: "Ölmüş anemim sütünü emdim ben abla, niye gün göreyim ki?"

1978 yılının 19 Aralıkta Bornova'daydım. 19 Aralık'tan 26 Aralık'a kadar, Maraş'ta yüzlerce kadın, çocuk, çocuk öldürüldü ve bunu yapanlar bir süre önce öldürdükleriyle aynı kahvede çay içip, aynı caddelerde geziyorlardı. O günlerde evde olsaydım eğer, abilerimden biri bana mutlaka Maraş'ı sorardı. Ona önce Dersim'den söz ederdim. 1938 yılında Munzur'un kan kırmızı aktığından, insanların fare gibi mağaralarda kısırlılıp zehirlendiğinden, çocukların, bebelerin süngülediğinden... Sonra da Maraş'ı anlatır ve derdim ki; "Abi, galiba biz Munzur'un ölmüş sütünü emdik, başımıza felaketler bu yüzden geliyor."

19 Ocak 2007 saat 15.00 sularında annem, babamın ilaç saatinin geldiğini hatırlayarak mutfağa gitti. Dışarda kar giddetini iyice artırmıştı ama ev sıcaktı. Haline şükretti, evsiz barksızlara dua etti ve "akşamın yemeği hazır" diyerek rahatladı. O sırada babam televizyondaki son dakika haberlerine bakıyordu sessizce. Ayakkabısı delik bir adam caddede boyuna boylu yatıyor. "Hrant" isminde birini vurmuşlar. Babam anemini ika edebiliyordu eğer,

o yıl İstanbul'da yanımda kalacaklardı. Gelselerdi, salonda yanı yana televizyon seyrederek, eskilerden konuşurduk. Televizyonda bu haberi gören babam, biliyormun, çok üzülür ve sorardı: "Niye öldürülmüş oğlum?"

Babama, 1915 yıllarına ait bir günce okurdum önce: "Atlı arabayla Gavar Dağları'nı geçiyorlardı. Bir taraf dağ, bir taraf uçurumdur. Yollarda insanlar göç ediyordu. Bir sürü ihtiyar, çocuklar, kadınlar buz gibi havada yürüyordu. Bazıların yüzü gözükmeyecek kadar sinekle kaplıydı. Yüzleri sinekle kaplı olanlar birkaç adım atıp düşüp ölüyorlardı. Pek çok kişi arabama binmek için yalvarıyordu. İnsanlar yürüyecek ölüyorlardı. Gece cadırlardan

çocukların "mayrık" diye ağlayan sesleri duyuluyordu. Manzara feciydi. Ermeni göçünün tam ortasına düşmüştük."

Henüz zalimler kazanmadı. İylige inancınızı kaybetmeyin.

Gittikçe uzayan kar tipsi altında, takati kesilip yol kenarlarına yıkılan ölmüş annelerinin memelerini çekştirerek hayatla kalmaya çalışan bir halkın, helal süt emmiş bir çocuğunu, Hrant'ı, arkasından kalfeçe vuran bir ülkede yaşamamın acısıdır derdim ki babama: "Ne yapalım baba, biz ölmüş Anadolu'nun sütünü emmişiz, belki Hrant'ı bu yüzden vurdular..."

Annem, 2 Temmuz 1993'de Avanos'ta, ikindi namazını kıldıkdan sonra bahçeye giderek, marulları suladı ve biraz kayısı topladı, olmuşturların. Benim gelmemi bekliyordu, "Seversen sen, kendi ellerinle topla diye ellemedim oğlum." Kalan kayısıları toplayıp havuzun başında anemle sohbet etseydim

toplayıp havuzun başında anımlar sohbet etseydim hayata dair ve bu sırada televizyonun bahçeye taşan sesinden, Sivas'ta otuz yedi kişinin yanarak öldüğünü duyusaydık ve yakınlarını da "yakın, yakın, işte cehennem" çığlıklarına şahit olsaydık anımlar. Ona, 1922 yılında şimdi üzerinde yaşadığımız bozkırda bir zamanlar kardeşçe yaşadığımız binlerce komşusunun, bir sabah trenlere doldurulup hayatlarında ilk defa görecikleri bir yere, "İşte, vatanınız artık burası" denilerek gönderildiklerini anlattım önce. "Bizi nereye gönderiyorsunuz, bizim evimiz burada" diye ağlayan komşularını... Sonra derdim ki: "Anne şaşırma, biz ölmüş bozkırın sütünü emdik, başımız bunların gelmesi normal!"

Anımlar, tanıdığı birinin yakışsız bir haberini duyduğunda, şaşkınlıkla, "yok canım yapmamıştır öyle bir şey, ben emzirdim onu" der, arkasından da masumca açıklar: "Onun anasının hiç sütü olmadığı için, çok meme verdim ben ona. Kardeş sayılırsınız..."

Annenin iyilik ve kötülüğü, emzirdiği süt üzerinden tarif etmesime M. Klein'in "Haset ve Şükran" kuramında da rastladım.

Klein, çocuğun anne memesi ve annesiyle ilişkisine büyük önem veriyor. Ona göre, "Meme, içgüdüsel bir biçimde, besin kaynağı ve dolayısıyla daha derin bir anlamda yaşamın kaynağı olarak algılanır. Eğer her şey yolunda giderse, doyurucu memeye bu zihinsel ve fiziksel yakınlık, yitirilmiş olan o doğum öncesi anne-bebek birliğini ve buna eşlik eden güven duygusuna bir ölçüde yeniden kurar."

Biz ölmüş annemizin sütünü mü emdik? Anadolu'nun sütünü. Göç yollarında ölen komşularımızın, kovuklarda kısırlıp kurşunlanan köylülerin, yanmış otellerin içinde kalan kardeşlerimizin Anadolu'su. İssiz dağ yamaçlarının, serin çavlanların, bozkırın Anadolu'su. Maraş'ın, Sivas'ın ve Robosk'ın. Eskişehir'in, Taksim'in simidilerde...

Başımıza gelenler bu yüzden mi acaba? Bu yüzden mi, bu kadar çok hırıs, soytarı, riyakâr ve yalancısı var tarihimiziz?

Bulandırılmış hakikat, bulandırılmış sütür... Şimdi, sonuna kadar hakikat ve sadece hakikat için... Korkmadan, utanmadan ve katlanarak... Sütümüzü berrak kılalım. Helal süt emmiş kardeşlerimizi hatırlayarak...

Helal süt mü arıyorsunuz; Sinan'ın, Hüseyin'in, Mine'nin fotoğraflarına bakın. Eski İsmail'in gülen yüzünü hatırlayın. Erdal'ın son mektubunu okuyun, mezarısı Veysell'in masum şiirini. Etenim türküsünü dinleyin gece yarısı başkent metrosunda.

"Su-i misal misal olmaz," kötü süt örnek olamaz hayatımıza. Su çatığını bulur, biliyoruz ve hepüz zalimler kazanmaz. İlyilde inancınızı kaybetmeyin.

Mehmet Ali & Akşamsefasi

SENÇİ

Bir sohbette en çok kendinden bahsederken coşarsın... En güzel yazının kendi' trt' hikayeni anlattığın yazı olduğunu sanırsın. Hep şiirsen, hep şarkısen, hep de maşallah kalın bir romansın...

Ki ne yazarsan yaz, sayfada öne çıkarılmış bir yuvanın içi kadarsın. "Karşındakinin anladığı kadar" değil, konuştuğunda karşındakinin esnediği ana kadarsın... Komşularla güne gittiğinde hep anlattırın ya, acıların padişahısın ya, aslında ocaktaki düdüklü tencerenin öttüğü ana kadarsın. Bir senin mi acın var, hep senin mi hikâyen var, hep sen mi film gibi olansın? Bir belgesel filminde azman hayvanların kaldırdığı toz kadarsın...

Aynı anda 5 milyar insan dua ya da beddua eder. Yağmur ister, kar ister, güneş ister, para ister, acı vermek ister, aşk almak ister... Milyonda birinin bile aynı anda iyi dua ya da fena dualarının gerçekleştiğini düşünsene? Kiyamet lan bu işte... Sencil Ne sanırsın? Tanrının hep seninle ve senin istekleriyle mi ilgilendiğini sanırsın? Ne kadar da senin ya da "ben" gibi olansın... Bencilliğine de kıyameti koparansın.

Oysa hırslı olduğunda çıkarıldığın avaz, katil olduğunda bile bile girdiğin kızmaz kadarsın... Sevdigine edebildiğin naz kadar değil zalime edebildiğin itiraz kadarsın. Ne serilidin be yeter? Kalk artık... Oyları da, paraları da, yalanları da, güçleri de, ayakkabılarının suratımızda yer ettiği zleri de yere girsin! Ki yuvarıdaki yetkililer beni duyuyorsa ve az önce söylediğim dinsel, münasebetsiz şeylere kızmadıysa eğer, hâlâ varsa mümkünatı yani, not alsın lütfen ve belalarını da veriversin! Hiçbir zaman

versene... Ayağının bastığı kerevet, tabanındaki kuvvet kadarsın. Ofken kadarsın, sinirden ısırıldığın etin kadarsın, kinin kadarsın... İçinde biriktirdiğin (cinsiyetçi olmayan, yoksa derginin kapanışında paparaşı yersin) küfürler kadarsın.

Hep haklısın sen. Başın hep dik. Diğerleri seni anlayamadı hiç. Zaten bu ülkenin Pi sayısı çarpı 19,1081 aptal, ama hep sensin bilgi. Haklı olduğun kadar guflurulsun da... Ama kibir ile gurur arasında da ince bir çizgi var unutmama. Şeker kaşığını garsona geri verirkenki mağrurluğun kadarsın.

**Umutun mu kırıldı?
Abartmasaydın...
Ezilmıştır o,
kırılma yerinde
duramazsın.**

Senin umudun mu kırılmış bakayım? Uf mu olmuş? Ay kıyamam ben sanal Bana ne ya? Hep ben miyim sizin umut bahçenizin çiçeği? Bana ne? Ben de aynı geçekodu evinde, sen de... Ben de götüme tekme yedim, sen de... Benim de arkadaşlarımı öldürdüler, senin de...

Benim de hayatım çalındı, senin de... Kendi evine, kendi arkadaşına, kendi hayatına, ve hatta kendi götüne kendin sahip çıktığın kadarsın... Umudun mu kırıldı? Abartmasaydın... Ezilmıştır o, kırılma yerinde duramazsın.

En güzel profil olan sensin, en yakışıklısı da... Kimse bilemedi zaten senin kıymetini, sen sağladın herkesin hakkıyanetini... Carpe Diem'sin, felsefenin ta kendisisin, sevensin, dua edensin, aslan besleyen yemini düşünmeyensin, demirden korkmayan, trenle iki binensin... Vay be neymişsin... Sencil. Geçmişinden hep güzel hikâyeler anlattırın da dışarıdaki memsimin kokusundan türeyen anılar kadarsın. Bir evin boş odasından... Tanıştığın birinin ağız yapsından... Geçmişte biriktirdiklerin, biriktirdiklerinden söyleyebildiklerin, mazinden övünerek anlatabildiklerin kadarsın. Uğrunda bir kere de olsa edebildiğin dövüş, sevgilene verebildiğin öpüş, birilerine kurdurabildiğin düş... Haziran 2013 kadar.

BANA ŞİFRENI SÖYLE, SANA KİM OLDUĞUNU SÖYLEYİYİM

Rıza sonbaharın bağırdına, hakilere direnen yeşillere doğru düşmüş yolu. Dolmuştan indiğinde, gece tutacağı nöbetin ağırlığı üzerine çöktü bile...

Koridora yürüyor... Ne de olsa siyasiler koğuştur; çevreleri çoktur bunların ne diye, zaten hep onlara dadanıyor. Tuvaletle beklemeyle başlıyor bu geceki kurbanını; tıktır, biri uyandı, geliyor galiba...

Karanlıktan çıkan koğuştan en genci, Tifl Mehmet diyorlar... Mehmet tam işeyecekken arkasından sarılıp bıçağı

ustalıkla dayıyor boğazına; "Hemen facebook hesabını ve şifresini söyle!" diyor. Mehmet saçkın, bıçağın ucuna doğru

solurken, devam ediyor Rıza, "Şifre yanlış çıkarsa şifrelerin seni, kimsede de ah vah etmez arkandan." Mehmet anlamıyor, hayatında hiç duymamış benzerini, böyle gardıyan da mı varmış hakikaten? Sonunda çocuk söylüyor. Rıza telefonuna şifreyi yazıyor. Sonra çıkarıyor aletin, Mehmet'in arkasında bir güzel işleri giderayak. Usulca çıkıyor heladan...

Bakalım kimmiş bu Tifl? Var mıymış manitası, arkadaşları? Rıza da böyle neşelendiriyor işte gecelerini, varsa yoksa başkalarının hayatları! Veee, baş-lan-dı... İlkin; hâkindi! 90' doğumlu, çok da tıflı değilmiş bizzat Tifl diyor... Bilmen ne lisesi mezunu, bilmen ne GSM'de çağıyor. İlişkisi yok, "Kim bakar zaten bu kekoya?" derken, bir kızla olan fotoğrafa göğüs kayıyor Rıza'nın. "Vay vay, Mehmet'e de baktı! Fotoğrafı yaklaştırmış, kızın Tifl ilk içeri girdiği zaman görüce geldiğini hatırlıyor. Gençcekk, dipdiri bir kızdı... Her bir teli çamurda kirlenmiş birer halat gibi kalın kahverengi saçları, gözlerinden aşıyaya çoğun bir jalele gibi kırılın kırılıkları vardı. Beklerken sormuştu Rıza, "Sevgilin mi?" diye; kız dik dik bakmış, susmuştu... Adı Payiz; profil fotoğrafı sararmış yapraklar... Üç tane daha fotoğraf var; taş köprüde, otobüste cam kenarından gülümserken, bir de Galata Kulesi'nin önünde. Daha da bir şey bulamadı Payiz'in sayfasında.

İkinci durak; mesajlar! Rıza tecrübelerinden öğrendiği gibi, cezavene girenlerin tüm yakınlara haberi almadığı için, mesajları hâlâ aktif olurdu. Derdini anlatanlar, şöyle bir merhaba diyenler, neden böyle yapıyorsun diye danılanlar... Bir de içeride olduğunu bilip de yazanlar vardı; mesaj kutusunu ağılama duvarı olarak kullanıp, kıçta o kişiye bir günlük hediye etmiş olurlardı aslında; dışarıdaki mahpusun günlükü... Payiz de öyleydi; iki aya yaymış, Mehmet Ali & Akşamsefası

haftanın tüm günleri ve günün her saatinden gelen mesajlar... Rastgele tıkladı, hepsi gibi bu da "Ciwane min" diye başlıyordu: "Buralar burağın gibi..."

Sen üzülmeye olur mu Mehmet'im? Ben üzülyorum yeterince. Buralar hep kötüleşiyor, huzurumuz yok. Sen zavıf mısın hâlâ öyle? Olma." Çok mu zavıf Tifl diye düşündü bir an Rıza, sonra da başka bir mesajla tıkladı: "Ablamın bebeği oldu Mehmet. Senin adını kousunlar istedim ama Miro koydular. Öyle güzel ki... Senin gibi yakışıklı olacak..." Ne, yakışıklı mı? Diye

şaşırırken tıkladı bir başkasına: "Ciwane min... Bugün dayım geldi. Dayımın oğlu

Harun'la tanışmış mıydın sen, onu da almışlar... Ama sicilli temizmiş, fazla kalmaz diyor dayım. Senin sicilin nasıldır ki Mehmet'im? Benim sicilim en kötüsü, o yüzden mi ben buradayım? Burası bazen cehennem dünyodur!"

Bir sigara yaktı; araya ihtiyacı vardı... Saatler saatleri, aralar araları kovaladı; Rıza iki ayın mesajına iki paket sigara hârcadı. Korkunun, tedirginliğin, acının arasına sıkışmış, cızlı ızı haberlerle süregelen yüzlerce mesaj! Rıza pışmandı bu kız bulduğuna ama okumadan da edemiyordu! Şikâyetlerin özelemlerin arasına bazen şarkılar gırıyordu, Rıza anlamadığı dildeki türküleri dinlerken sigara dumanının gözlerini yaşartmasına daha bir izin veriyordu. Şimdi de üç hafta öncesinden: Öyle güzel bir zamanda gitmişsin ki Mehmet, keşke beni de götürselelerdi. Burası zor. Başka neresi bu kadar zor hiç bilmiyorum. Geçen hafta hep bekledik biliyor musun? Ne zaman susacak silahlan, helikopterleri, bombaları diye. Bir de neyi bekledik biliyor musun? Sabaha kaç ölümlük çıkar acaba, diye... Sen iyi ki oradasın." Rıza ister istemez kafasını Mehmet'in koğuşuna çevirdi, Payiz haklı mıydı hakikaten? Mehmet'in gidecek daha iyi bir yeri yok muydu?

Mesajların en eskilerine gitti Rıza: "Hatırlıyor musun Mehmet, İstanbul dönüşü moralin bozulmuştu; neden, demiştin.... Başını omzuma koymuştun, sonra sanki saçlarını sana bir şey hatırlatmış gibi yüzüme bakıp, Bir gün bizim de bebeklerimiz olacak..." demiştin. Ne oldu o günlere Mehmet? Şimdi bebekler doğmaya korkuyor,

Rıza sigarasını yamak için camağa uzandı. Eli bu sefer en üstteki mesajla gitti: "Mehmet... Dün

yok, telefon yok, internet yok, öylesine yazıyorum ben de...

Çok öldürüyorlar. Kıymadan, işlerini bilecek, öldürüyorlar. Evlerin içinde hareket eden gölgeleri, yoldan dahi geçmeyen çocukları öldürüyorlar, insanın gücüne gidiyor... Rıza son satın okudu ve altında "görüldü" işaretini fark edip panikle zıpladı yerinden. Ekranda beliren 'yazıyor' ile telaşı iyice büyüdü; kız oradaydı ve bir şeyler yazıyordu. Payiz; oradaydı! Yazdı, sildi, yazdı, sildi. Sonunda mesaj geldi: "Ciwane min. Biliyordum kulak vereceğini! Birinden telefon mu buldun? Nasıl oldu Mehmet? İyi ki oldu... Konuşsana Mehmet, söylesene bir şeyler. Benim, Payiz..."

Rıza daha bir yudum aldığı sigarasını küllüğe bastığı gibi koğuşa koştu. Sessize girdi içeri, sinsice yaklaştı yaşıyana, dayadı birkaçı boynuna yeri; Mehmet korkusundan öyle bir titredi ki, bıçağ boğazını deldi biraz, "Kalk, soru sorma!" diye sürüklemeye başladı Mehmet'i. Yaka paça ilerlerken gardıyan odasının önünde durdular. Rıza hayattaki tüm nefretini kusarmışçasına konuşmaya başladı: "Bana bak Tifl mısın, civan mısın nesin! Kimseye bahsetme! İçeride kız sana bir şeyler yazıyor... Bir saatin var, ne konuşacaksan konuş, ama konuş şu kızla!" dedi ve içeri attı Mehmet'i.

Mehmet ne olduğunu anlamadan çekingen adımlarla bilgisayar yaklaşıp Rıza penceresinin önünde bir sigara daha yaktı. Tam sonuna gelmişken sigaranın, Payiz'in yolladığı o şarkı düştü kline. Telefonuna şarkıyı yazdı; saz başladığında Rıza uzakta, daha kötü olduğunu hiç bilmediği yerlere baktı. Elektrikle, telefona, internetle baktı; türküyü, sigaraya Payiz'in avluya döktüğü sararmış yapraklarla gördü oraların...

*Payiz: Kürtçe sonbahar

Zürafa Sokak'ın sıhhi banyocusu

"Zaten bu sokakta pezevenklik ve orospuluk hariç her işi yaptım."

Yüksek Kaldırım'dan Alageyik Sokak'a (Eski Zürafa Sokak) baktığınızda bozuk Arnavut kaldırımları ve astarı dökülmüş binalar gözüne ilişiyor. Hemen yirmi metre ötedeki emanetçinin önünde gün boyu eksilmeyen bir kalabalık var. Çünkü Alageyik Sokak dilenmiş pelesenk olmuş Zürafa Sokak'a ulaşmak isteyenlerin geçtiği mecburi istikamet... Sokağa girdikten sonra müşterilerin ve 'görevlilerin' oluşturduğu uğultulu kalabalıktan sıyrılıp aşağı doğru ilerliyorum. Sokak ileride köşe yapıp sağa doğru bükülüyor. Tam o dirsekte daha önce görmediğim bir tabela gözüme ilişiyor: Sıhhi Banyo.

Camında "Banyo:15, Tuvalet:2" yazan dükkânın önünde gözleri kökün, ufak tefek bir ihtiyar oturuyor. Ne istediğini soruyor bana. "Banyo var mı?" diyor ve "Geç içeri", cevabını alıyorum. Banyonun küçük bekleme salonuna giriyorum. Solda iki sedir, sağda eski bir büro masası ve raflar var. Banyocu raftan bir terlik alıp önüme fırlatıyor, "Ayakkabılarını çıkar, varsa çorapları da." Hemen davranıp terlikleri ayağıma geçiriyorum. Bana havlu ve küçük bir sabun veriyor. Temiz mi diye havluyu kokladığımda belli belirsiz bir deterjan kokusu alıp rahatlıyorum.

Girişteki salon bir koridora açılıyor. Koridorun solunda beş adet duş kabini, sağında ise beş adet tuvalet var. Soldaki ilk banyo kabini işaret edip, "Geç içeri", diyor. Benden başka iki kişi daha var banyoda, işleri hayli buğulu. Çiğerlerimde buhar ve nemin yarattığı bir ağırlık oluşuyor. Derin bir nefes alıp kabine giriyorum.

Kabin, bir perdeyle ikiye bölünmüş, ilk bölümde asılıklar var. Ayağatelerimi çıkartıp asılıya asıyıp ve perdenin arkaına geçiyorum. Elimde minik zeytinyağı sabunun var. Banyo yapmak niyetinde değilim, suyu biraz açıp çıkmayı planlıyorum ama banyodan kuru çıkarsam benden süpheleneceğini düşünüyorum. Bari saçımı yıkayayım diye düşünürken neden bir duş almayayım ki diye soruyorum kendime. Cevap alamıyorum ve uzun yıllar sonra zeytinyağı sabunuyla yeniden duş almaya başlıyorum.

"Bu sokakta her işi yaptım"

Duştan çıktığımda koridordaki saç kurutma makinesiyle saçlarımı kurutup giriş bölümüne geçiyorum. Masasında oturan ihtiyara terlikleri ve havluyu teslim edip ödeme yapıp işlerin nasıl olduğunu soruyorum. "Eski bereketi yok sokağın", diyor bana. Ne zamandır burada olduğunı sorduğuma, "Ben yirmi beş yıldır bu sokaktayım. Köşede büfe işlettim, tatlılık yaptım, su sattım."

Son 7-8 yıldır da banyocu işletiyorum. Zaten bu sokakta pezevenlik ve orospuluk hariç her işi yaptım", diyor ve bu lafına kahkahalarla gülüyor.

"İnsanlar cünüp gezmek istemiyor"

İçeride yoğun bir buhar var, kapının önüne çıkıyorum. Adının Ekrem olduğunu söyleyip anlatmaya başlıyorum, "On beş yaşında Sinop'tan geldim İstanbul'a. Bir sürü iş yaptım. Evlendim, bir oğlum oldu ama yirmi üç yıl önce boşandım. Karımı ve oğlumu belki yirmi yıldır görmüyorum. Beni pek görmek istemiyorlar. Son üç yıldır bu banyoda yaşıyorum. Girişteki sedirleri birleştirip onların üzerinde uyuyorum. Dükkân 24 saat açık. Yani istediğin saatte gel, banyonu yap."

Banyonun neden bu sokakta olduğunu soruyorum. Banyocu Ekrem cevaplıyor, "Genelevden çıkan müşteriler gelip burada temizleniyor. İnsanlar sonuçta cünüp gezmek istemediği için burayı tercih ediyor. Onun haricinde işçiler, şehre yeni gelenler ve evsizler falan geliyor. Bazen sokak çocukları gelip rica ediyor, onları bedavaya alıyorum. Hatta aç olanların karnısını da doyuruyorum ama tineri çekip gelene kapımı açmıyorum.

"Ortam arayan kerizler tokatçılarının avı olur"

"Genelev sabah onda açılır akşam dokuz buçukta kapanır. Ben, yirmi üç yıldır bekârım bir kere dahi girmedim geneleve. Zaten onlar bizi tanır, sokağın çocuğuyla olmaz o iş. Ayp olur yani, çünkü aynı sokağı paylaşıyoruz", diyor. Sigarasını yakıp devam ediyor, "Buranın akşam dokuz buçukta kapandığını bilmeyenler geç saatte gelirler ama kadın bulamazlar. O zaman 'tokatçılar' devreye girer. Bak bunları görüyor musun?" Sokağın başında duvarda oturan yirmili yaşlarında iki genci gösteriyor. "Bunlar işte tokatçıdır mesela. Barlarla, pavyonlarla anlaşmaları olur bunların. Ortam arayan kerizleri avlarlar. Geç vakit gelenleri şöyle kadın var, böyle güzel ortam var diye kandırıp bu mekânlara götürürler. Adamların mekana hesap bırakmasını sağlarlar. Eğer adam arıza çıkartırsa da bir posta dayak atıp sepetlerler. Bunlara parmağını uzatmaya gemez, kolunu kaparlar."

Sokak gözüme gayet sakin görünüyor. Sokakta sorun çıkıp çıkmadığını soruyorum. "Çıkamaz olur mu hiç. Tokatçıların kandırdıkları adamlar ertesi gün gelirler. Bağırların burada yok ben Mardinliyim, yok ben Urfa'yım diye. Keleşle geleceğim diyenler de oluyor, ordu yığacağı diyenler de. Ama hiçbirini gelemiyorum çünkü bu sokağa savaş uçağıyla gelsen de bir şey yapamazsın. Hem dün gece yediğin kazığı bugün çıkartamazsın."

Yürürken hafiften aksadığını fark ediyorum. Sebebin

tartışmaya gittim. Orada birinin tabancası ateş aldı, mermi yerden sekti dizime geldi. Sonra platin falan taktılar ama nafile. Eskisi gibi olur mu hiç", derken yüzü acıyla ektiyor. Biz bunları konuşurken az önce köşede oturan iki tokatçı bizim yanımıza geliyor. Bana iş atmaya çalışıyorlar ancak mevzuyu banyodan öğrendiğim için hiç pas vermiyorum. Banyocu Ekrem'in elini sıkıttan sonra, zeytinyağı sabunu kokusu savurarak Alageyik'ten çıkıp dünyaya karışıyor. Artık hiçbir şeyin eskisi gibi olmayacağını biliyorum. Yüzüm acıyla ektiyor.

Karides Avcılığı

Denizi, arkadaşlığı, yardımlaşmayı, bi' de güzel kadeh tokuşturmasını bilmiyorsa balıkçı olamazsın.

"Hiç karides teknesine bindin mi? Karides avlayan bir tekneye?"

Bubba'yla Forrest'in dostluğu bu cümlelerle başlar. Forrest'le Bubba'nın dostluğu hiç bitmez. Hava rüzgarlı, açılan tekneler bir bir geri dönerler. Ben hayata küsmüş liman köpeğinin başını okşuyorum, Kemal Reis tayfasıyla istişare içinde. Karar açıklandı, tulumları giyiyoruz, çizmelerimizi çekiyoruz; vira demir. Neredeyiz? Tuzla'da. N'apıyoruz? Karides avına çıkıyoruz.

Tecrübeyle sabit: Hava lodos balıkçılar patoz

Tuzla limanında hayat saat 5'te başlıyor. Balıkçı tekneleri sabah beşte ayrılıyor limandan. Karides için Gemlik Ereği kanalına akıyoruz. Karides, dipte yaşar derinliği 40 kulaçla 100 kulaç arası değişen sulara yaşamını sürdürür. Tayfa, Kemal Reisle birlikte dört kişi: Celal Abi, Cevdet Abi ve "Enişte". Enişteyle Cevdet Abi ağ hazırlıyor. Celal Abi dümende, Kemal Reis bi' balık bulucu radarını başına bi' Cevdet abiyle yardıma geliyor. Ağ atıyoruz. Acayı rüzgarlar esiyor akıntıyla birlikte tekne salıncak gibi sallanıyor. Dengemi zor sağlıyoruz. Cevdet Abiyle Enişte bana gülüyorlar. Arada birbirlerine tutunuyorlar. İki kişi sallanırken birbirine yaslanırsa dümeze ya da beraber düşer. Bu imajın fill halini teknede birebir yaşıyorsanız hani kolektivism diyoruz ya gerçek kolektivism Tuzla'da Tuzlalı teknesinde hayat buluyor. "Denizi, arkadaşlığı, yardımlaşmayı, bi' de güzel kadeh tokuşturmasını bilmiyorsa balıkçı olamazsın," diyor Kemal Reis. "Balık balık avlamak başka balıkçılık başka"

Bürokrasi doğada işleme

Kemal Reis Tuzlalı teknesinin sahibi ama asıl patron deniz. Denizin icazetine bağlanıyor her şey. Kemal Reis ve tayfa bu durumu sessiz bir tevekkül içinde karşılıyor. Patronun deniz olduğunu bildiklerinde kendi içlerinde de bürokratik ilişkiler söz konusu değil. Çünkü çok iyi biliyorlar ki doğayla yapılan işlerde bürokratik ilişkiler işleme.

Balıkçılığı diğer meslek gruplarından ayıran en temel nokta bir yaşam biçimi olması. Cevdet abiyle bu işin en zor tarafı nedir diye konuşuyoruz "Gece pizden sonra uyanmak," diyor bazen hiç uyumadan çıkarlırmış. Bir defasında Sili'ye gitmişler. Sili'ye gidiş hikâyesini anlattı. 25 gün teknede yatıp kalkmışlar. Bu tekneyle istedikleri her yere gitmişler.

Bu hava tiyatro yapar

Rüzgar ilacı seçti. Celal abi "Bu hava tiyatro yapar bu kadar yeter döneğim," dedi. Kemal Reis ve tayfa yine küçük bir istişareye geçtiler, karar açıklandı dönerüz; Ağ çektik. Kıyına doğru yanaştık. Karidesleri ayıklamak için serdik. Büyükleri ayrı küçükleri ayrı kasalara koyuyoruz. Büyükleri restoranlara satıyor, küçüklerin bir kısmı oradaki balıkçılara yem olsun diye dağıtılıyor geri kalanı ya çöp oluyor ya da fabrikaya satılıyor. Ağa takılan istavritler de var. Enişte "İstavritin iyisi kuyruğundan belli olur" diyor kuyruğu yeşile dönen istavrit lezzetli olurmuş. Kuyruğu beyaz olanlar çok iyi değilmiş alt yazısını geçiyor bizim için.

Tecrübeyle Sabit

Bubba'nın hayali

Ayıklama işlemini bitiriyoruz. Tayfa "Simdi işin en zevkli yerine geldik," diyor. Tüp çıkıyor, tencereye karidesleri atıp kaynatıyoruz. Kaynama işlemi bitiyor karidesleri aykılıyor. Tuzla'da Karides ortadan kayboluyor. Tuzla limanında bir bayram havası saat öğle 12 sular şarabımızı açıyoruz.

Enişte'ye neden herkesin Enişte dediğini soruyorum çok çapkınmış o yüzdün. Eski ada balıkçılarından Tuzla'dan, deniz kültüründen uzun uzun bahsediyorlar. Kemal Reis askerden geldikten sonra hayalini kurduğu karides teknesini almış. Uzun yıllardır birlikte çalışıyor, birlikte kazanıyorlarmış.

"Forrest Gump diye bir film var oradaki bir adam da askerden sonra karides avcılığı yapmak istiyor Kemal Reis," diyor. "Allah herkesin gönlüne göre versin izledim o filmi izliyim, bazı filmler güzel oluyor," diyor Kemal Reis birer kadeh daha şarap doldururken.

*Tecrübe etmekten korkmayın
Gök yüzüne bakmayı unutmayın.*

HAYVANAT BAHÇESİ SOYMAK ŞİDDETİ YENECEKTİR

‐İnsanlar sincabı sever, fareden korkar; ama aslında neredeyse aynıdır bu iki hayvan – bir parça renkleri farklıdır, bir de kuyruk biçimleri” demişti bir arkadaşım. Üstünde çok düşündüm bunun, belki birkaç dakika. Keşkililik deyip kestirip atmak bile geldi içimden. Doğruya doğru, çirkinliğin bir tiksinti yarattığını kabullenmek ağırına gidiyor. O kadar ilmini okuduk, yeni şiçilmiş bokta zerre mikrop yoktur ama çoğunlukla iğrenç bulur dışıyı. Çirkindir çünkü. Çirkin olduğunu öğrenmiş, ezberlemiş ya da benimsemiştir. Sincabı şanslı, fareyi kadersiz yapan şey, biziz aslında. Sevmeye karar verdiğimiz şeyi güzelleştirir, hoşlanmamaya karar verdiğimiz şeyi de çirkinleştirir. Önünü, ardını bırakın – yargı adil değildir işte. Bize doğru sokulan neyse onu iteriz: Evimizin bir odasında aniden sincap görmediğimizdendir ona karşı tüm sevecenliğimiz. Oysa fare sokulmuştur. Sincap uzaklaşmıştır. Az veya ender olmak da önemli bu konuda: Şehrin her yanını milyonlarca kelebek bassa, yolda yürürken yüzünüze carpa bir sürüsü, oranıza buranıza kaçsalar, bakalım sevecek misiniz kelebekleri bu kadar çok? Sokakta gördüğü travestiye öteden gülümseyen biri, travesti üst katına taşınası nasıl bir ruh durumuna bürünecektir? Bir bakıma öyle bir ikiye bölünür. Haneke şöyle söyler üç aşığı bek yukan: ‐Bir fikir güzelse de ideolojiye dönüştüğünde şiddet içermeye başlar, hatta şiddet zorunluluk

halini alır. Kaçınılmazdır.”

Aç kalan bir sincapla aynı evde yaşasınız bir gün sizi kemirmeyeceğini kim garanti edebilir; bunu hiç kurulumadığımız için güzeldir sincap. Mickey Mouse’undan Tom ve Jerry’sine kadar bir dolu sevimli fare de vardır hayatımızda – yine de onlardan, doğal hallerinden ürkmeyi ortak akıl sayarız. Ben şahsen çok ünlü bir sincap karakteri hatırlamıyorum çizgi filmler arasında – ya da çevremizdekileri karikatürize ederek mi rahatlıyoruz acaba? Bu da bir fikir. Bu da ideolojiye kaymaya uygun bir iddia. Fareler ormanlara çekilip ağaç üzerinde yaşasalar, sincaplar yerleşim yerlerine inip yuvalarımıza dadansalar sağlığına kavuşabilir mi her şey? Çirkinlik, güzelliğten gasp edilmiş payını kurtarabilir mi? Yalnızca bir renk, bir kuyruksa mesele, bilim bu konuya el atıp iki türü tipatip benzetse hızla iyileşmemiz mümkün müdür? Huzur belki de gerçekliğin düzeltilmesinde gizli. Şık giyimli bir insanla paspal birinin arasında da benzer ayrımı gözetmek, ilkinе sincap değerine fare muamelesi yapmak sisteme uyumlu gözlerimizin kaba hatı olduğu gibi değerlerimiz, estetik algımız, toplumsal konumumuza da bağlı değil mi? Sınıfsal mücadeleyle hayvanat bahçesini soyarak, boştalarak başlatmalı asıl, insanlık onuru asıl o gün fışızmalı ve bilimum ideolojileri yenecektir.

Fikirlerimiz ideolojimizin içine sıkışıkça, özgür irade tahakküm altına girdikçe zincirleniyor muyuz şiddette? Elbette ‐ferdiyetçilik” kampanyası hazırlamıyoruz – çeşitliliğin bağımsızlığı ve farklılığın birbiri üzerindeki baskısının kırılması

düzelmemize katkıda bulunabilir diyorum. Aldığın şeyi aldığın yere bırak diyorum. Verdğin şeyi geri al diyorum. Var olanı rahatsız etme, doğasını sürdürmesine hayran ol diyorum. Şiddet, kökünü geçmişe salar; anlık öfke ise şiddetten çok hiddet içerir. Hepsı bu. Hiddetleniyorsan bir nedeni, şiddette baş vuruyorsan bir nedeni vardır.

Şüphesiz sevgi böceği olmak da imkânsız; ‐hamama gitse kurnaya, düğüne gitse zurnaya aşık olan” tarafta durmuyoruz ama çorbayı çatala içmeye çabalamanın da manası yok. Canım diye ne canın çıksın, sıkırtı gıt diye ne güzel konuşuyorsun diye yaklaşıyorsak alamet-i farika bizdedir. İnsanın çıkarındadır, insanın hesabındadır. Sincap olup bitenin farkında değildir. Fare olup bitenin farkındadır. Sincap olup bitenin farkına varırsa, vardiya al başına yeni bir diktatör. Fare olup bitenden ders alıp akillanırsa, yaşasın haklı mücadelemiz!

**Şiddet, kökünü
geçmişe salar; anlık
öfke ise şiddetten
çok hiddet içerir.
Hepsı bu.**

İÇİNDEN; DOĞRU YÜRÜ

kelimeyi taştan ayıran sertlik bu benim cahilliğim
bir kuş mübadelesinden dönüyor gibi yaşıyıp durdum
işte dinlemediğin sert seyrek paradigma
gibi aklım başımda mı diye şiirler yazıyorum

gel sesli çocuklar hep üsküdar'dan... hiç beşiktaş'a...
banktayım iddaa hazırlıyorum
sırtından çözülen iki ilmek
üç gündür yumak çıt parmağımda
sana füzün sana optik sana kortizon...
biriktirdim biriktirdim savurdum.

deniz balıklardan hiç konuşmuyor ama tuhaf değil mi?

lafının hasta eden sahteliği ve kesintisiz iktidarı
sessizlik bizim aramızda hep
bir odanın gökte hamaklara yatırılması
seni dünyadan ayıran elindeki sigara
bazen de hala ölmemiş ayakakbılar
iltifatlar dünyasındayız ne yaparsın
bak bunların hepsini yiyeceksin,

ben kimsenin birini sadece nefes aldığı için sevdiğini
görmedim

kötü hissediyorum on birinci biranın beynimdeki eksiği
bir hikâye mi bütünölünüz?

saçma
mesele yaşananın sahiplisizliği
havada asılı duran anı göğsüne doldur
ağızından ağzıma kus şimdi kalkıp gidelim
tabureler ve köpekler yalnız uyuyabilir.

ben acıyı eğip bükün bir kadın biliyorum

fazlası değil işte yanıyorsun
ben senden bir gri sahibi oldum saklarım saklıyorum
fazlası değil hepsi bir yeşil elma kokusu
kırık burun kıkırdaksız burun
od kokusu,
ve koca şehrin sabaha karşı üzün kokusu

gelmene hiç gerek yok
hakikat beni her gece kapıya kadar bırakır zaten.

Açık Hava Meyhaneleri

Apistol'un Bahçe ve "köpek öldürülen" hikâyesi

Evvel zaman içinde kalbur saman içinde,
develer tellal iken pireler berber iken bugün
Küçükçekmece Gölü'nün olduğu yerde bir
fakir evliya yaşarmış. Adam herkese yardım
eder, fakire avuç açar, düşeni kaldırır.
Bir gün evliya zor duruma düşünce,
kimse dönüp de bu fakir adama yardım
etmemiş. Ama adam insanlara karşı iyi
niyetinden hiçbir şey kaybetmeden bugün
Küçükçekmece Gölü'nün olduğu yerde
günlerce ama günlerce dolaşmış.

Adam aklıktan kırılmak üzereyken, bugünkü
Küçükçekmece Karakolu'nun arkasında
yaşayan Apistol adında gayrimüslim bir
kadının kapısını vurmuş. Evliya kadından
bir parça ekme istemiş ama kadın kendi
ürettiği şarapları kimse beğenmediğinden
evine ekme sokamıyormuş. Kadın son
lokmalari evinin önünde sürekli uyusuk
uyusuk yatan köpekler, söğüt dallarında
etrafı izleyen baykuşlarla paylaştığı için,
hakkında çıkan büyüklü dedikoduları bütün
çevre köylere yayılmış. Kadının evliya
verecek lokması kalmadığı için evliya
kendi yaptığı şaraplardan ikram etmiş.
Evliya başta tereddüt etse de susuzluktan
ve aklıktan bu kötü şarabı bir nefeste içmiş.
Sonra kadına teşekkür etmiş. Evliya kadına,
"Onlar geldikleri zaman sakın korkma çünkü
onlar senden korkacaklar," deyip yoluna
devam etmiş. Kadın hakkında büyüclük

dedikoduları bütün köyleri sarınca halk bir gün
ayaklanır, tırpanlarla, sopalarla, ateşlerle ve
taşlarla kadının evini sarmış. Kadını öldürmek
isteyen grubun içinde bir gözü kara kapıyı
tekmeliyip en önden eve girince evin içinde
onlarca ölü köpek cesediyle karşılaşmış ve adam
bu manzarayı görür görmez delirerek dışarı
koşmuş. Onun çarpılmış gibi kaçtığı gören halk
da onun peşi sıra kaçmış ama döndükleri zaman
da kendi evlerini yerinde bulamamışlar. Çünkü
ovanın tam orta yerinden fıskıran ve illerde
Küçükçekmece Gölü diye anılacak su bütün
köyleri yutmuş. Evsiz, barksız, ocaksız, tarlasız
kalan halk da günler sonra aklıktan kırılmış.
İşte Apistol isimli bu kadın dilden dile yayılarak
şarapçıları pirine dönmüş. Şarapçıları
da bundan sonra en içilmeyecek ama en
muhtaç kalınmış şarabın adını "köpek öldüren"
koymuşlar ve en zor duruma düştüklerinde
bu acı şarabı içerken hep evliya ve kadını
hatırlamışlar buna da şükür diyerek içmeye
devam etmişler.

Bize bu hikâyeyi yedi göbek Çekmeceli Rüzgar
Kenan anlattı. Bugün bütün şarapçıların
toplandığı ve altında helak olmuş köyler
yer alan Çekmece Gölü'ne bakarak içtikleri
yere Apistol'un Bahçe deniyor. Ve bugün
bile dilden dile dolaşarak dilimizde yer etmiş
"köpek öldüren" lafı da burada yaşayan Apistol
isimli kadının Evliya'nın hümetiyle köylüleri
korkutmasından geliyor.

YANLIŞ GÖRÜLMÜŞ BİR RÜYA

yanlış görülmüş bir rüya
mevzunun esası aslında
yatmadan önce izlediğin
filmin gazına gelip
iyi şeyler düşündün ya hakkımda
al işte sonucuyla döviş
bütün suç bilinçaltında

oysa ben
damsız olduğun için
çıks barlara alınmayan
modifiye edilmiş şahinin
sol arkasındaki adam

ben aslında
bütün kuşları annesi tarafından salınmış
baynu büyük bir zaza

aslında ben
iyi şeyler düşünmekle ve
düşündüğü her şeyin içine etmekle meşhur
kömmageneli bir meczup

o ki demem
şimdi kalk
silklin bir besmele çek
ve sıyrıl
yanlış gördüğüm bir rüya de
bu aslında
hiç karşına çıkmaması gereken
bir adam

Mehtmet Ali & Akşamsefasi

Sosyal Demokrat Kağan Hikâyeleri: 2 SANA NE?

Kağan'ın o gün keyfi yerindeydi. Ok atmadı
Carlatan'ın havaya attığı yumurtaların tümünü
yere düşmeden vurmuş, satrançta Yasalarbaşı'na
mat olmadan oynayabildiği hamle sayısını on altıya
çkararabılmıştı. İhtiyar arkasında, görüş çadırına doğru
yürüdü.

Uzun etekli, yakasız görüş gömleğini giydi.
Omuzlarına kadar inen saçını iki yandan düzeltti.
"Aklim yerinde görünüyor muyum?" dedi
Yasalarbaşı'na gülümseyerek.
"Her zamanki gibi Kağan."

"Umarım!"
Ahaliley kendilerini ayıran fil deseni halının
arkasında beklediler. İçerden Carlatan'ın sesi
duyuldu.
"Susulsun, susulsun! Akli boyundan yuksək, kalbi
yavuklu göğsünden yumaşak, sesi benimkinden
berrak, bilgisi Yasalarbaşı'ndan eksik Kağan geliyor!
Susulsun!"

"Ben öğretilimim son lafı," diye fısıldadı Yasalarbaşı.
"Doğru ama," dedi Kağan.
Halının yarısından içeri girdiler. Ahali diz vurdu.
Kağan aynıyla cevap verdi. Ağır hareketlerle
çatkinsa oturdu. Yasalarbaşı ayaktaydı elinde
defterleyle.

"Görüş başlıyor. Başlıyor görüş. Dıyeceği olan öne
çıkşın. Konuşsun korkmadan!" dedi Carlatan.
Ahali birbirine baktı kim kaçacak diye. Kağan
gülümseyerek ahaliley süzüyordu.
Alımlı bir kız öne çıktı. Görüş çakaçağı için özenle
giyinmiş, parlak saçlarını iki yandan beline kadar
sarkıtmıştı. Yere diz vurdu. Kalktıktan sonra geriye
döndü, ön sırada duran çerçi kılıklı adama yanına
gelmesi için sertçe el etti. Adam tereddütte yanına
geldi kızın. Diz vurdu, bekledi.
"Söz sendedir. Dardin, davan nedir?" dedi Carlatan
kıza.

"Bu adamdan davacıyım yüce Kağan," dedi kız.
"Yüceyi kaldır," dedi Kağan. "Kulağım sende, ne yapti
bu adam sana?"

Kız kaşlarını çatarak konuştu.
"Bana bayandı Kağan."
Adam eli elini aya açarak ve manayla sırtarak
davanın güncüllüğünü göstermek istedi. Ahali
mıldırdı. Kağan elini kaldırarak ahaliley susturdu.
"Neden hakaret ediyorsun kıza, ne etti sana?" dedi
Kağan adama sertçe.

"Ahaliler sende konuşu.
Hakaret ettimmi, dedi. Nazik olmaya çalıştım

tam aksine. Çiçek satacağım insana neden hakaret
edeyim ki?"

"Adını nereden biliyorsun müşterinin?" dedi Kağan,
"Bilmiyorum," dedi adam. "Nereden bileyim? Karım
değil, kızım değil, annem değil."
Kağan kıza döndü.

"Ne dedi sana tam olarak?"
"Tezgâhına yanaşmıştım," dedi kız. "Bir papatya
demetini beğendim. O sırada bir başka kadın
daha geldi. Papatyalara baktı. Beğenmedi galiba.
Gidiyordu. Bu adam beni gösterip 'Bu bayan da
alacak, güzel papatyalara bunlar...' dedi."
Kağan öfkeyle konuştu.
"Sana ne jan müşterinin sıkışık sıkışmadığından?"
dedi. "Sana ne?"

Ahali sessizce dinliyordu. Adam cevap vermedi.
Veremedi belki de. Kağan Yasalarbaşı'na döndü.
"Bizim dilimizde bayan diye bir laf var mı?" dedi.
"Var," dedi Yasalarbaşı. Adam haklı çıkmadın
sevincıyla güldü bu kez.

"Ne demekti?" dedi Kağan.
"Varlıklı kimselere bay deriz biz," dedi ihtiyar.
"Bayların eşlerine de bayan kullanılır. Bir de çok
uzak illerde o adda bir iki köy vardır, o ayni."

"Ben ne bileyim müşterim kadın mı kız mı?" dedi
adam.
"Sana ne?" dedi Kağan. "Birisiley sıkıştıysa pahalı,
sıkışmıydesa ucuz mu çiçeklerin?"

Ahali güllüştü.
"Yoo..." dedi adam. "Çiçeğin ederi neyse olur."
"Eee?" dedi Kağan.

"Nazik olmaya çalışmıştım," dedi adam. Sesi alçaktan
çıkıyordu.

Kağan kısa bir an düşündü. Çatmasında arkasına
yaslandı. Ellerini iki yandaki taştan oyulma kürenin
üzerine koydu. Yasalarbaşı defterini açtı. Carlatan
çığdı.

"Karar geliyor, karar geliyor. Kesi!"
"Bu ülkede kadına kadın, erkeğe erkek denir," dedi
Kağan tane tane. "Kimseye sevdiceğiyle öpüşüp
öpüşmediğine, oynayıp oynamadığına göre değer
bilmez. İla kullanacaksan adıyla bay şş, bayan bu
dersin, olur biter."

Adama döndü.
"Bu genç kadına beğendiği papatyalara para
almadan vereceksin," dedi. "Nerelisin sen asıl?"
"Küçük Asya derler bir uzak yerden gelirim," dedi
adam.

"İla!" dedi Kağan.

TOPRAK

Anadolu'nun orta vilayetlerinden bir köyde, yavaş yavaş güneş batmaya hava kararmaya başlar. Karanlık iyice çöker köyün üzerine. Evlerden birinde bir kadın ve adam yatma hazırlığı yapmaktadır. Erken yatıp yarın sabaha, güneş ışığına erken uyanılacaktır.

Adam üzerini değiştirir, yatağına yönelir. Evin penceresinden; karanlık bahçeye vuran ışıktaki ağaçların arasında bir gölge belirir. Kadın pencereden dışarı bakar ve gülümser. Kadının sevgilisi bahçededir... Tam sözleştikleri gibi, sözleştikleri saatte ve yerde adam onu beklemektedir.

Kadın kocasının uyumasından emin olunca, sessizce yataktan kalkar, üstünü giyer... Ve pencereden aşağıya atlar. Başka bir adam için, kadın kocasını terk eder. Koşarlar iki sevgili... Kaçıyorlar. Tarlaları, ovaları aşarlar... Anadolu'da bir köy nasil koşmasınlar ki! Arkalarından onları kovalayacak onca şey vardır. Namus belası, töre cinayetleri, yoksulluk, cefa, korku. Arkalarında bunlar varken nasıl durabilirler. Köyden uzaklaşmalarına iyice emin olunca soluklanmak için dururlar. Kadın duraksamayı fırsat bilip nefes nefese der ki: "Evden çıktığımdan beri, ayakkaabının içinde bir şey var beni rahatsız ediyor."

Çıkartıp bakar ki... Ayakkabısının içinde bir tomar para! Kocası, her şeyin farkında! Biliyor ki gidecek... "Beni terk edecek ama bunca yıl çorbasını içtim, çamaşırlarımı yıkadı, ütiledi.

Bana emek verdi. Yaban elde muhtaç olmasın" diye. O yoksul köylü; bütün parasını; başka bir adam için kendisini terk eden karısının, giderek kendinden uzaklaşan adamlarını attığı ayakkabısının içine koydu. O güzel insanı, o onurlu davranış sergileyen, o terk edilen adamı hepimiz tanıyoruz...

Aşık Veyssel...

Sunay Akın, muhteşem bir adamın, muhteşem öyküsünü böyle anlatıyor. Veyssel, Anadolu'nun, toprağın yetiştirdiği altından kıymetli bir değer. Bu büyüklü topraktan çıkan, mütevazı ozan ise toprağı açık ve naif ifadeleri tanımlıyor: "Bir tohum attım, dört bostan verdi."

Toprak doğur gander...
Ekin büyür, ekmek olur ve parçalara bölünür.
Ağaçlar yemisi verir, yemisi suyunu verir, sofrana gelir.

Bir vatansverer girenimci Mustafa Vafsi Diren gibi Anadolu'yu bilen insanlar sayesinde... Dimes'in kurucusu Diren, üreteni, çiftçiyi gözeterek, hem halka

hem de toprağı kıymet vermiş. Gerekliğinde eşyanın tabiatına karşı gelmiş, kazancını gözetmemiş, bereketine bereket katmış diye yatırım yapmış, Anadolu'nun tabiatına can vermiş... Üretimim paylaşımlarına tadına varmış ve meyve suyu sofrana da o tadla gelmiş. Hayatı boyunca insana ve toprağı değer vermiş.

Çünkü toprak Anadolu demektir...
Ve hayat, Anadolu'nun yaşlı yüzünde bir tebessüm çizgisi gibi sonsuzluğı uzağı gider. Anadolu, insanoglundun tarımla uğraştığı en eski yerleşim merkezidir.

Sırtını toprağı veren ve onun dilini anlayan adamlar ölümsüz oldu. Aynı şekilde toprağın, kök salmanın ve üretim paylaşımının önemini anlayan kurum, devlet ve toplumlar da varlıklarını uzun süre koruyup yeryüzünde iz bırakabildi.

Çiftçilere, toprağı, toprağın bize verdiklerine değer veren bir;

Anadolu ve toprak...

Sadece üretimin değil... "insan"ın da insan gibi Anadolu'ya bilen insanlar sayesinde... Dimes'in Paylaşımın, naifliğinin, hayatın, kendisi!

Türkiye'nin İlk Meyve Suyu

DİMES

YENİ ŞİŞESİNDE!

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Mehmet Ali & Akşamsefası

TEPEYE ÇIKANLARIN TÜRKÜSÜ

Köpeğim çayırda boş boş koşturmayı seviyordu. Ekmeğ alıyordum yanıma, su alıyordum. Sofra bezim vardı ve sandalye süngeri. Yerler ıslak olurdu çoğunlukla. Ağaçlar ağlıyordu sabaha karşı. Güneş doğar doğmaz yola çıkıyorduk. Şehriri uzun evleri ağır ağır arkamızda kalınca Z. gülümsemeye başlıyordu. Ormana doğru kokular değişiyordu ve Z. çıldırıyordu artık. Havada uçarcasına hızlanıyordu. Bir çizgi gibi otların arasında ve ağaçların gölgesinde sonra yine açıklıklarda zıplayıp yuvarlanıyordu.

Köpeğim bir gün kayboldu. Yas tuttum uzun süre. Tek başıma gidiyordu çayırda. Sofra örtüsünü serip ekmeği ikiye bölüyordum. Kendi payımı yavaşça çığınyordum. Kalan ekmeğ köpeğim içindi. Gelmeyen köpeğim. Yenmeyen lokma için serçeler iniyordu ürkek. Karıncalar görev bilincinde doluyordu. Ufak ekmeğ parçalarını sabırla taşıyorlardı. Karıncalar ormanda ne olup bittiğini bilir. Yuvalarına bir dilekçe, bırakırm.

İlgili Makama
Tarih:
Sayı:
Konu:

Ertesi gün Z. döndü. Geceyi birbirimize sarılarak geçirdik. "Bana devam edebilmem için bir şeyler söylemelisin," dedim. Sol kulak mememi yaladı uzun uzun. Sabaha doğru yola çıktık. Beni okşayıp yere bıraktı.

Karıncaların dediğine göre insan ölünc hikâyesini en sevdiğine bırakmış ve her şeyi unutturmuş.

Ekmeğimizi böldü. Sofra bezinin üzerine koydu. Kayboldum. Karıncaların dediğine göre insan ölünc hikâyesini en sevdiğine bırakmış ve her şeyi unutturmuş. Ama ölüm bile tam bir boşluk değildir. Devredilen hikâyenin yerine hep aynı veriliyormuş: Kırda koşan bir köpek, ekmeğ ve döngü.

Başka bir gün köpeğim buldu beni. Ve ben yine yitirdim onu. Fakat tanrının ve uzayın düzeninde bir boşluk olmalıydı. Çünkü ben hikâyemi devrettiğim halde (babama) onu unutmadım: Ellerimde barut acısı var. Işıklı ve güneşli bir şehirden geçtim. Güzel kokuyordu erkekler ve kadınlar. Denizi çok seviyordum. Minareler ve kabuklar çıkardım dipten. Onları biriktirdim cam fanusta.

"Aziz eğilerek geç buradan."
"Aziz sevdiğin var mı senin?"
"Aziz döndüğünde en çok kime sarılacağını?"
"Aziz dayan! Bırakma acını."

Ben herkesi çok sevdim ama hikâyemi babama bıraktım. Tam elli dokuz gün beni sırtlayıp bir tepeye çıktı. Birlikte yuvarlandık. Saçlarımı ve kaşlarımı sevip yine tarttı omuzlarında beni. Yine yokuşa sardı. O devlet tepesini aştığında ben hikâyemi size bıraktım. Unutulmasını. Şimdi geriye dönüyorum. Ormanda ve çayır otları arasında koşturan köpeğime. Sıraıla kayboluyoruz yine. Siz yaşarken kaybolmayın diye.

Meslek olmayan işler

MEZAR SULAYICILIK "İŞLER KESAT KİMSE ÖLMÜYOR"

**Selamsız'ın altındaki
Bülbülderesini Mezarlığı'ndayız.
Sakinlerinin Yarısını Osmanlı
Selamızı'daki sokak
kavgalarında hayatını
kaybedenler, yarısını Osmanlı
döneminde yaşamış önemli
şahsiyetlerin oluşturduğu bu
mezarlığın en eski ve en iyi
mezar sulayıcısı Fırat Uyan'la
konuşuyoruz.**

"Bizim işimiz son görev niyetinedir. Mevta gelir, mezara konur gömü bittikten sonra biz gireriz devreye. Mezarı sulayıp "başınız sağ olsun, mekânı cennet olsun" diyerek baş sağlığı diler bir Fatıha okuruz. Sonra gönüllerinden ne koparsa verirler bize. Kiminin üzüntüsü kiminin ekmeğ kapısı. Bir defasında gömü olduktan sonra yine işi yaptık. Başınız "sağ olsun" dedik. Bir kadın geldi bana sarıldı ağlamaya başladı. Birden ama. Sonra akrabaları falan sakinleştirdiler. Ölen çocuğumuz. Benim yaşımdaymış. Böyle olaylar olunca üzülüyoruz tabii biz de. Bayramlarda falan çok yoğun oluyor o zamanlar sadece gömüye değil ziyaret edenlere de su taşıyoruz. Bir kardeşim var o da benimle geliyor. Bayram zamanları çok yoruluyoruz ama iyi de para kazanıyoruz. Tek sıkıntımız güvenliklerle, mezarlıkta dolaşmamızı istemiyorlar. Onları da bir şekilde idare ediyoruz. Bizim işimiz hiç bitmez, her canlı ölümü tadar biz de suyunu dökeriz."

BİR VARMIŞSIZ BİR YOKMUŞ

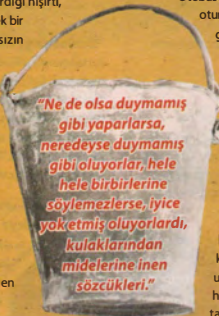
Oturduğuy yer ne soğukmuş ne sıcak; ne aydınlıkmiş, ne karanlık. Sessizmiş. Karmaşayla hüsrân yokmuş. Sevinçle coşku da. Neyse oymuş. Üstüne gidiydi çuval eteklik, bacaklarını tamamlanı ve ayaklarını örtermiş. Çoğunlukla kıpırtısızmış. Sadece, o da bazen, oturduguy yerde, bacaklarını çocuklar gibi sallamış. Gün doğumuy ve gün batımında. Dünya hep aynı hızla dönmüş. Belki kadinmiş, belki değil. Arkadan topladığı saçları bembeyazmış, ama yaşını kestirmek güçmüş. Canı istediğinde elindeki oltayı aşağıdaki dünyaya sallarmış. Çünkü buymuş iş. Uzun bir misinası varmış oltanın. Oltanın aşağıya, denizlerin dibine dalır gibi hızla inerken çıkardığı hisrti, aynı balıkçılarınkine benzermiş. Tek bir farkla. Kasnaktan boğuşa dumaksızın aşağı salınan misinasının iniş çok daha uzun sürmüş. Sonrasıya sessizlik. Balığın oltasındaki kurşunun suya çarptığında çıkardığı ses de yokmuş orada. Ama beklemek varmış. Uzun bir beklemek. Öylece havada oturanak aşağıya saldı oltanın ucunu düşümeden gökyüzünde tuturmak. Küçük ama küçükçük vuruşlar duymış oltada. Belki aşağıdaki rüzgârdan, belki oltaya takılıp kaçanlardan, belki de sahiden iğnede beklesenlerden. Yeterince bekledikten sonra, ki bunu en iyi kendisi bilirmiş, yavaş yavaş çekermiş oltayı.

Aşağıda en çok ne varsa o gelirmiş oltaya. Bu da duyulup da duyulmayan sözcükler olurmuş. Duyulunca duyulmazdan gelenler. Ağzılarından çıkarak dokülenler oltanın ucuna titreşerek koşturur, sonra da balıklar gibi ya bir uçlarınday ya da tam ortalarında yakanıverirmiş. Oltay, iğnelerinde sıra sıra topladığı sözcüklerin ağırlığıyla yay gibi kıvrılır, misina toplandıkça, yerinde duramayan balıklar gibi dipdiri hareket eden sözcükler yavaş yavaş yukarı çikarmış. Sözcükler yaklaştıkça, oltay iyice ağırlaştığından olacak, sözcük toplayanın hareketleri daha bir yavaşlamış.

İşte oradaydı, yolda yürüyen iki erkeğin ağızlarından çıkarak kırmaz oltaya takiliveren bir sözcük, orospu, yamuk bir ağız duruşuyla birlikte çikmıştı yukarı. Sanı dışlar arasında sırtın bir şey vardı' orospu'nun üzerinde. İğnelerden çıkardı bütün orospular'. Nasıl, nerede olmuştu, ve en önemlisi nasıl bambaşka bir kılığa bürünmüştü zamanla? Günlere dir sessizlik içinde olduğundan etrafı sözcüklerle birlikte gelen ufak tefek sesler de sarmıştı. 'Orospu'nun kendisi değil de, üstüne takılan varlığı malar dünyasında olmasın. Mehmet Ali & Akşamserası

ruhu tıslıyordu. Üstelik sırtı da camı gibi keskindi. Sessiz sedasız, bir kuytuda söylenmiş olanlardan birini iğneden çıkarırken parmağını kesiverdi. Acısını dindirmek için elini sallayıp parmağını ağzına götürdü. Orospular'ın hepsini aynı kovaya attı. İy bitince, onları hemen yanından duran g...lerle dolu bir başka kovayı hafifçe sallayıp birazdan gelecek olanlara yer açtı. Bir kaya parçasına sabitlediği oltaya dönmüş kaldığı yerden devam etti. Bu kez derin ve kopkoyu bir sessizlik çıkardı iğnelerden.

Pihltayıp durunduyor, kulakları örtüyordu.

şeye dönüştüklerinden iğnelerinde anlaşılmazlıkları, üstlerine binen yükü taşıyamazlıkları...

Bir tane de s... çıkardı iğneden. Önce çıktıkları ağız parçaları sonra görünen dudakların içlerinde dolayıyor, unutuşun evinden geçip yüreğe kadar görünmez oluyordu. Duyuldukluy ve alışıldıkça, zamanla yanı, yüreğin üstünde bir kabartı oluyordu.

Misininin tamamını kasnağa dolayıp arkasında sıraladığı kovalara baktı. Yorgunluktan büzülp kalmışlardı kovaların içinde, bambaşka ağızlarından çıkıp üst üste, birerlerinden ne zamandır uzak kalmış kardeşler gibi koyun koyuna düşmüşlerdi, oltaya yakalandıktan sonra. İşte kovaların içinde nihayet kendileriydi. Sessiz ve yuku. Ofkeden, kızgınlıktan arındı, dünyanın sade bir parçası olmuşlardı, aslında oldukları gibi. Merak etti. Acaba hiç istemlerdi bir harf ve nokta nokta olmayı. Üstlerinde, onca nefrete acının dilsizliğini yüklenken yorgun, zaman içinde varlık you arasında kalmış anlamlarını açmada birimlik tükürükü bir hınc ve sinisi bir öfkeyle değüş tokuşa zorlanmışlardı dilin aynasında. İy de ne zaman düşmüşlerdi yürekleri suskun, iğnelerde sadece

Renklerin tadı

"Örümzümde bir gün daha geldi geçti; Derede akan su, ovada esen yel gibi. İki gün var ki dünyada, bence ha var ha yok: Daha gelmemiş gün bir, geçmiş gün iki."

Bu şahane dörtlülüğe eğer Şiraz'ın şarabı olmasaydı yazamayacaktım Hayyam, öyle derler.

İyi ki şarapta şiraz üzüümü de var, var da mısır koçanı gibi sık yapısı, sert bakırlarıyla kuşların yemediği, kuşlar yemediği içkin de bağcının çok sevdiği,

koyu erguvan rengi, zengin aromaları ve yapısındaki tanenin şaraba kattığı gövdesi ile

bu dünyanın en önemli şaraplık üzümleri, şarap olup da kadehlerimizle buluşuyor.

Hem de binlerce yıldır.

İki ayrı kabul var: Bir, İran'ın Şiraz kentinden* olduğu ve bu özümün savştan dönen bir haçlı tarafından güney Fransa'ya getirilip, "Rhône" nehrine vadisine yetiştirilmeye başlanması ki bu bölge "Hermitage" olarak bilinir. Diğer ise, "Dureza" ve "Mondeuse Blanche" bölgelerinin üzüüm çeşitlerinin çaprazlanmasını sonucu elde edilip yine Fransa'nın kuzey Rhone vadisi bölgesinde yetiştirildiği...

Baharat, şırah, ehrik, şırah kiraz, çikolata, biber, hatta hatta toprak kokularının içindeyün yazarak kitaplar. Bir binlerler erkeksi şaraplar verdiğini söyler. Aynı binlerler Avustralya'da, Kaliforniya'da ve Güney Afrika'da da iyi örnekleri olduğunu söyler. Ülkemizde ilk olarak yetiştirildiği Denizli'nin Güney ilçesinde iyi sonuçlar verince, diğer bağ bölgelerinde deneniş iyi sonuçlar alındığını da söylerler.

Açıkçası meraklarına olsun bu bilgi.

Bana göreysen bir şarabın, tadının, kokusunun gövdesinin, yoğunluğunun birlemlerleri özümü kadar, kimle, nerede, ne zaman ve ne eşliğinde içtiğindir. Buna bir de o anda dinlediğiniz müziği ekleyin.

Sizde kalan anı varsa, o şarabı unutamazsınız çok mütevazı bir şiraz da olsa; sizde kalan anı yoksa, çok büyük bir şirazı da hatırlamazsınız bir daha.

unutmamacasına şarap içelim olur mu Patrick!

LÜTFEN EVE DÖNELİM

Yabancı değil, benden bir parça. Kendimi bildim bileli hep içinde bir yerde durur, ara sıra yoklar, şimdilerde yakamı bırakıyor. Hani sabahın köründen açkımin bir vaktine, oradan oraya sokaklarda sürüklediğin bir günde, hava soğuksa, hele de yağmur varsa, bir de ayakkabılarını su almışsa, hiçbir kuytuca için ısınmıyorsa ve kendini pis hissediyorsa ve çoraplarını kurutacak bir yer bulamıyorsa ve de çok yorgunsa, zorla bile gülmüseymıyorsa, kahvenin şarabın hatta şarabının dahi tadı kaçtıysa yarenine dönüp dersin ya:

"Lütfen eve dönelim."

Hava yirmi bir derece, güneşli; diyor haber bültenleri. Kırkımıyerden soğuk çekmesin diye bağdaş kurmuş kanepenin köşesinde, sırtımda hırkım, üzerinde battaniye tir tir titiriyorum. Duvarları izliyorum saatlerdir. Sağa devriliyorum bazen, bazen de sola. Kaburgalarımın içinde 7,6 şiddetinde bir deprem oluyor, iç organlarım birbirli üzerine yıkılıyor. Midem büzüşmüş, kalbimin ritmi şaşmış, kulaklarım uğulduyor.

"Yalnızlıktan öleceğim artık, hadi eve dönelim."

Sobalı evin sobasız odasındaki yün yorganın altında yatan dipsiz soğuk kadar ağır bir yalnızlık, öğrenci yurdunun ranzasına serdikleri nevesimin tendeki mukavva hissi kadar sert bir yalnızlık, mahallede seni oynuna almadılar diye ağlayabileceğin bir anne kucağı bulanamamak kadar kışkık bir yalnızlık, ameliyat sonrasında hastane odasındaki yarı narkozlu gece kadar bitmez bir yalnızlık, evde kalan eşyalarını toplayan sevgilinin artık sevgilin olmayışını izlemek kadar eski bir yalnızlık benimki...

"Dayanamıyorum, ne olur eve dönelim."

Eve dönmek, turuncu ve sıcak bir şey. Babaannemin evi düşerken aklıma, battaniyeyi omuzlarımdan atıyorum. Kapıda nemli gözlerle çığlık çığlığa beni karşıladığını görebiliyorum. Tarhana çorbası gibi, sobanın üzerindeki kırmızıya dönmüş ıhlamur gibi, havluyla sarıp ayaklarımın altına koyduğuy sıcak çay gibi, evin yolunu bulamadığım yıllar boyunca hiç Mehmet Ali & Akşamsefasi

vazgeçmeden belki gelirim diye bir köşede benim için iki avuç kestane saklayan babaannem gibi... Cenin olup ana rahmine dönmüşçesine her şey sımsıkı kucaklarken beni, fark ediyordum da burası benim evim değil ki!

"Eve gitmeyecek miydik?"

Otobüsten yanlış durakta inip evinin yolunu bulamayan çocuk gibi dolaniyorum odanın içinde. Hırkımı çıkarıp atarken köşeye, büyüdüğüm evde, anneannemin ortalgı silgi tozları ile kirlenmeyeyim diye ders çalışmam için bana tahsis ettiği mutfak masasında buluyorum kendimi. İlk günlüklerimi dolduran naif cümleler gibi, bir erkeği öpmenin nasıl olacağını düşünmenin masumiyeti gibi, ocakta kaynayan bürölceğin tüm eve yayılmış kokusu gibi, kabusların dürttüğü gecelerde bir gözümü açıp yarı yataкта uyuyan dayımı görmenin verdiği güven gibi, dedemin dizine yatıp kedi misali saatlerce sırtımı kaşıtmanın sonsuz teslimiyetini, Tam da uykuya hazırlanırken kendimi, odam misafir odasına dönecekken kendimi, hayallerim sandık odasında bir kutuya sığmışken, burası da artık benim evim değil ki!

"Benim evim neresi?"

Nereye gideceğim ben?"

Hırkımı giymiyorum üzerime, İstanbul soğuktur bu mevsimde. Benim şehrim, ilk aşkım, ömrümün yarı. Üzerinde büyüüp de adam olduğum bar sandalyelerim gibi, küf kokan sinema salonları gibi; hayran olduğum tiyatro oyuncusunun peşinden saatlerce yürüdüğüm ara sokaklar gibi; kitapçım, kahvecim, tüttüncüm, menemencim gibi, düşüp düşüp yine ayağa kalkmak gibi, bir daha kimseyiyle sevemedi derken yeniden aşık olmak gibi; eşim, dostum, arkadaşlarım gibi, insanlığın gibi, kadının gibi... Şehre tesirifime, Ücretsiz PDF-Kitap Arşivi - <https://rante.org> bayram yerine çevirmişken; kedilerim, köpeğim,

başucu kitaplarımın olmadığı bu yere artık ait hissetmiyorum kendimi. Uşıyorum.

"Dönecek yerim yok mu?"

Battaniyenin şefkatli kollarına geri bırakıyorum bedenimi. Kaburgalarımın içinde artçı depremler... "Sakin ol, buradayım" diyen Luna, kucağıma atlayıp kafasını göğüsme sokarak gırlıdamaya başlıyor. Yalnız bir yalnızlık değil benimkisi, sevgisiz bir yalnızlık hiç değil. Yalnızlığın kelime anlamından büyük, mesnetsiz ve de tükenmeyen bir yalnızlık...

1988 yazı... Sinop'ta annemin küçük teyzesinin evindeyiz. Dügünümüz var, tüm aile bir arada. Hatun kişiler sabahatan akşama hummalı bir hazırlık halinde, temizlik yapıyor, yeni gelin evi hazırlıyor, elbiseler dikiliyor. Turuncu bir hatıra, herkes gülmüşüyor. Zeki Müren'in *Gözlerin Doğuyor Gecelerime* albümü yeni çıkmış. Ben daha yedi yaşındayım, sadece ayak altında dolayıyorum. Çay demliyorum sürekli, ki de tasat çevriliyor. Bu yüzden son şarkı Ben Zeki Müren çalmaya başladı mı, canımdan can kopar gibi geliyor. Yedi yaşındayım, herkes dalga geçiyor benimle. Engel olmaya çalışıyorum kendime her seferinde ama "Kimsesizlerin kimsesizliği, kimsesizim... Yalnızlarım yalnızım, yalnızım..." dediği anda dudaklarım başlıyor titremeye, "İsmim Mesut, göbek adım Bahtiyar..." dedi mi koyuyorum göz yaşlarını... Ev kakkahadan yıkılıyor.

Kendimi bildim bileli hep içinde bir yerde durur bu yalnızlık... Kader diye bir şey var mıdır? Çocuk kaderini bilir mi? Adım 'mutlu'sıfatı ile yaftalanmış. Oysa sevgilisinin konyunda yataktan "Ben mutsuzum" diye içine içine ağlayacak kadar yalnız, benim yalnızlık.

Hava soğuk, çoraplarım ıslak, karım aç, çok çişim olur artık eve dönelim.

Evde kalan eşyalarını toplayan sevgilinin artık sevgilin olmayışını izlemek kadar eski bir yalnızlık benimki...

DÜNYAMIN ÖBÜR UCU

Ben terhis olduktan birkaç ay sonra öğretmenler evi bombalandı. Birçok kişi orada öldü, daha sonra birilerinin de intihar ettiğini duydum. Şimdi o günlerden hayatta kimler kaldı, bilmiyorum.

Yıl 1986. Bingöl, Solhan.

Solhan Askerlik Şubesi Başkan Vekili olarak görev yapıyorum. Yedek subay eğitimini personel sınıfında aldığım için bu tip bir askerlik denk geliyor bana. 189. Dönem Per. Atgım. Askerlik Şubesi.

Şube iki katlı, hemen bitişindeki üç katlı bina da lojman. İki sivil memur ve ben kalıyoruz. Kömürle ısınıyoruz. Doğu'da kış malum, sürekli eksi derecelerde. Belli bir kömür istihkakımız var. Kömür hakkı çeşitli formüllerle hesaplanıyor, her şehrin bir sıcaklık kod sayısı var. Bu kod sayısıyla metrekare ve bir şeyler daha hesaplanıyor ve sizin kaç ton kömür yakacağınız böyle belirleniyor. Biraz önce söz ettiğim gibi iki tane sivil memurumuz var, bunların bir tanesinin de yeni çocuğu oldu. Hem ilk çocukları hem de kaloriferli evde ilk defa kalıyorlar ve ne yapacaklarını bilemiyorlar.

"Aman çocuk üşümesin aman çocuk üşümesin," diye habire yakıyoruz kömürü, yakıyoruz kömürü. Tabii kışın ortasında kömürümüz bitti. Ek kömür tahsis istedik. O da bitti. Ne yapacağız ne yapacağız derken aklımıza bir fikir geldi. Bu arada ben hukuk fakültesi mezunu olmamama rağmen ilçedeki kamu davalarına giriyorum. Hazine avukatının olmadığı yerlerde kamu davalarına askerlik şubesi başkanları bakıyor. Elazığ-Muş Nato Yıkıl Boru Hattı için araziler kamulaştırılmış. Vatandaş belirlenen arsa fiyatlarına itiraz etmiş. Boru

hattının yapımı bitmiş ama davalar sürüyor. Yirmi altı tane davam var, yani sık sık hükümet konağına girip çıkıyorum ve tabii haliyle buradaki mal müdürü, nüfus müdürü, kaymakam, savcı, hakim, herkesle bir samimiyetim oluyor. Kar üç metre. Ne şubeye gelen var ne de hükümet konağına. Biz de haliyle samimiyeti ilerletiyoruz. Çoğu dışardan gelmiş ama o bölgeden olanlar da var.

Bu arada kasaba lisesinde milli güvenlik dersine de giriyorum. Yaşı benden büyük öğrenciler var. Neredeyse hepsi erkek. Kim bilir onların ne anıları vardır. Diğer arkadaşlarla beraber öğretmenler evine takılıyor, akşamları kağıt oynuyoruz, sohbet ediyoruz. Hafta sonları doktorlarla keklik avına gidiyoruz. Öğretmenlerle bakkal yiyoruz.

Kasabada ilginç şeyler olunca beni de çağırıyorlar. Bir gün nüfus müdürü anıyor, gidiyorum. Yaşlı bir köylü gelmiş oturuyor. "Hayırdır?" diyor. Nüfus müdürü bir evrak gösteriyor. Eski yazıyla bir şeyler yazıyor. Biz anlamadığımız için başka bir köyden yazıyı bilen bir amca çağırıyorlar. Oralar da gördüğümüz en sık insan diyebiliriz. Yaklaşık seksen yaşında. Bu adam yazıyı tercüme ediyor. O kağıt parçası meğer bir tapuymuş. Hem de Osmanlı tapusu. Yer neredeyse Muş ovasının tamamı ve adamın annesine ait gözükiyor. Kuzeyinde Erika'nın arazisi, güneyinde Maria'nın çiftliği falan. Arazinin içinde dereler, tepeler, köyler var.

"Eee ne olacak?" diye soruyorum. "Prosedür nedir?" Nüfus müdürü, "Valla bilmiyorum," diyor bana, köylüyü de, "Bunu iyi sakla," deyip gönderiyor. Ben bu kömür meselesini de bir ara kaymakama açıyorum.

"Yeni doğmuş çocuk var. Askerler var. Sizde çok vardır kömür. Biraz bize verin," diyorum. Ama onda da bitirmiş. Mal müdürü devreye giriyor, "Yatılı bölge okulunda kömür çok, neden onlardan almıyorsunuz?" diyor.

"Nasıl olacak?" diye soruyorum. "Biraz rica ederiz size bir kamyon, oradan alınır," diye cevaplıyor.

Yatılı bölge okullarında çocuklar olduğu için bol miktarda kömür gidiyormuş hatta çoğu da ziyan oluyormuş. Çok kaliteli bir kömür değil ama miktardan fazla olduğu için onlara da yetiyor. Biz de kömürü oradan alıp o kişiyle idare ediyoruz.

Yaklaşık bir seneden fazla süren Askerlik Şubesi Başkan Vekilliği görevim sırasında bir sürü farklı insanla dost oluyorum.

Ben terhis olduktan birkaç ay sonra öğretmenler evi bombalandı. Birçok kişi orada öldü, daha sonra birilerinin de intihar ettiğini duydum. Şimdi o günlerden hayatta kimler kaldı, bilmiyorum.

Mevsimlik değil ömürlük işçilik

Siyah-beyaz bir kedi, çadırın köşesine sakanmış, toprak arazide dolaşan civcivleri izliyor. Sonbaharın bir ilik gününde, yerdeki tozu havaya savurarak koşturan bir çocuk, önce kediyi, sonra civcivleri kaçırıyor. Çocuğun annesi, ellerini, önündeki kabin içindeki suya sokup yıkıyor, sonra da ağır adımlarla bana doğru geliyor. Oturduğu yerde bağdaş kurarken zorlanmasının sebebi bel fitiği, önündeki içli köfteleri doldurmaya başladığındaysa iktimiz de sessiz. Uzunluğunu hiç bilmediğim bir zamanın sonunda, onun sesiyle kendime geliyorum: "Baksana tadına..."

Hemen karşımdaki ufuk çizgisine doğru sıra sıra uzanan çadırlara dalmış gözüm... Bakışlarımı oradan almakta zorlanıyorum. Alırsam, içinde bulunduğum gerçekten kopacakmışım gibi tuhaf bir duygu... Zira bu çadırlar, dışardan bakıldığında birbirinin aynısı ama her birinde farklı bir hayat var. Bir çadırın televizyon sesi yükselirken birinde yemek yapıyor, diğerde bebek ağlıyor, bir başkasında yaşlı bir adam, uyku esnasında yüzüne konan sinekleri kovuyor.

Burasi, Adana'nın Karataş ilçesine bağlı Tuzla bölgesi. Buradaki çadırlarda yaşayanlar mevsimlik de değil, ömürlük işçiler, yani kalıcı olanlar. 90'larda köyleri boşalttığı için göçen de var, memleketinde iş bulamadığı için gelip yerleşen de. En yenisi beş yıldır burada. Tüm gün tarlarda çalışmalarının karşılığı ise 30 lira.

Kalkıp yürümeye koyuluyorum...

NE YAPALIM, HAYAT...

Kırk iki yaşındaki Kevser Hanım altı yıl olmuş gelieli. Önce Adıyaman'dan Antep'e gelin gitmiş. Ama sonra, kocası işsiz kalınca... "Maddi durumumuz yoktu. Ama kocamı yalnız bırakamazdım, yola beraber çıktık sonuçta. Kalktım onla beraber geldim," diye açıklıyor durumu.

Mehtem Ali & Akşamsefasi

Kevser Hanım'ın altı çocuğu var, üç kız üç erkek. Erkeklerin okula gittiğini ama kızların tarlarda çalıştığını söylüyor:

"Gece 3'te kalkıp hazırlanıyorlar. Babaları da onlarla beraber gidiyor tarlaya çalışmaya. Sonuçta kız çocuğu değil mi, yalnız bırakılmaz. Kızlar bazen ağlıyor, anne biz hiçbir gün istediğimiz gibi yatıp uyuyamayacak mıyız diye. Ne yapalım kızım, diyorum, hayat böyle işte."

Plastik sandalyesini aşkım güneşinin karşısına koyup oturan Kevser Hanım, konuşurken yüzündeki günbatımından habersiz. Peki çadıra yaşayan bir kadın en çok neyi özler?

"Eski hayatımı... Bir daha sandalye alamayacağım bir hayat o belki... Bir apartman dairesinde yaşamayacak isterdim, tek oda bir ev bile olsa yeter. Yine de çok sıkılır, sonuçta ailemin mutluluğu için burdayım. Ne de olsa burada bir aradayız. Bölük pörçük olsa daha mı iyi?"

Çadırda yaşamının en büyük zorluğunu ise şu sözlerle anlatıyor: "Kışın çok soğuk. Yazın da yılan, akrep, affedersiniz cardın var. Çocuklar sık sık hasta oluyor. Yemmiyoruz 30 lira, ama o da çocukların sağlık giderlerine gidiyor. Tuvalet yok, bir derme çatma banyo yaptık, onda da el feneriyle banyo yapıyoruz."

PARA BİR TÜRLÜ BİRİKMİYOR

Yürümeye devam ediyorum. Solumda kirlili bir kanal var. Bu defa çadıra uzun boylu, iri bir adam çıkıyor. Urfa-Siverekli Ali Bey ile konuşuyorum.

"En büyük sorunumuz, suyumuzun olmamasıyla elçinim paramızı vermemiş. Benim on bir çocuğum çalışıyor, paramız verilmezse nasıl hayatta kalalım?"

Odun yok, soba yskamıyoruz. Para biriktirsek döneceğiz de para birikmiyor."

Ali Bey, Tuzla'da dört yüz kadar ailenin kalıcı olarak yaşadığını, mevsimlik iş dönemlerinde bu sayının üç katına çıktığını anlatırken, "O zaman," diyor, "burası iyice rezalet oluyor. Herkesin pisliği her yerde. Ama bu ayıp bizim değil, bize sahip çıkmayanların."

Çadırların elektrik ihtiyaçları toprak sahipleri tarafından karşılanıyor ama fatura çadırlara kesiliyor. Suyu ise hemen yandaki kanallardan

çıkıyorlar ancak tam da bu nedenle çocuklar sürekli hasta. Çünkü kanalı suyu pis, mikrop saçıyor. Tarlalarda

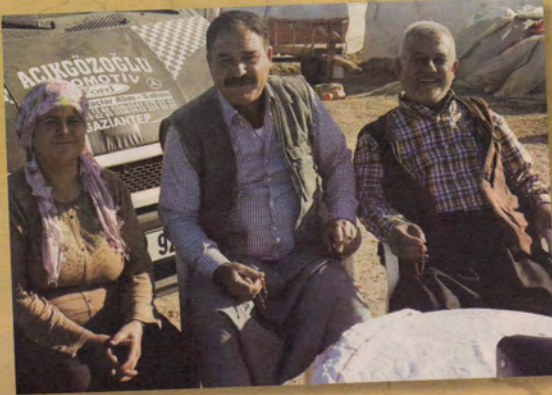
çalışan bu insanların sağlık güvenceleri olmadığı gibi barındıkları yerin konut statüsünde olmaması nedeniyle ikamet belgeleri de bulunmuyor.

ÇADIR VE DÜĞÜN

Yaklaşık 3 kilometre ilerdeki bir başka çadır alanına gitmek üzere buradan ayrılıyorum. Yol boyunca da karşı yönden gelen servislerin içinden insan kaynağına tanık oluyorum, tıpkı haber bültenlerindeki o görüntü gibi: "Mevsimlik işçileri taşıyan servis kaza yaptı". Sağ taraftaki çadır alanının önünde duruyorum.

Burasi, bir öncekinden daha yerleşik görünüyor. Çadırlar, naylon çadırla karıştın ev arası bir görünüme sahip. Zaten sonradan öğrendiğime göre burada yirmi yıldan fazla zamandır yaşıyanlar var.

Karşıma, genç bir kız çıkıyor. İsmi Berivan, yaşı henüz beş. Karşımdaki. Tam on yıldır burada yaşıyor. Zaten bu alanın yaşıyanların neredeyse tamamının

Şırmaklı olduğunu söylüyor. "Köy boşaltmalarla göçenler vardır burda. Biz de, oralarda çalışma imkânı olmayınca, akrabaların çağrısı üzerine geldik," diyor.

Berivan, kendisinin okumadığını ancak abisi ile erkek kardeşlerinin okuduğunu anlatıyor. İki ay önce de nişanlanmış, burada düğün yapıp yapılmadığını şeklindeki sorumu tuhaf buluyor:

"Tabii ki okuyor, herkes gibi biz de telli duvaklı düğün yapacağız. Tamam, bizde başlık parası yok ama normal evlilikte ne varsa var. Mesela nişanlın erkek tarafı olduğu için beyaz eşyaları olacak."

Berivan, hayallerini sorduğumda, "Bizde hayal yok ya," deyip gülüyor:

"Nişanlım da benim gibi tarımda çalışıyor, ailesine bakıyor. Evlendiğimizde buradan çekip gitmek gibi bir şansımız yok, o ailesine bakmaya devam edecek."

Burada yaşamının en büyük zorluğunu sorduğumda ise, "Kendi çabamızla kuyu açtık, suyu ordan çekiyoruz. Çadırlarda ateş bile yakamıyoruz, nasıl ısınalım?"

SURİYELİLER İŞİMİZİ KIRDI

Berivan'ın yanından ayrıldıktan sonra, alınının sonuna doğru yürürken, uydu antenler arasında geçip çocuk parkına varıyorum. Hava soğuyor, bir çadırın önündeki kadınlar yere serdikleri bez üstüne fıstık seriyor. Yanlarına gidiyorum, bir tanesi en çok Suriyelilerden şikâyetçi: "Suriyeliler geldikten sonra işlerimiz kırıldı. Onlar bizi sevmez biz de onları sevmeyiz."

Bir diğeri gitme planlarını anlatıyor: "Eşim diyor ki, 10 bin liramız olsa döneriz. 5 bin lira kira için, 5 bin lira da çocukların giderleri için."

Bir başkası da paralarının keyfi olarak verilmemesinden şikâyetçi: "Günde on iki saatten fazla tarlada çalışıyoruz. Ama paramızı vermiyorlar hemen. Ne zaman vermeye karar verilerse o zaman alıyoruz..."

O sırada çadır alanının girişinde duran okul servisinden fırlayan mavi formalı çocuklar annelerine koşuyor. Acıkışmalar, hep bir ağızdan neşeyle o gün okulda olanları anlatıyorlar. Avukat diyen de var hemşire diyen de, ama çoğunluk öğretmen olmak istiyor.

Gitmeden, hep beraber fotoğraf çektiyoruz, deklanşöre basılırken hayat bize güzel.

Sait Faik'ten...

Bana hişt hişt diyen mutlak bir kuştur.
Vardır böyle kuşlar.
Cık cık demezler de hişt hişt derler.
Kuştur kuş.

Büyük hayaller kuralım sevgilim!
Ben şimdi böyle yapıyorum.

Hoppala
ve de
cubbala...

HEIJAN BURADA

"Askıcısı, tufacısı, cepçisi, hırsızı, kuytu köşelerde var torbacısı, deli dolu geceleri farklı piyasası aykırın mı Bağcılar burası."

Bağcılar Fatih Mahallesi'ndeyiz. Heijan'ın "Welcome to Cehennem" lafını yakıştırdığı yer. Dinçer Öztürk'ün kurucusu olduğu Çatı Recordz'la ve Heijan'la buluşmak için geldik Fatih Mahallesi'ne. Ama röportajı

yapabileceğimize şüpheli. Çatı Recordz daha önce röportaj verse de Heijan medyaya hiç konuşmamış. Alman belgeselcilerden, Beyaz Show'a kadar uzanıyor ret listesi... Dinçer gazetedeki çıkan haberlerini

dolayı oldukça temkinli, önce bizi tanımak istiyor. Bir Döblo'nun içinde onları ikna etmeye çalışıyorum. Dinçer artık medyaya karşı olduklarını söylüyor, "Bize sadece youtube yeter," diyerek. Daha sonra Heijan'ı telefonla aradığında "Röportaja gerek yok bizi etiket etmeyin abi," diyor. Daha sonra telefonu alıp Heijan'la kendim konuşuyorum. Belki Bavl'u sokak tavrı onu etkiliyor ve uzun çabalar sonucu Heijan'ı ikna ediyoruz.

"Biz uyuşturucu satıcısı değiliz"

Bağcılar İstanbul'un en kalabalık ilçesi. Yoksulluk ve göçle sokak taki yazışmanın en ağır yaşandığı yer belki de. Sosyolojinin açıklayamayacağı kadar gerçek bir yer. Bu yüzden burayı en iyi kendi "çocukları" anlatıyor. Heijan da onlardan biri. İnternette yayınladığı parçalarla kısa sürede fenomene dönüşen Heijan (Doğan Tarda) medyanın kendilerini uyuşturucu satıcısı gibi yansıtmadığını şikâyetçi. "Tam tersine Bağcılar'da bu şarkıları yapmaya kimse cesaret edemez. Biz burada yaşananları gündeme getiridik, uyuşturucunun konuşulmasını sağladık" diyerek durumu özetliyor. Heijan, Batman'da yaptığı askerliğini yeni bitirmiş "O yüzden biraz kafa dinliyorum," diyor. Bir yandan semti bize gezdirirken hikâyeyi en başından anlatmaya başlıyor.

"Köyümüz boşaltıldı"

"1994 senesinde Bitlis Tatyan'da başladı macera. Köyümüz boşaltıldı, göçler başladı. O zaman

sonra Van'a göç ettik, oradan Bağcılar'a geldik. Zaten Bağcılar'da bu şekilde savaştan dolayı kaçıp gelen çok aile yaşıyor. Dinçer abinin dedikğine göre yirmi sene önce burada millet su için çeşmede sıraya girmişti. Şimdi İstanbul'un en büyük ilçesi oldu. Şarkılarda bu semti anlatmamın sebebi bu semti çok sevmem. Parayı bulsam da gidip başka semtde yaşayamam. Fatih Mahallesi'nde herkes beni tanır, benim şarkılarımla beni selamlar. Bu benim hoşuma gidiyor ama başka semtlerde insanlar tanıyıp resim falan çekirmek istedi mi çekiniyorum. Sonuçta alışık değiliz."

Sanatsal bir imge olarak Bağcılar Devlet Hastanesi

Oturduğumuz yerden kalkıp semtin çocuklarını "Yıkık Park" dediği yere geçiriyoruz. Burayı geziyoruz. Dün gece burada otururken polis gelmiş ve üstlerinden çıkan cakyı kırmış konuşurken çocuklar onun makarasını yapıyor. Çatı Recordz üyeleri ne kadar Bağcılar'ı aklamaya çalışsa da, gazeteci olduğumuzu öğrenen bir abi Fatih Mahallesi'nde ne kadar fazla torbacı olduğundan, kavgaдан dövüşten bahsediyor, tayfa "Dur abi alışın millet bir önce diyor," yine gülüyoruz. Sonuçta Bağcılar Devlet Hastanesi diye bir gerçek var ortada ve her şeyden daha fazla gerçek. Bazen gerçek korkutur insanı. Bağcılar Devlet Hastanesi böyle bir yerdir. Gece on ikiden sonra Bağcılar'ın bütün tortusu oraya çöker ve dârtına sistemine tersine kaşanları görürsünüz orada. Yıkık Park'ın müdavimleriyle selamlaşıp

**Bazen gerçek korkutur insanı.
Bağcılar Devlet Hastanesi böyle
bir yerdir. Gece on ikiden sonra
Bağcılar'ın bütün tortusu oraya
çöker ve dörtlü sistemin tersine
koşanları görürsünüz orada.**

"Zeki Müren'le feat yapmak isterdim"

İnce ince bir melodi dolaşiyor havada. Elimi kaldırıp havada Azer'in sesini yakalıyorum, sever misin diye soruyorum, "Azer abiyi severim ama Azer'i sokakta amatör bir adam söylese daha çok severim. Herkesin pek bilmediği şarkıları dinliyorum. Yaşiyor olsaydı mesela Zeki Müren'le feat yapmak isterdim. Bağcılar'da üzerine duygusal şarkı yapacak çok şey var ama bir nebze insanları güldürerek şarkı yapmaya çalışıyoruz. Ben 'Ez Kurdistanım' diye bir parça yaptım çok dinlenilmesine rağmen çok da eleştirildi. Ben şarkının başına Türk bayrağı koymuştum, bu şarkının amacı Türk Kürt kardeşlik demektir."

"Her gece "Yıkık Park"ta konser var"

"Hayatımız sokakta geçiyor. Şarkılarımızda da en iyi bildiğimiz şeyden, sokaktan bahsediyoruz. Mesela burası Yıkık Park, her gece buradayız ve her gece burada konser var. Yazdığımız sözlerde argo ve sokak dili çok var. Bu sokak dili semtte polisin ve yabancıların anlamaması için kullanılıyor. Biz de bunları şarkılarımızda kullanıyoruz. Burada bizim polislerle bir derdimiz yok ama onlarda ister istemez burada yaşayan insana karşı bir önyargı oluyor. Korkmadan polisin yanlışlarını gündeme getirdiğimiz için yine baskı görüyoruz."

"Heijan Kürtçe zehir demek"

"Müzik yapma fikri önce kardeşim Cash Ömer'den çıktı. Dinçer abi de zaten önceden beri bu işlerle uğraşıyordu. Sonra ben de annemin bana kızdığı zaman Kürtçe seslendiği 'Heijan' ismini aldım. Dediler ki Arabesk Rap yapalım ama ben böyle aşkım cicim olmasını istemediğim için biraz makara müzikler yaptık, bu parçalar ortaya çıktı. Ben İstanbul'da hamallık yapıyorum sözlerimi de orada çalışırken yazıyorum. Okula uyum sağlayamadım o yüzden erken bıraktım. Çalışmadığımız günler burada bizim partayız. Kola, çekirdek takılıyor. Orada otururken görükleirim sözleri yazmama yetiyor. Ben şarkılarında kendi sokağımda olanları anlatıyorum, ne eksik ne fazla. Şarkıda dediğim gibi buranın geceleri bir farklıdır. Taksim'den bile hızlıdır. Çünkü burada hayat daha zor herkes kendi yolunda, kısa yoldan zengin olmak isteyen adam çok."

Bu sözlerin üzerine yazıyor Heijan'ın sözleriyle bitiriyor: Neden hep suçlu rolünde biz varız?/ Neden hep keleşçe bizim kolumuzda/ Size göre cennet olmuş İstanbul/ Buraları bana göre bilmiyorsunuz/ Duymuyorsunuz gecenin sesliğini/ Bizi kuytu köşelerde görmüyorsunuz.

Mehtap Ali & Akşamsefasi

YOLDA

Güneş sonbahara düşmüş, Yatık Emine. Tezgâh'ın tatlileri bu zamanda olur hep. Otostop tabii... Haydarpaşa'dan tren, Dinar'a. Oradan TCDD otobüsüyle Antalya. Antalyada kahvaltı, Konyaaltı'na yürüyüş. Olympos bizi beklediğinde, portakal zamanıdır. Uzun sürmüyor, ilk otostopta yakalıyoruz balığı. Suzuki'nin küçük minibüslerinden. Hani, mini ve küçük kafını aynı cümlede kullanabileceğin, rüzgârda köprüden geçmeye korkacağın arabâ. "Boş mu geziyorsunuz, dolu mu?" diye sordu adam buyur etmeden. İlegal geldi aklımıza, "Bos" dedi. İlk çıkış molasında. Bagağı açıp, dedektörleri gösterdi. "Bu tepeler," dedi, Tekirova'nın tepelerini göstererek, "dolu". "Bu mevsimde dolaş, yeşilliğin arasında sarı cimler gördüysen, orayı kaz, kesin gömü var." Sinan abimle göz goze geldik. Olympos yoluna başka bir arabayla devam etmeye karar verdik...

Macera bitmist.
Özlediğimiz bir iki
şey vardı sadece.
"Gidelim," dedi.
Düşünmedik,
gittik.

Araları atlıyorum. Başka yazının konusu. Söke ye kadar gelmiş geze geze. Beyaz bir Skoda durdu. Kel, kırkırlandı bir herif. "Nereye?"; "İstanbul". Macera bitmişti. Özlediğimiz bir iki şey vardı sadece. "Gidelim," dedi. Düşünmedik, gittik. "Ayrılkta geçeyi geçirelim," dedi. Şimdi tutturamayacağım bir yerde, uyku tutumu pozisyonu aldık. Abi balık tutmakta iddialı, benim tutulum içinde makara bacağı var. Bir dokunsa, artık neresine gelse. Neyse, sabah yola çıktık. Abi uzun saçlı hippileri kuyru yaptı kendine, Asala örgütüyle nasıl kapıştığını, Paris-Cenevre treninde herifleri nasıl ekarte ettiğini falan anlattı. Silivri girişinde, abinin okuması bitti. İlk defa "Ne iş yapıyorsunuz?" diye sordu. Sinan abim "Biz sana ne iş yaptığımızı sorduk mu?" diye sordu. Abiyi korumak için "Eyyahlı" dedi kel abi. Taksim'de arabadan indik. O adam kim bilmem. Kimseye de söylemem...

ÇİN ÇİN

Bilirsiniz memleketimizin muhtelif şehirlerinin muhtelif efsaneleri vardır. Yeter ki, "şehir efsaneleri" ile "şehirlerin efsaneleri" birbirine karıştırılmasın. "Kendine Münhasır Toplumsal Dokular Antolojisi" diye bir çalışma yapılacak olsa alfabetik sıraya almadan Ankara'nın Çin Çin'i ilk sıraya yazınız derim. Çin Çin'i coğrafik olarak tanımlamaya çalışırsak (Hangi mahalleler ve bölgeler Çin Çin'dir) ciddi itirazlar gelebilir. Vellâhi sosyolojik bir tanımlama yaptığınızda çok da itiraz gelmeyecektir.

Yılmaz Güney'in *Soba, Pencere Camı ve İki Ekmek İstiyorum* kitabı yani sinemaya aktarılmış haliyle *Duvar* filmini hatırlayınız. Duvar, Ankara Ulucanlar cezaevi "sübyan" koğuşunda 70'li yıllarda yaşananların bir aktarımıdır. Ve bu filmde canlandırılan karakterlerin birçoğu Altındağ-Çin Çin bölgesinde yaşamış olan gerçek karakterlerdir. Hayal gücümüzü biraz zorlayarak bugün eli yaşlarına gelmiş *Duvar* karakterlerinin yaşadıkları kırılmaları, psikolojik ve kültürel şekillenmeleri düşünelim. Sonra bu psikolojik ve kültürel şekillenmelerin zamansal dönüşümle genel kuşaklara aktarımını... İşte size Çin Çin.

Zamansal dönüşüm çok ağır işlerken, son birkaç yılda Çin Çin'de musallat olan kentsel dönüşüm illetleriyle yaşanan mekânsal dönüşüm Çin Çin'in dokusunu aslı bozan virüs olmuştur. Şimdi en tepede bir kartal gibi direnen Hıdırlıktepe'nin aşağıya sarkan etekleri KaleTOKİ tarafından kuşatılmış vaziyette. Bu ablukaya daha ne kadar direnebilir bilmem Çin Çin'in kalan kısmı. Bugün uyuşturucu trafiği ve suç merkezi olarak anılan Çin Çin buna rağmen adıyla hâlâ içimizi kiş güneşi gibi iltimaya devam ediyorsa bunun nedeni mazi sine duyduğumuz hümmettendir. Kendine münhasır mahalle delikanlılarıyla devrimcileri harmanlanışı sonucu ortaya çıkan o tuhaf ve o kadar da insana dair hikâyeleridir. Kamusal Mehmet Ali & Akşamsefasi

alandan değil ama birebir temaslarda en duyarlı feministi bile güldüren "duygusal iktidarsızlığı ve beceriksizliği" maskeleyemeye çalışırken düştüğü "erkeklik" hikâyeleridir (biz ona delikanlılık deriz ayrı mevzu).

Misal...
BİZ ARTIK SİYASALLAŞTIK KOMİSERİM
Pazarlık yapar. Daha doğrusu Ankara'nın birçok bölgesinde Pazar yerleri vardır. Ve buralarda işçiler çalıştırır. Gençliğinde Ankara'nın en büyük kabadayısı ve gayrimeşrunun kralı olacak; diye bakılır alemde. Gel gör ki kırkıncıdan sonra Kürt siyasal hareketinin yükselişyle birlikte hızla politikleşir. Kendine has yöntemleri, dili ve saygınlığıyla çevre çeperini de devrimcileştirir.

Karakolun da gediklisidir politikleşmeden önce. Çünkü iki eşi vardır ve sık sık eşlerine şiddet uyguladığı için karakolluk olur. Ve bir gün... Herhangi bir gün değil günlerden 8 Mart. Elinde bir fırça ve afişlerle gene karakolda komiserin karşısına çıkartılır. Emekçi Kadınlar Günü'nde afişleme yaparken yakalanmıştır.

Komiser şaşkınlık içindedir. "Yahu sen karıların dövdüğün için ikide bir karakola düşerdin. Şimdi kadınlar için afiş yapıp karakola düşüyorsun. Bu ne alaka?" diye sorar. Cevap verir abimiz: "O eskidendi, BİZ ARTIK SİYASALLAŞTIK KOMİSERİM."

Bilirsiniz...
FAŞİZE KAYAN MAHİR ÇAYAN

Başka bölgelere ve mahallelere mal edilese de bu ücretsiz PDF Kitap Arşivi <https://ranteyp.org> bilindir ama belki bilmeyenler olabilir diye anlatayım

(tekrar edeyim). Mevzu Çin Çin'de devrimci hareketle yeni tanışmış birkaç mahalle delikanlımız; devrimci abiler gece yazılmaya çıkılacak diyerek randevu keserler ama gece belirlenen saatte randevuya gelmezler. Bizim bitirimler ellerinde boya tenekeleri ve fırça beklerler. Gelen giden yok. Kendi aralarında ne yapmaları gerektiğine karar vermek için konuşurlar. Sonuçta "abiler" gelmese de biz bu işi kendi başımıza kotarıyoruz kararı çıkar. Ve kotarırlar da...

Sabah uyandıklarında insanlar duvarlarda şu sloganları görürler:

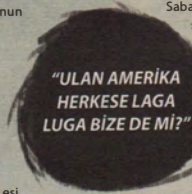
FAŞİZE KAYAN MAHİR ÇAYAN
ULAN AMERİKA HERKESE LAGA
LUGA BİZE DE Mİ?

FETHULLAH GÜLEN'İN ASKERLERİYİZ

Ankaragücü'nün "Gecekodu Tribünü"nü duymuşsunuzdur. Bir pankart vardır meşhur "Biz bu kenti kale arkasından sevdik". Kastedilen kale arkası 19 Mayıs Stadi'nda gecekodu taraf tarımın oturduğu kale arkası tribünü değildir. Ankara Kale'sinin arkası olan bölgedir. Yani hem coğrafik hem sosyolojik anlamıyla Çin Çin...

Politik gündemi de yakından takip eder Çin Çin. Tayyip Erdoğan Cemaat için bir yakıştırma bulunur o günlerde. "Bunlar Haşhaşı..." Gezi sürecinde Mustafa Keser'in askerleriyiz sloganının izdüşümü ve Erdoğan'ın Haşhaşı tanımının esrareşiklikle özdeşleşmesinin sonucu olarak Ankaragücü tribünlerinden şu slogan yükselir. FETHULLAH GÜLEN'İN ASKERLERİYİZ.

Hoş bu slogandaki naiifliği anlamayan bazı gençlerimiz emelleri Ankarağücü taraf tarımın bu slogandan yola çıkarak Fethullah Gülen'e

"ULAN AMERİKA
HERKESE LAGA
LUGA BİZE DE Mİ?"

Sulukuleli Rapunzel

Evinin kapısında "Burada Rapunzel yaşıyor" diye yazmasına rağmen Mehtap gelen üniformalının "Yirmi dört saat içinde evinizi boşaltacaksınız" sözü ile donup kaldı.

Kendine geldiğinde ilk iş onu teselliye gelen komşuların evlerine göndermek oldu. Herkes evine döndükten sonra bir göz odalı evinde sehpa niyetine kullandığı sandığın üzerine oturup yirmi dört saate sigdıracağı hayatını yoklamaya karar verdi.

Sokağı, sokaktaki çocuğu, geceyi delen fiskeleri, mezeleri-masaları-şarkıları bir odaya kapatıp sonra kaldırıma çıkardığı duaları-bedduaları yolladı.

Masadaki saati ayarlamak için sokaktan geçen birine saat sordu ve yirmi dört saate kendini ayarladı. Sulukuleli kadınların hayran olduğu upuzun saçlarını cebinden çıkardığı bir paket lastiği ile bağladı. Artık odadan kaldırma, kaldırımdan odaya geçen geçişini yirmi dört saatin içinde eritme zamanı gelmişti.

Dışarı çıktı sokakta bulduğu çalı çırpyı evinin önüne yığıdı. Bir kibritle tutuşturduğu gazete parçalarını çalı çırpının ortasına attı. Ateş büyürken Mehtap odasına döndü.

Odanın orta yerindeki sandığın içinde lavanta kokusuna karışmış bütün elbiselerini çıkardı. Günlük, yazlık, kışlık, düğünlik, namazlık, hamamlık hepsini kucağında ateşe taşıdı.

Ateş, Mehtap'ın geçişini yavaş yavaş içine çekti.

Odadan kaldırma, kaldırımdan odaya geçerken zaman zaman ortaya çıkan zaman zaman kaybolan şaşkın bakışların arasında Mehtap, sabaha kadar geçişini taşıdı.

Sabahın ilk ışıklarıyla elinde sadece üç beş gençlik fotoğrafı kaldı, on dokuz-yirmi üç-otuz beş yaş, her yaşın gülüşünü, gözündeki sürmeyi, saçlarının topuzunu, yaralarını, dayak izlerini de bir çırpıda küle çevirdi...

Odasına döndü, elinde bir makasla tekrar çıktı, sonra upuzun saçlarını ateşe sarkıtp tamamını kesti. Kıpkırmızı korun üzerine düşen tutam tutam saçlarının kokusu tüm Sulukule'ye yayıldı.

Buldozerden kesik kesik gelerek ateşin çığrımına karışan siren sesinden anladı ki Rapunzel sevgilisini yüzyıllardır boşuna bekledi.

Sulukule - 8 Nisan 2008 (Dünya Romanlar Günü)

sempatiyle baktığını iddia etse de,.... Hadi devamını getirmeyim!

Anlatacak çok şey var elbet. Türkiye'nin Özal'yı yıllarıyla birlikte yaşanan yapısal değişimle gayrimişrunun büyük bir rant alanına dönmesi. Bilek gücü ve saygıya dayalı kabadayılık müessesinin yerini polisile hemhal ve racon dışı büyük rant alanlarına kayan mafyaya bırakması. Bu dönüşüme ayak uyduranların mide bulandırıcı hikâyeleri kadar uydurmayanların trajik ve içe dokunan öyküleri...

Angaralılık hallerinin memleketçe keşfedilip folklorik bir unsur gibi özünün boşaltılmasına karşı gösterilen sezgisel direnç...

Yenidoğan'dan girdiğiniz andan itibaren tek bir sokak lambasının çalışmadığı (karanlık belediye hizmetlerinin yetersizliği değil gereklilikler oraları) her an adımda yakılmış ateşler ve tezgâhlar; ot var taş var hap var pıtır var....

Ama tezgâhlar dışında yanan ateşler de vardır. Başlarında bebelerin oturduğu ateşler... Tur dönen şarabın ve cigaranın dudaklarda değdikçe dile getirdiği hiç gerçek olmayacak hayaller, verilen sözler. Yâreler sinede, sürenge bir iç kanama eski sevgili.

Anlatacak çok şey var elbet. Ve dahı okuyucu derse ki estetiğe etmişsin, bir de şu perspektiften bak, bambaşka sonuçlar göreceksin. Haksız da değildir. En nihayetinde mesele nereye baktığını değil nerede durduğumuzdur.

Değil mi ya?

Mehmet Ali & Akşamsefası

ADIN OLACAK ŞARKI

yine yüzün dönüyor dağlardan düşmelere
çeşmelere doğru kardan buzdan eriyoruz
adam türkü söyleyip kendi mezarını kazıyor
kadının cebinden
kırk lira çıkınca seviniyoruz

kuşlar çok uçuyor insan nefes nefese
söz düşüyor kelamin altından yutağına
çay söyleyen dillerin gecikmesinler
kadın bir akarsudur
adamin dermanlı batağına

güneşin tek teline yar saçların düşüyor
trenler tedavilden kalkıyor üzerime
hayatların garında biletlerin dünyası
krediyle ev almanın kapısında üşüyor
'mülk!' dedin mi uyanan uykuların rüyası

bak sabaha inanan geceler geçiyor
damarlanan bir ruhtur taş dahi can veren
döneceksen dönmenin kulu olmanın dön'ü
kadın adamin yarını
adam kadının dünü

Halim demin:
Cadının uzatlığı bir
zehirli koğan.
Kibarlıktan
düşünürsün bir
İSİNE.
Elma çikar bundan
zorlaşan.
Amş cadının bile
hevesi kaşmış.
Yelandan, delandan...

YARINLARA DEDİK,
JÖRDÜ.
GELMİYOR DEDİK,
BOŞALDI.
AŞKA DEDİK,
DÖDÜ.
JENMİYOR DEDİK,
BOŞALDI.
SAGLIKLA DEDİK,
COLDÜ.
BATSIN GİTİSİN DEDİK,
BOŞALDI.

HEPİNİZ KULURMAKTA ÜSTATİZ.
BARDAĞIN YAPACAĞI
TEK BİR HAREKET VARDI.
D YA KULURMAKTI.

SAİT FAİK'İN BAVULU

"Bu dünyada insan en güzel, en büyük, en bahtiyar olacak mahlûktu. O halde, niçin sokakta çıplak çocuklar, aç gezenler, işsiz delikanlılar, titişen köylüler, yalnız namazlarını ve torunlarını seven ihtiyarlar vardı?" Sait Faik

Sait Faik'in hem bavulu var hem bavulunun 'mütemmin cüz'ü gibi krem rengi pardösüsü var, bu ikisi Orhan Veli'de de var, ondan farklı olarak Sait'in babasına Grenoble'dan gönderdiği küçük mektuplar ve Kartpostallar var.

Tek Orhan Veli varken, iki Sait Faik var. Biri bir zamanlar Pera'da, Grenoble'da, biri de yanında köpeği, başında şapkası, keten pantolonu ve yazlık pabuçlarıyla Burgazada'da bir deniz çocuğu olan Sait.

Sait Faik'in bavulunda iki ada var, biri 'Ada' diye anılan Adapazarı, ikincisi ona ev, sokak, deniz olmuştur Burgazada. Çakırada. 'İşte çocukluğumun ve ilk gençliğimin haritalarındaki adalar beni, sonunda bir gün özlediğim adaya tesadüfen bıraktırdılar. Yaşam orta yaş bulmuştu ama, nihayet asıl yuvama dönmüştüm. Sanki on dört yaşında sarışın bir oğlanken baskı gitmişti.'"

Çakır bakışlı. Sarışın duruşlu. Gök gözlü. Ada akıllı. O 'sanki on dört yaşında sarışın bir oğlan', o yaştan, sarışınıktan, o çocuktan fazla açılmamıştır öldüğünde. Dağlarca'nın *Ağır*'ı Sait Faik öyküleri güzelliğindedir: 'Ölmüş Sait/Deniz mavisinden erken/ Bunca sevgiden sonra/Ölmüş annesini öperken/.../ Ölmüş eli aydağı uzak/Camların üstü buğu/Ölmüş çocuklar izin vermeden/Yüzünde sarışın çocukluğu'.

Sarınsızlığın bir karaşınlık gibi durduğu seyrek adamlardan. "Bir insanı sevmekle başlar her şey" deyışinden sulandırılmış bir insan sevgisi değil, tam tersine bir 'sevgi ahlakı' çıkar: "Bu dünyada insan en güzel, en büyük, en bahtiyar olacak mahlûktu. O halde, niçin sokakta çıplak çocuklar, aç gezenler, işsiz delikanlılar, titişen köylüler, yalnız namazlarını ve torunlarını seven ihtiyarlar vardı?"

'Karaşın', Ece Ahyan bulgusu. "Nereden geldiği, nereye gittiği bilinmiyor. Öncesi sonrası çok bu adamın. Çok tuhaf. Sonrası olmaya çalıştılar. Edebiyatı ve şiirde hiç akrabası olmamış. Sivil şairleri büyük çapta etkiledi. Sait Faik'te Dağlarca'nın etkisindedir. Sait Faik hem sıkı, hem sivil, ayrıca da cins şair." Karaşın bir Çakır. Çakır, Ece Ahyan sunusu.

Denizde öptüğü balıklar dolaşan adamın hikâyelerinde de Ermeni balıkçılar, topal martılar, dünyanın en güzel köpekleri, en mutlu kediler dolaşır. Sait de zaten hem denizin bir 'ada'sı gibidir hem de içinden geldiği gibi: 'İçim ona nehirlerin denize aktığı gibi akıyordu' diyecektir.

Yazsı nehirlerin denize aktığı gibi akarken, şiiri de ilkbahar dereleri gibi usul usul yürür. Öykü kişileriyle şiir kişileri kardeşir, sevgilidir, arkadaşır. Bir rüyanın içinden yazdığını o insanlardan, hayvanlardan, kuşlardan, balıklardan biliriz. Belki de gündelik yaşamında o kadar yakınlık kuramadığı varlıklara asıl duygularını ki sevgi cömerti biridir, öykülerinde, şiirlerinde, yani rüyalarında gösterebilmiş, açabilmiştir.

Cemal Süreya nasıl bütün Türk şiirini birbirine bağlayan bir köprüye, Sait Faik de Garip ile ikinci Yeni arasında bir saat gibi salınp durmuştur. Akrebi ikinci Yeni, yelkovanı Garip olan bir saat. Ama getirdiği olanak ve açtığı alan, onda bir ikinci Yeni tutumu olarak belirir.

Karası olmayan biri. Denizden denize ayak basıyor sanki. Balıklarının denizi öptüğü gibi harfleri, sözcükleri de öpüyor denizi. Ada onda bir toprak, bir kara parçası değil, bir mevsim gibi, denizle aynı. Ne yapsa, ne yazsa denize bakıyor. Denizlerin

berекетinde, balık adlarının bütün alfabeleri doldurup keyifle kuyruk çarptığı zamanlarda, balıkların bolluktan şakayla şikâyet ettiklerinde ve bu bolluk karşısında kendilerini balıktan çok ırgat olarak gördükleri sezonlarda, onun iyiliğinin, yazdıklarının payı vardır. Öyleyse her dilde vira bismillâh! Vira Sait!

Barba demeyi de, Barba'yı sevmeyi de öğreten adam. Barba Antimos, Barba Yorgo, Cumhuriyetin tenezül etmediği *Birtakım İnsanlar*, ki bir başkasının yapıtında karışımıza 'anti-kahramanlar' olarak çıkabilecek insanlardır, Sait'in yapıtında birer kahraman olarak dururlar, görünürler. Onları kahraman yapan şey de sıradan oluşlarıdır ve bu sıradanlığa Sait Faik dokunmuşdur. Onun iyimserliğidir. Nazım Hikmet "ben iyimserim dostlar, akarsu gibi" dizesini Sait Faik için yazmış gibidir. Dağlarca'nın Sait'e *Ağır*'ı sürüyor: "Yıldızlar gitmez gün doğmaz/Ölmüş korkunç uykusu yerde/ Ölmüş belli belirsiz düşecek /Üşür balıklar öykülerde/.../Ölmüş/ Ağaç bir gölgesi iki/ Ama neden ölmüş/ Ölmek yaşamaktan iyi mi ki"

SAİT FAİK'İN YAŞAM SEVİNCİ HEP BİZİMLE OLSUN!

alır.) Aile çocuklarının eğitimi için İstanbul'a taşınır ve Sait Faik İstanbul Erkek Lisesi'ne başlar (1925). Ama onuncu sınıfa geldiğinde bir disiplin suçu nedeniyle 41 arkadaşıyla birlikte Bursa Lisesi'ne sürgün edilir. Liseyi zorlukla bitirip (1928) İstanbul'a döner, öykülerini ve şiirlerini çeşitli dergi ve gazetelere göndermeye bu dönemde başlar. Bu arada İstanbul Üniversitesi Edebiyatı Fakültesi Türkoloji bölümüne kaydolur ama devam etmez.

Yıldındaki ölümünün ardından kızları Nişantaşı'ndaki, yazları da annesiyle beraber Burgazada'daki evlerinde yaşamaya başlar. Yazara, 1948 yılında siroz teşhisi konur ve içkiyi bırakmak zorunda kalır. Fransa'ya gidip orada tedavi olmaya karar verir ama Paris'te sadece beş gün kalabilir, İstanbul'dan uzaktaki öleceği ve tedavinin ağrılığının korkusuyla panik olup geri döner. Paris yolculuğundan sonra içine düştüğü umutsuz günler aynı zamanda yazarlık kariyerinin de en verimli olduğu zamanlara denk düşer. 1953 yılında Amerika'daki Mark Twain Derneği, çağdaş edebiyata yaptığı katkılardan dolayı yazara onur üyeliği verir. 11 Mayıs 1954'te uzun süredir mücadele ettiği siroza yenik düşerek hayatını kaybeder.

Sait Faik'in vasiyeti üzerine kitap telifleri ve bazı gayrimenkulleri Darüşşafaka'ya kalır. Annesinin ölümünden sonra Burgazada'daki evleri "Sait Faik Müzesi" haline getirilir. 1955 yılından itibaren de "Sait Faik Hikâye Armağanı" verilmeye başlanır.

Sait Faik öykücülüğü

Sait Faik'in öykücülüğü genelde üç dönem halinde incelenir. Daha ilisedeyken edebiyat dersi ödevi olarak yazdığı "İpekli Mendil" in de yer aldığı ve ailesinin maddi desteğiyle çıkarttığı Semaver ve sonraki iki kitabının (Sarınc ve Şahmerdan) yayımlandığı 1936-1940 arası ilk dönem olarak kabul edilir. Bu dönemin öykülerinin ortak özelliği içerdikleri insan sevgisi ve yazarın coşkulu dilidir. Sait Faik politik bir yazar olmamasına rağmen, yazarın kişisel öyküsü nedeniyle "halk askerlikten

Çok tanınan, çok okunan ama ne günümüzde ne de yaşadığı dönemde değeri tam olarak anlaşılmamış Sait Faik'i anlatmaya nereden başlamak gerek? Ne söylersek söyleyelim hep bir şeyler eksik kalacak. Sadece onu daha iyi anlayabilmemizin ve anlatabilmemizin yolunun o güzel öykülerle uğramaktan geçtiğini biliyoruz.

Abasızoğulları'ndan Abasıyanıklar'a

18 Kasım 1906'da Adapazarı'nda doğan Sait Faik, Mehmet Faik ve Makbule Hanım'ın tek çocuğu olup şehrin ileri gelen ailelerinden Abasızoğulları'na mensuptur. (Soyadı Kanunu çıktığında yazar gerçekten de umutsuzca aşık mıdır bilinmez ama) aile adıyla müzicep oynayarak Abasıyanık soyadını

Babasının isteği üzerine iktisat okumak için İsviçre, Lozan'a gider (1931) ama kısa bir süre sonra buradan sıkılıp ayrılır. Fransa'nın Grenoble kentine geçer ve Edebiyat Fakültesi'nde okumaya başlar. Bu arada Paris ve Marsilya'ya yolculuklar yaparak bohem bir yaşam sürer. Fransa'da geçirdiği bu üç yılın onun edebiyatı ve karakteri üzerinde etkileri büyük olacaktır.

İstanbul'a dönünce, yaptığı Türkçe öğretmenliğinde de babasının ısrarıyla başladığı tüccarlıkta da başarısız olunca sadece yazarlık geçiminden yollarını arar. Gerçekten de Sait Faik'in yaşamı boyunca istikrarlı olduğu -bazı uzun aralara rağmen- tek ailesinin desteği ile sürdürür. Babasının 1939

soğutmak"la suçlanır. Daha önce bir gazetede tefrika edilen *Medarı Maiyet Motoru* adlı romanını kitap olarak bastırmak ister ama yayıncı bulamaz. Yine annesine başvurur. Ancak bu kitabı da Bakanlar Kurulu kararıyla toplatılır. Sait Faik bu dönemde yazmaya ara verir, balığa çıkar, avare avare gezer. İstanbul'un kaosundan yorulduğunda Burgazada'nın dinginliğini, annesinin korunaklı evine sığınır.

Sait Faik'in ikinci dönemi 1948'de çıkarttığı bu kırılganlık ve yalnızlık döneminin etkisini taşıyan öykülerden oluşan *Lüzumsuz Adam*'la başlar. Bu sekiz yıllık ara dönemde, yazarın yaşadıkları ve kırılganlıklarını diline, üslubuna, kahramanlarına yansıtır. Aynı yıl içinde Havada Bulut, Kumpanya ve Havuz Başı isimli kitapları yayımlanır. Çok sevdiği İstanbul'dan ve yaşamdan artık eskisi gibi çokkuyula söz etmez. Sait Faik'in bu döneminde en büyük değişiklik dilinde olur. Klasik cümle yapısından vazgeçerek devrive ve argo cümlelerin ağırlıklı olduğu günlük konuşma dilini kullanır.

Yazarın son dönemi 1952'de yayımlanan *Son Kuşlar*'dan başlayıp ölümüne kadar olan süreyi kapsar. 1953 yılında, Kayıp Aranyeri isimli ikinci romanı ve Şimdi Sevişme Vakti isimli şiir kitabı yayımlanır. Sait Faik'in, 1954 yılında çıkan *Alendağ'da Var Bir Yılan*'la sürrealizme geçtiği kabul edilir. Bu kitapla birlikte öyküleri öncekilerden belirgin şekilde ayrışır. Tazındaki bu değişiklik, Abasıyanık'ın ağırlaşan sızozuna, ensesinde hissettiği ölümden kaynaklanan umutsuzluğa, cinsel kimliğinden kaynaklanan toplumsal baskılara bağlanır. Son dönem öykülerinin bir diğer ortak özelliği de çoğunda Panco isimli bir karakteri kullanmasıdır. Kimilerine göre Panco, Sait Faik'in hep bastırmak zorunda kaldığı içindeki diğer adamın öykülerine yansımasıdır.

Tek isteği herkes gibi olmak

Sradan insanların küçük hikâyelerinden koskocaman dünyalar yaratarak o güne kadar ya yok sayılan ya da hor görülen insanların sesi olur Sait Faik. Hem de bunu yaparken Türk öykücülüğüne yeni kriterler getirerek kendinden sonra gelenlerin önünü açar. Klasik öykü tekniğini bozarak insanları ve doğayı

yalın, samimi ve objektif bir biçimde anlatmayı başarır. Kendinden önceki yazarların tersine, bireyi ön plana çıkarır. Ama bunu yaparken insanı, doğadan ve toplumdan kopuk düşünmez. Aksine, toplumun birey üzerindeki etkilerine dikkat çekerken doğaya insanın karşılıklı etkileşimini de net bir şekilde ortaya koyar. Daha çok öyküleriyle tanınmasına rağmen, roman, şiir ve çeviri türünde de yapıtları vardır.

Sait Faik; toplumun dışına atılmış insanları ne kadar çok severse, burjuvalardan bir o kadar hoşlanmaz. Aslında varsıl bir aileden gelmesine rağmen o halkın içinde kaybolmayı seçer. Tek isteği herkes gibi olmaktır. Edebiyat dünyasında ya hememen herkesle arkadaşlık eder amaիրիngili ve sıkılganlığı nedeniyle bu dostlukları sürdürmekte zorlanır.

Sait Faik sokak demekdir

Öykülerinde toplumun alt katmanlarında, kenar mahallelerde yaşayan insanların mücadelesini, isteklerini, tasalarını ve her şeye rağmen korudukları yaşama sevinçlerini şiirsel bir dille anlatır. Genelikle gözlem yapan ve yaşayan bir karakter olarak öykülerin içinde dir. Bunu yaparken de öyle dışardan bakmaz, zaten hayatta da o karakterle birliktedir. Balıkçılara balığa çıkar, yoksullarla kahvehanelere takılır, küllanbeylerin meyhane masalarına konuk olur, çocuklarla arkadaşlık eder, işçileri dinler, kısacası İstanbul'un tüm "öteki"leriyle ahhaplık eder.

Sait Faik İstanbul'u, onun sokaklarını, insanını çok iyi bilir ve anlatır ama her zaman o kadar da "aşk" dolu değildir. Özellikle ölüme yaklaştığı son yıllarında İstanbul'dan, insanlardan öfkayle, tiksintiyile söz eder: "İstanbul çirkin şehir. Pis şeyir. Hele yağmurlu günlerinde. Başka günler güzel mi, değil; güzel değil. Başka günlerde köprüsü balgamlıdır. Yan sokakları çamurludur, molozludur. Geceleri kuskumludur. Evler

güneşe sırtını çevirmiştir. Sokakları dardır. Esnafı gaddardır. Zengini lakayttır. İnsanlar hep böyle. Yalızdık karyolalarda gıft yatanlar bile tek."

Sait Faik okumak

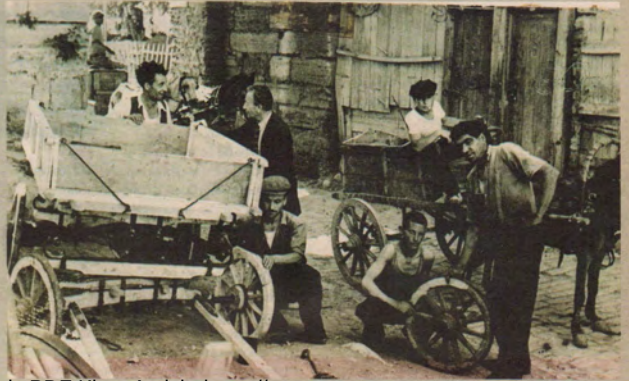
Sait Faik, ölümünden on yıl sonra onu kimsenin hatırlamayacağı düşünürmüş, ne acı değil mi? Ama on yıllar geçmesine rağmen onun öyküleri hâlâ okunuyor. Çünkü hâlâ günceller. Ne de olsa zamanın değişmesine, teknolojinin gelişmesine, şehirlerin kalabalıklaşmasına rağmen insan gerçegi aynı kalıyor. Hâlâ içinde Sait Faik okumayan varsa hiç durmayın hemen bir kitapçıya koşun bütün kütülyatını alın. İstanbul'dan insana, Burgazada'dan balıkçılara, doğadan kuşlara, denizden balıklara, Beyoğlu'ndan arka sokaklara bir de onun gözünden bakın.

"Yazmasam deli olacaktım" diyerek haksızlığa karşı haykırın; "Sevmek bir insanı sevmekle başlar her şey. Burada her şey bir insanı sevmekle bitiyor" diye hüznülenen; "Dünya çarelidir. İnsanlar dünyaya bir çare bulacaklar" diye umut dağıtan Sait Faik ile tanışın. Göreceksiniz ki, belki Abidin Dino mutluluğun resmini çizemez ama arkadaş Sait Faik insan olmanın sevincini öykülerinde dantel gibi işler.

Onun yaşama sevinci hep bizimle olsun!

Kaynak

- Sait Faik Abasıyanık, "Haritada Bir Nokta", Seçme Hikâyeler, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 2012, Syf:101
- Sait Faik Abasıyanık, "Alendağ'da Var Bir Yılan", Alendağ'da Var Bir Yılan, YKY, 2002, Syf:24
- Sait Faik Abasıyanık, "iki Kişye Bir Hikâye", Alendağ'da Var Bir Yılan, YKY, 2002, Syf:39

Adalı Sait Faik ve bakkal dostu Orhan

Sait Faik İstanbul'lu çokça anlatıldığı hikâyelerinde, kalabalık semtleri, kenar mahalleleri, balıkçıları, kuşları, boyacıları, insanın tasasını işler. Yoksul insanları anlatıldığı yazılarında, "küçük insanlar" diye tabir edilenleri devleştirir adeta. Sadece anlatılmakla kalmaz "kahramanlar" ile dostluk da kurar. Hal böyle olunca onu iyi kim anlatır sorusunu peşine düştüğümüzde aya yollarına.

Burgazada'ya gitmek için hava biraz soğuk. Ama yapudun ilk indigimizde bizi Sait Faik Abasıyanık'ın heykeli karşılıyor ve bu içimizi bir nebze ısıtır. Sait Faik'in Burgazada'da annesiyle beraber yaşadığı ev şimdi müze. Müzeyi gezdikten sonra, sokaklarında dolaşırız adanın. Mutlaka birileri olmalı diyoruz içimden. Sokakta odun kıran yaşı bir amca carpiyor gözüme, "Belki de arkadaşındır" diyorum; ama değil. "Onun zamanına ben yetişemedim diyor", biraz üzülüyorum. Ama müjdeyi veriyor: "Aşağı sokakta Bakkal Orhan var, ona gidin, beraber balığı giderlermiş" o anlatır size, diyor.

Burgazada'da küçük bir bakkal dükkânı olan Orhan Tuncer, Sait Faik'le 1948 yılında tanışmış ve ölümüne dek dostlukları sürmüştür.

Burgazada'nın kitaba para veren ilk bakkalı

1953 yılında *Simdi Sevişme Vakti* adlı şiir kitabı daha yeni çıkmıştır Sait Faik'in. Cumhuriyet gazetesinden kitabı çıktığını öğrenen Orhan amca, yine bir gün ekmek almaya geldiği sırada Sait Faik'ten kitabını ister. Sait Faik, "Kitap 1 liradır" der. "Benim çekmeyeceği çeki parayımaya koymamla Sait Faik kaybolmasın bir diyor, "Çünkü o sıralar Sait Faik

Mehmet Ali Akşamsefasi

parasız." Birkaç dakika sonra elinde kitapla çıkagelen Sait Faik kitabı teslim eder. Bir de şöyle not düşmüştür:

**Burgazada'nın kitaba para veren ilk adamı sensin...
Dünyanı n kitaba para veren ilk bakkalı kimdir dersin
Orhançığım? 17 Ekim 1953**

"Hiçbir şeye kötü gözle bakmazdı, bütün tabiatı çok sever ona saygı duyardı. Bu yüzden Sait benim için sevgi demek," diyor Orhan amca. "Kuşlardan bahsedirdik Sait'le. Kuş göçlerinden, isketeden, sakadan..." O zaman Rumlar vardı adada. Kuşları tutar, yerlerdi. Sait çok kızardı onlara."

Haftanın üç günü Sait Faik'le beraber balığa çıkan Orhan amca, Sait Faik'in annesine olan düşkünlüğünü de bu vesileyle öğrenmiş.

"Çok açılmazdık denizde, 'Burası da deniz değil mi Orhan, at oltayı da tutalım,' derdi hep. O zaman şöyle bol balık vardı ki denizde... Ama biz balığı tam bol bol tuttuğumuz vakit Sait, 'Hadi gidiyoruz, annem bekler, topla oltaları Oğhan,' derdi. Annesine saati geçirmek istemezdi hiç."

Ama Sait Faik'in annesine olan bağlılığını Beyoğlu'na indiğinde kırdığı muhakak. Çünkü Orhan amca, Sait Faik'in özellikle 1953 yılında ortadan sık sık kaybolup, Orhan Veli ve diğer arkadaşlarıyla beraber Beyoğlu'ndaki Meyhane Degüstasyon'a gittiklerini söylüyor. Öyle ki, Degüstasyon Orhan Veli'nin dilerine konuk dahi olmuyor.

Sait Faik'le Orhan Veli'nin çok iyi arkadaş olduklarını Orhan amca da tekarlıyor. Orhan Veli'nin sık sık adaya geldiğini ve bu iki arkadaşın,

Sait Faik'in annesi Makbule Hanım adada yokken, İstanbul'dan getirdikleri "cingene kızlarını oynatmak" gibi bir alışkanlıkları olduğunu da öğreniyoruz ondan.

Sait Faik: "Her şeyim balıkçıya benziormuş..."

Sait Faik gazetyeye röportaj yapar, "Gazeteciym," demezdi. "Kitaplar çevirecek kadar iyi Fransızcası ve edebiyat bilgisi vardı ama onun kimsenin gözüne sokmazdı. Sahiden de Sait Faik, İstanbul'un en büyük yazarı ve edebiyatçıları arasında, hiçbir toplandırlara katılmayan, Kendine ait kışkırdığı Her

yerde rahatlıkla dolaşan ve merak uyandıran bir karakterdi. Orhan amca, Sait Faik'in mahcup bir insan olduğunu, kalabalıklardan haz etmediğini, bir görünüp bir kaybolduğu zamanların çok olduğunu söylüyor.

"1950 yılıydı. Bir gün dükkânıma geldi yine. Sait oldukça neşeliydi, yerinde duramıyordu... 'Hayrola, nedir bu keyfin?' diye sorduğunda, 'Sorma yahu, bugün Beyoğlu'nda Yazarlar Derneği'nin bir toplantısı vardı, gideyim dedim, kapıya bir bekçi koymuşlar, ben tam girecektim,' Hop! Dur bakalım hemşyrim, buraya sadece yazarlar girer, balıkçıları değil dedi ve beni içeri sokmadı. Hiç sesimi çıkarmadım. O kadar memnun oldum ki... Demek ki yalnız giysilerim değil, yüzüm, hareketlerim, halim, tavrim, her şeyim balıkçıya benziormuş... Bu benim için müthiş güzel bir şey biliyor musun... dedi. O zamanmak istemeyen, halaktan bir insandı."

"Sait yalnız görebildiği hikâyeleri yazardı"

"Onun ideali insanlarla kopuşmaktı. Mesela boyacıyla konuşur, arkadaşlık eder sonra onu yazardı," diyor Orhan amca. Sahiden Sait Faik yasadıklarından beslenen bir yazardı. Gözlemlediği, arkadaşlık ettiği "sıradan" insanı yazardı. Beyoğlu, Burgazada ve kenar mahallelerini kirathaneleri onun vazgeçilmez yerleriydi. Hikâyelerine taşıdığı kahramanların çoğu onun hayatından birileriydi.

Sait Faik'in tüm ada halkıyla dost olduğunu söylüyor Orhan amca: "Sait bir boyacıya ayakkabısını boyatır, 'Fevkalade mutlu oldum,' derdi. Bir balıkçıyla hasbihâl eder mutlu olurdu. İnsançıl bir yapısı vardı Sait'in. Herkesi sever, saygı duyardı; işçiyi, amele, boyacıya... Yalnız insanları değil hayvanları da

severdi. İki köpeği vardı yanından hiç ayrılmayan. Sait yazmak için ta Aya Nikola tepesine çıkıp, beyaz köpeği onun peşini bir an olsun bırakmaz, onunla beraber tepeye tırmanır. Miyandros adasına bakar vaziyette, çam ağacının

gölgesinde beyaz köpeğiyle yazardı Sait. Hikâyeler yazardı Sait, ama yalnız görebildiği hikâyeleri yazardı."

Arkadaşı Sait Faik'le arşinladığı ada yollarını beraber yürürüz şimdi Orhan amcayla. Bir yandan da anlatıyor, "Sait pek yüzmeydi ama ben severdim kulaç atmaya. Hey gidi gençlik! Yüzerek Kaşıkadası'na geçirdim o zamanlar." Bir an duraksayıp sonradan ediyordu, "Şimdi seksen sekiz yaşındayım, kendime arkadaş bulamıyorum, çünkü ben Sait'in dostluğunu..."

**"Burgazada'nın kitaba para veren ilk adamı sensin...
Dünyanın kitaba para veren ilk bakkalı kimdir dersin
Orhançığım? 17 Ekim 1953"**

Bayram

Fotoğrafın
öyküsü

Saniyenin 250'de 1'i kadar süren kararırma anı. Fotoğrafın, makinenin rahmine yerleştiği an. 250'de 1'lik bir orgazm.

Ne zaman sokak fotoğrafçılığı dense ya da "an" fotoğrafından bahsedilse ilk aklıma gelen fotoğrafımdır. 2004 yılı Ramazan Bayramı'nın ilk gününde, "Bayram" temalı bir fotoportajın üçüncü günündeyiz.

Ne yapmalı, ne yapmalı da "Bayram böyle yaşandı" diyebilirdi? Nereye gitmeli? Peşinden koştuğum soruların beni ıslınladığı yer Taksim Meydanı oldu. Bayram sabahının çok erken başladığı diyarlardan birinden, ta cennetten gelen bir halk otobüsü durdu önümde: Cennet Mahallesi-Taksim. Ve otobüsten üç huri indi. Bayram sabahı ilk otobüslere Taksim'e gitmek için nasıl süslenilirse öyle süslenmişler. Bayram harçıklarını kapıp en afilî kıyafetlerini giymiş ve yine ilk otobüslere gelmiş varoşların en yakışıklı delikanlıları gibi benim de gözlerim kamaştı. İşte vahyin indiği an: Bu ışıkları saçan üç kadının, günün en kutlu fotoğrafını doğurmak için gönderilmiş olduğunu sezmıştim. Kendimi kaybetmiş gibi fotoğraf çekmeye başladım. Onca çapkın bakışın arasına bir

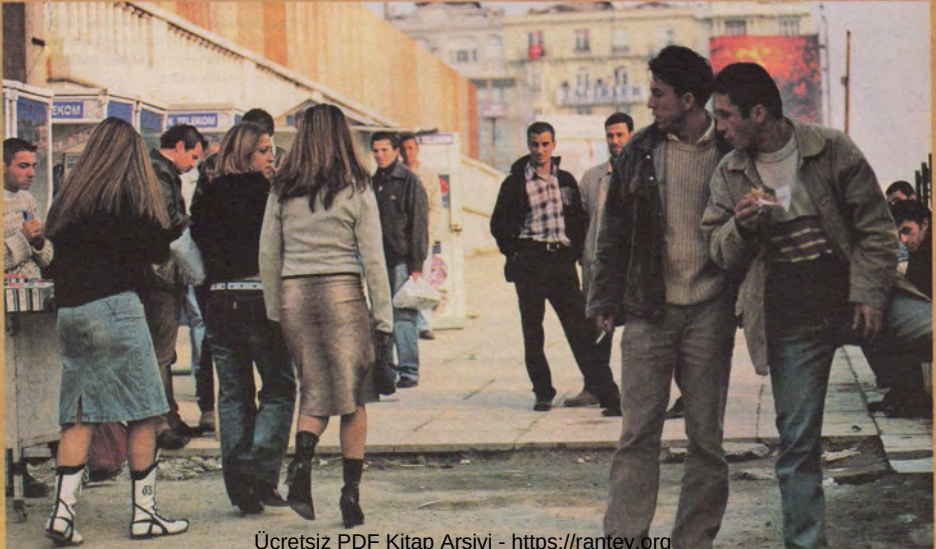
de fotoğrafçı eklenince, Taksim Meydanı'nı anda hurilerimize tahsis edilmiş bir podyuma dönüştü. Benim istediğimse başka türlü bir şeydi. Artık bu üç huriyile arama mesafe koyma zamanı gelmişti.

Sevgili tek aç 35mm objektifimin yerine 80-200mm telemini takıp, 80mm'ye kilitledim. Böylece 35mm ile 3 metre mesafeden yapacağım kadrajı 15 metreden yapabilecektim. Titrememi alması için enstantaneyi 250'ye kilitleyip diyaframı salladım. Pozlama tamam. Derin bir nefes alıp podyum halinin geçmesini bekledim. Hurilerimle aramdaki mesafe 15 metre olunca tilki moduna geçip sessizce takip etmeye başladım. Artık ben, ben değildim. Dünyayı 80mm gören bir "kameraadam" a dönüşmüştüm. Gözüm vizörde. Bir elim deklanşörde, bir elim objektifte. Dizlerim titremeye, adımlarım uzayda bir yerlerde. Beynimse objektiften süzülüp aynaya akan ışıq vizöre yansıtan prizmaların arasında kayıp. Tek bildiğim, hurileri gördüğüm ilk anda inen vahyin işaret ettiği o kutlu "an" ın yaklaştığı. Buna inancım öyle kuvvetli ki sonunda bir şey çıkmazsa

çıldırabilir, ebediyen prizmalar arasında yaşayan bir mikroorganizmaya dönüşebilirim.

Birkaç dakika sonra olacaktaki önceden sezmenin ulvi bir tarafı vardır. Şakası olmaz, vahyin emrettiği doğrultuda ilerlemek gerekir. Sabır şarttır. Defalarca tattım şu an be an yaklaşan hazı. Yaşanacakları vizörden izleme tutkusu çıldırır insanı. Çıldırmanın tek çaresi o "an" ı kaydetmektir. Herkesin hurilerime ağzı açık bakışlar fırlattığını görüyorum. Ama başka bir şey, bu bakışların türünü alacak bir şey lazım. İşte o an geliyor, çıldırmaktan kurtaran an: Hurilerimden biri dönüp bakıyor, kendisine bakanlar içinde en Yılmaz Güney gibi bakanına. Ah işte, o fırlatılan bakışla örtülen deklanşör sesi. Saniyenin 250'de 1'i kadar süren kararırma anı. Fotoğrafın, makinenin rahmine yerleştiği an. 250'de 1'lik bir orgazm.

Koyveriyorum kendimi. Makine boynumda sarılıyor. Elim ayağım boşalmış, bulduğum ilk boşluğa yığılıyorum. Ben bir yana, ruhum bir yana. Umrumda mı dünya!

Moral Değerler Denizi

CAN İREN

**"Kimse suçlu değil. Hepsini kendim hazırladım. Kimse sorumlu değil."
Nedeni: "Bu dünyaya uyumiyorum."**

30 Eylül 1967

Poyracık Sokak 15/4 -Teşvikiye

Siyantir

"Evet Selma, 'ölüm' tehdidini duymaksızın çok mu gençtiyorduk, biliyorum ama İstanbul'daki sıkıntı, kendi yaşantısını, İstanbul'da soyut bir biçimde sürdüren ve bunda 'prens'liğini duyan Prens'in sıkıntısıyla karıştırıyorum hep... Burjuva sosyalist entelektüellerle, imparatorluk ve feodalite kalıntıları bir bujuvarın içerisinde senin tabiriyle 'Sosyalist bir Prens'in nasıl doğduğunu daha iyi anlıyorum böylelikle..."

Alçak gönüllü Prens

Can İren, 16 Mayıs 1965 İsrailo'n (Almanya) tarihli mektubunda arkadaşları Selma Keşmir'e durumunu özetlerken bu cümleler geçiyordu kağıda. Demek bir prens olarak doğmuştu fakat sosyalistti. Bir prens olarak doğmuştu çünkü: Baba Nejat İren BM temsilcisi, Anne

Lamia İren Vefa Lisesi'nde İngilizce öğretmeni, Amca Cahit İren Ticaret Bakanı, Büyükbaba Kemaladdin İren gazeteci-yazar ve Basın İstihlak Kooperatifi müdürüyü. Yakın akrabalarından Ülvi Yenai, Galatasaray Kulübü'nün ve Futbol Federasyonu'nun başkanlığını yapmış eski bir futbolcu ve Şişli Terakki Lisesi'nin birincilikle bitiren Can İren...

Ya da bir şair olarak Can İren, bir ressam, bir maden mühendisi. Doktora için bulunduğu Almanya'dan küçük bir çocuğa -ki dokuz yaşında şiirler yazıp mektuplaşabilecek bir çocuk- mektup yollayabilen bir alçak gönüllü denizi. İçine doğduğu zorlu krallıkta, kendini ne krallığa ne içine sindirebilmiş bir prens. Eğitilmiş, saygın, varlıklı bir aileden geliyordu ve aileden gelen tüm özellikleri -belki de- yükselterek taşıyordu. İren, çoğunluğun ulaşma uğraşı verdiği her şeyi, uğraşı verenlerden daha inançlı yakarken, yaktığı bu ateşi sakın bir yalnızlıkta içine çekiyordu.

Anne travması

İren'in duyduğu dünyasındaki temel kırılma nedeni, anne babasının o daha çocuk yaşta ayrılması mı yoksa, Annesi Lamia İren'in Vefa Lisesi'nden öğrencisi Mehmet Emin Zorlu tarafından öldürülmesi çalışılması mı bilinmez. Belki de tedirginliği çok daha öncesinde, varlıkla başlayordu. Lamia Hanım'ın iri kıyım öğrencisi, derste hocasının arkası dönükken keme ya da benzeri bir şeyle boğazını sıkacak, öğrencilerden gelen çığlıklarla Lamia Hanım baygın kurtulacaktı. Saldırgan tutuksuz yargılanıp, iki buçuk aya mahkum edilirken Lamia Hanım "altı yıl sekiz ay" ağır hapis cezasına çarptırılacaktı. Lamia Hanım, on bir aylık tutukluktan sonra meslekten men edilirken, daha sonra gelen baskılar neticesinde 16 Şubat 1962 tarihinde tahliye olacaktı. "Dünyada Sputnikler atılıyor, siz uyuyorsunuz..." diyordu öğrencilerine ve bu komünizm propagandasıyla yargılanıp, ceza almak için hayli yeterli bir sebebi.

İren'in ilk şiiri, Varlık dergisinin 1 Eylül 1958 tarihli, 485. sayısında yayınlandığında henüz on yedi yaşındaydı. Gerek 485. ve 497. sayılarda ve gerekse de ölümünden sonra Yeni Dergi'nin Mart 1968

kullanmamıştır. Yaptığı resimlerden hiçbirinin akıbeti bilinmezken, ölümünden sonra anne Lamia İren tarafından verilen "Can İren Ödülü" 1976 yılına kadar sürmüştür.

İren'in yakın arkadaşlarından şair, ressam, doktor Emilios Giorgi Eden, 1980 yılında İren'e atfen Türkçe ve Yunanca bir şiir kaleme almış, daha sonra Yunanistan'da çıkan şiir kitabı *Can'a Mektuplar*'da yayımlamıştır.

Vedat Milor'la dostluğu

Can İren, Almanya'dayken ona -kimi sitemlerle birlikte- şiirlerini yollayan o küçük çocuğa dikkatle eğiliyordu. Ona nasıl topa vurulacağını öğretmiş, nasıl şiir yazılabileceğinden bahsetmişti. Arkadaşlarının oynadığı oyunları saçma bulan, oyunlari kazanınca sevinip, kaybedince üzülmelerini anlamlandıramayan bu küçük çocuk, yakın arkadaşları Selma Keşmir'in henüz dokuz yaşındaki oğlu Vedat Milor'dan başkası değildi.

İren, Vedat Milor'a cevap mektubu yazıyordu yazmasına ama asıl mektubu annesi Selma Hanım'a yazıyordu:

"Vedat'ın mektupları beni sıkamak şöyle dursun, üzerinde oldukça düşündürdü. Yaşantısına ya da yaşantısının 'saçma'lığına; bilye oynayan arkadaşlarının, günlük yaşantısını anlatırken şöyle güzel bir başkaldırı var ki..."

"Bu çocuk bir 'bay herkes' değil! Şiirlerinde de 'sorular' ve 'yapısma'; sevimli bir bilingsizlik, (çocuğu kim yapsı bilmez...) ve ağır bir bilinç, (düşünce aynı anda hayaldir...) bir arada gidiyor..."

"Bu çocuk-adam'ın 15 sene sonrasında inan ki müthiş merak ediyorum."

Vedat Milor, Can İren'in öngördüğü üzere gerçekten de "bay herkes" olmayacak, hukukçu, sosyolog, ekonomist bir profesör, otorite bir lezzet eleştirmeni olacaktı. Vedat Bey, geçtiğimiz yıl, bir dergi için Can İren'e 49 yıl sonra yazdığı zarfızs cevap mektubunda şunları söylüyordu Can'a:

"...Bu çocuk bir 'bay herkes' değil, diyorsun benim için 15 sene sonrasında, yani 25 ve sonrasında

İllustrasyon: Hasan Hüseyin Nas

16 MAYIS 1965, İSTANBUL

Yedat,

Mektubunu aldım. Çok memnun oldum. Şiirlerini iki üç kere okuya okuyaya okudum. Güzel şiirler... Senile olup şiirlerin hakkında konuşmak isterdim... Normalde şiirlerinde en çok hangisini beğendiğini soraraktım. Bu hususta kesin bir şey söyleyemiyordum. Hepsi birbirine o kadar yakışıkla ki, bu bir seçme yapılmasını zorlaştırıyor. Şiir şiir hakkında ufak bir tavsiyem var. "Bu akşam şiir yazayım, yokut *şiir yazmalıyım* diye düşünme hiçbiremiyorum, şiir'i yazmam yazacağım hakkında bir karar verme... Bırak şiir senin içinde doğsun ve kâğıtlara döktürsün. Şiirleri beğendiğin zaman, hemem yenilerini yazmaya kendini zorlamaman işin şıkkıdır... Şiir'i zorlamamak yarıdır şiir, şiir değildir.

bilselerdi, onunla uğraşarlardı zaten...

Bu da sana bir günün aulayımı; Sabahları 7 de kalkıyorum. Günde 8 saat Alınan. en ders yapıyoruz. Kâhvaltı'lı mektepte, öğle ve akşam yemeklerini lokantada yapıyoruz. Japon, Fransız, Endonezyalı, Belkikalı, Amerikalı arkadaşlar var. Akşam 7 de eve dönüyor, biraz çalışıyor, biraz okuyor ve sonra uyuyorum.

İstanbul'dan ne haber? Galatasaray ne yapıyor? Tom Nicks ve Texe'u'ler nasıl gidiyor?

Bunun burada oldukça monoton bir hayatı var. Onun için başka yaracak şey kalmadı...

Sevgilerle...

RAŞİ GÜRAN

soruşturmadım nedenini anlıyorum. Hayata 'atılma' demiyor muyuz yirmi beş yaş sonrasına? Atıldığımız sanırken atılıyorz bir yerlere. Önce çöplüğe... Şansımız varsa hijyenik torba geçirilmiş çöplüğe, ama gene çöplüğe..."

Can İren'in yaşamını sonlandırmasıyla sarsılanlardan biri de ressam ve çevirmen Raşid Güran'dı. Güran, İren'in ölümünden sonra Yeni Dergi / Mart Mehmet Ali & Akşamsefası

/ 1968 / Sayı 42'de ele aldığı yazıda dönemim kimi aydınlarına sert eleştiriler yöneltiyordu. Onların bunalım felsefeleriyle etrafı kırıp geçirdiğini fakat hayatlarını keyifle sürdürdüklerini söylüyordu. Can'ın ölümünden varoluşa sancı duymayan, sancılıların iniltilerini kendilerine metot edinmiş aydınları sorumlu tutuyordu.

Raşid Güran, belki ne denli saldırdı altında

ey doğuşu suçluluk olan -bu basit sevgilerin ekledikleri biçimlerle yetinmekse sığınan basit sevgilerin büyüklüğü SENİ Unutturur onlara sığınanlarda erişişlerin NEFRET'i buldurduğu kez sığınanlara yine bitecekler kendilerinde yaşayan yiten sığınan sığınan bir başka SENİ ama yalnızca bununla yetinebilmek bunun onları <<BEN>> kıldırdı gün ey doğuşunda suçluluk olan artık olmayacağız SENİN yokluğunda Can İren

olursa olsun, hayatın yaşamaya değer olduğunu savunuyordu savunmasına fakat Can İren'den beş yıl sonra 19 Kasım 1972'de tedavi için yattığı Hacettepe Hastanesi'nin üçüncü katından atlayarak sonlandırıyordu yaşamını.

Turgay Fişekçi, 22 Ocak 2009 tarihli Cumhuriyet gazetesinde kaleme aldığı yazıda, şöyle bahsediyordu Güran'dan:

"Raşid Güran, yetmişli yılların başında kanser kışkısuyla hastaneye yatırıldığında öleceğini öğrenmekten mutlu olmuştur..."

"Hastanede yapılan tetkikler sonuçlanmı, kanser olmadığı anlaşılmıştır. Mutlu haberi alan Raşid Güran, hastane odasının balkonundan kendini aşağı atıp hayatına son vermiş."

Can İren, siyanür içerek kendini öldürecek kadar keskin bir biçimde içe yönelmişti fakat belki de bu zorunda kaldığı değil, tercih ettiğiydi. Çünkü şunca da neşeliydi:

"Yazsa ve çocukları kaplumbağayı tersine çevirirler"

Can İren sürüyor...

Kaynaklar: Yeni Dergi / 1968 / Mart / Sayı: 42
Yeni Dergi / 2014 / Kasım / Sayı: 286 / Can İren'in kim
inhtar ettili / Ibrahim Yıldırım

Nihilistpedia

Nihilistpedia, nihilist roman kahramanları rehberi

Ivan Fyodoroviç Karamazov, Dostoyevski'nin ölmeden sadece dört ay önce (1884) tamamladığı psikolojik romanı *Karamazov Kardeşler*'in karakterlerinden biridir. Anti-nihilist bir romanın derin izler bırakan nihilist kahramandır.

Yaşamı

Ivan Karamazov, toprak sahibi Fyodor Karamazov'un Sofya Ivanovna ile yaptığı ikinci evliliğinden olan iki oğlundan büyüğüdür. Ondan üç yaş küçük Aleksey (Aloşa) ve babasının ilk evliliğinden olma Dimitri ile beraber Karamazov kardeşleri oluşurlar ama babalarının evinde uşaklık yapan Smerdyakov adlı gayrimişru bir kardeşleri daha vardır.

Ivan daha yedi yaşındayken zorba kocasına daha fazla katlanamayan annesi ölür. Baba Karamazov ağgözü bir toprak sahibi, şehvet düşkünlü bir zampara ve oğullarını ihmal eden bir adamdır. Bütün kardeşler, uşakların ve akrabaların gözetiminde büyür. Ivan; somurtkan, içine kapanık ama her şeyin farkında bir çocuktur. Daha küçük bir çocukken okumaya olan olağüstü yeteneği dikkati çeker. Liseyi Moskova'da yatılı okur. Üniversite yıllarında okula devam ederken aynı zamanda çalışır; ders verir, çeviri yapar. "Gören" rumuzuyla gazetelere kısa yazılar yazar. Sonrasında kitap eleştirileri yazarak edebiyat çevrelerinde tanınır. Tam Avrupa'ya gitmeye hazırlanırken aniden eve dönen Ivan, abisi Dimitri ve manastırda yaşayan kardeşi Aloşa ile yıllar sonra bir araya gelir. İlk defa hep birlikte vakit geçirmeye başlarlar. Baba Karamazov ve Dimitri arasında zaten miras yüzünden bitmek bilmeyen kavgalar, ikisinin de aynı kadına tutulmaları nedeniyle düşmanlığa dönüşür. Fyodor Karamazov öldürülür. Dimitri suçlu bulunur ve Sibirya'ya sürgüne gönderilmesine karar verilir. Ivan'ının görüşlerinin etkisinde kalarak cinayeti işleyen Smerdyakov intihar eder, Ivan bütün bunları kaldıramayıp çıldırır. Abisinin nişanlısı Katerina onun bakımını üstlenir.

Nihilizm

Ivan, Avrupa aydınlanma düşüncesinin etkisindeki bir Rus entelektüeldir. En büyük özelliği tanrıtanımazlığıdır. Ivan'ın nihilist görüşlerini anlamak için, Tanrı üzerine düşüncelerine, kendi yazdığı "Büyük Engizisyoncu" hikâyesine ve şeytanla konuşmalarına bakmak gerekir. *Karamazov Kardeşler*'in bütün kahramanları roman boyunca inanç ve inançsızlık arasında salınırken, Ivan masum çocukların bu dünyada gördükleri işkenceler üzerinden Tanrı'nın varlığını sorgular. "Büyük Engizisyoncu"daysa İsa'nın bile bu dünyada aktif istenmediğini, onun vadettiği özgürlüğün faydasızlığını ve insanların asla özgür olmayacaklarını anlatır. "Çünkü kişiöğlü için özgürlük sözcüğünden daha anlamsız bir şey olamaz." Yani, İsa'nın vadettiği göksel ekme yerine nankör kişiöğlü yeryüzü ekmeğini tercih etmiştir.

Dostoyevski'nin özellikle son romanlarında görülen, Avrupa rasyonalizminin etkisiyle kendi kültürleriyle çatışan nihilistler ve değer karmaşasına düşerek le tarafı tutacağını şaşırın Ruslar, *Karamazov Kardeşler*'in de merkezindedir. Değerlerin kaybolduğu ve Tanrı'nın olmadığı bir dünyada insanların mahvolmaya mahkum olduğunu savunan anti-nihilist Dostoyevski, tabii ki nihilist kahramanı Ivan'ın öyle kolay kolay kurtulmasına da izin vermez. Her zaman, "Ruhun ölmeliği diye bir şey yoksa, erdem de yoktur, öyleyse her şey serbesttir"ı savunan Ivan, babasının öldürülmesinin ardından Tanrı'nın yerine koyduğu vicdaniyla baş başa kalır ve yaptıklarının sorumluluğunu kaldırmayarak aklını yitirir.

Albert Camus, *Başkaldıran İnsan* isimli denemesinde, Ivan Karamazov'a geniş yer ayrılarak onun görüşlerini "İnsanın başkaldırısı"üzzerinden inceler.

Aşk ve Kadınlar

Ivan Karamazov, abisinin nişanlısına aşktır. Katerina varlıklı, soylu oldukça da güzel bir kadındır. Muhtemelen tam Avrupa'ya gideceksen şehre dönmesinin nedeni de bu kadına duyduğu ilğidir. Katerina da ona aşktır ama gururu, kıbrı ve duyduğu minnet nedeniyle Dimitri'den ayrılmamakta ısrar eder. Şehirde Ivan'ın abisinin nişanlısını elinden almaya çalıştığı hakkında dedikodular vardır. Ivan ona karşı duyduğu aşka rağmen Moskova'ya gider ama babasının ölümlünden ve Dimitri'nin hapse düşmesinin ardından şehre döner. Birbirlerine duydukları aşk alevlenir. Ivan'ın delirmesinden sonra da Katerina dedikodulara aldırmadan onu evine götürerek bakımını üstlenir.

Kaynakça

- Karamazov Kardeşler, Dostoyevski, Çev: Ergin Altay, İletişim Yayınları, 2001
- Nihilizm, Bülent Diken, Çev: Aylin Onacak, Ayrıntı Yayınları, 2011
- Başkaldıran İnsan, Albert Camus, Çev: Tahsin Yücel, Can Yayınları, 2010

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Mehtmet Ali & Akşamsefasi

Ivan Karamazov

Karakter Adı
Kitap
Yaratıcısı
Milliyet
Yaş
Meslek
Felsefi Görüş
Etkilediği kişiler
Etkilendiği kişiler

Ivan Karamazov
Karamazov Kardeşler
Dostoyevski
Rus
24
Gazeteci-Eleştirmen
Rasyonalist-Nihilist
Rasyonalistler, Materyalistler
Uşak Smerdyakov, Kafka,
Varoluşçular, Albert Camus,
Jean-Paul Sartre

Yordam Kitap'tan yeniler

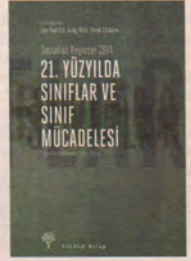
Haz.: G. Akgün, A. Ünlü, C. Sarıoğlu, 960 sf., 80 TL

Ceviri: Filiz Başkaya, 448 sf., 26 TL

Ceviri: Çiğdem Sümer, 352 sf., 30 TL

Ceviri: Tuncel Öncel, 257 sf., 25 TL

H. G. Akgün, 464 sf., 28 TL

Emrah Gökman, 320 sf., 20 TL

Ceviri: Enis Exner, 624 sf., 36 TL

Ceviri: Deniz Gediklioğlu, 240 sf., 15 TL

Ceviri: İke Borkhan, 368 sf., 25 TL

Ceviri: Celal Üner, 144 sf., 12 TL

Ceviri: Melike Uzun, 320 sf., 20 TL

Başgünay Soygel Bilimçiler, 304 sf., 20 TL

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi: <https://rantey.org>

Mehmet Ali & Akşamsefası
www.yordamkitap.com • facebook.com/yordamkitap • twitter.com/yordamkitap

"Devlet soyumuzun devam etmesini istemiyor"

Mert Toprak Çetinalp, hem maddi hem manevi zor bir hayatın insanı. Onun davası, kendi kişiliğinin toplum ve devletin getirdiği kuralların dayatmasına karşı kormanın savaşı. Mert, dünyanın her yerinde saldırılara ve ayrımcılığa maruz kalan trans bireylerden. Biyolojik olarak kadın dünyaya gelmiş erkek gibi yaşamının zorluğu bir yandan, devletin cinsiyet değişim sonrası kısırlaştırma dayatması bir yandan yaşamaya çalışırken, sadece kendi gibi olmak isteyen biri aslında Mert. Hikayesini kendi ağzından dinlerken yaşadıklarının aslında hepimizin derdi olduğu bir kez daha anlıyoruz.

"En yakın kız arkadaşım aşık oldum"

"1991, İstanbul doğumlu trans bir erkeğim. Yaklaşık beş yaşına kadar bedende de fark olmadan yaşıdım, tüm çocuklar aynım çünkü. Ne zaman ki benim hareketlerime ailem, çevrem, 'Hayir, sen kız çocuğusun, bunları yapamazsın,' diye tepki vermeye başladı, o zaman 'Ne oluyor ya, bunlar benim içimden gelen şeyler', diyerek sorgulamaya başladım. Kendimi erkek olarak tanımlıyordum. Ama üniformam bir erkek çocuğundan ayırdı. Neden farklı olduğumu sorguluyordum. Sonuçta aynı duyguları hissediyorsun ama çok yoğun hissetmiyorsun tabii çocuk olduğun için. İlkokulda en yakın kız arkadaşım aşık olmuştu. Tabii açıklamıştım. Evine bırakmak için, 'yolumun üstü,' deyip fazladan yol yürüdüğüm dönemler olmuştu.

"Erkek Fatma'nın, Fatma'sını boş ver"

Kendime uzun bir süre tani koyamadım. 'Trans erkeğim,' diyemiyordum. Kendimi lezbiyen olarak tanımlamaya çalıştım. Sonra, 'Hayir lezbiyen değilim, bir kadın olarak bir kadından hoşlanmıyorum, eşcinsel değilim,' diyerek kendimle çelişkiye düştüm. Ergenlik döneminde bir bunalıma girdim. Ortaokulun sonunda regl dönemine girdim ve bu daha beter bir durumdu. Regl olduğuma üç ay kimseye söylemedim ve onu kanayan bir yara olarak gördüm. Ağır bir dönemden geçtim. Çok rahat yetişmiştim, maddi sorunlarımız hiç olmamıştı. Liseye başladığımda ailem baskı kurmaya çalıştı. Onlar da bir şeylerin farkındaydı ama bir tani koymıyorlardı. Lise biri Şişane'de bir kız meslek lisesinde okudum. Kız meslek lisesine gitmek zaten ayrı bir sorundu. Ailem zorla oraya gönderdi. Liseyi bir sene okudum. Bir sene sonra 'Hayir, ben bu okulda okuyamayacağım,' dedim. Etek giymek bana işkence gibi geliyordu. Çalışma ve okul hayatım boyunca hep Erkek Fatma lakabı takıldım. 'Aa bak en azından bir erkek'sıfatı veriliyor, Fatma'sını boş ver,' diyerek iyi yönünden yakalamaya çalışıyorlardı.

Mehmet Ali & Akşamsefasi

Kısırlaştırma

Bir senelik psikoterapi süreci zorunlu, onu bitirdim. Şu anda davalarımı açıyorum. Ameliyat iznlerini alınca devletin zorunlu kısırlaştırma işlemi var. Ben kısırlaştırma istemiyordum. Çünkü, evet, vücudundaki kadın organlarından nefret ediyorsun ama bu kolunu kesmek gibi bir şey. Yumurta tıkalıların benim sağlığını için önemli. Ama devlet bunu zorunlu kılıyor ve ancak kısırlaştırma işleminden sonra kimliğini alabiliyorsun. Karşıyım ama mecburum. Yaşaya göre trans bireylerin kimlik değiştirmesi için üremeden yoksun, on sekiz yaşını aşmış olması ve evli olmaması gerek. Trans kadınların testislerini, trans erkeklerin de yumurtalıklarını alarak üremelerini engellemek istiyor ki sonraki nesillere aktarılmasın. Devlet bizi üremeden yoksun bırakarak, bütün azınlıklara yaptığı gibi bizleri bitirmek istiyor.

"Ya Mert olacağım ya Toprak"

Ailemle hâlâ 'Elaalem ne der?' diye çatışmadayız. Ailem asırı dindar ve bana 'Sen Allah'ın yarattığını

"Erkek Fatma" lakabı yedim.

Trans birey olmak, bunları dalga konusu olarak alıp kendine bir eğlence çıkarmayı sağlıyor, çünkü başka türlü bunalıma giriyorsun.

ters çevireceksin,' diyorlar. Ben de inançlı bir insanım ama böyle düşünmüyorum. Birçok trans erkek de bundan çekiniyor, 'Acaba ben Allah'ın verdiğini mi ters çeviriyorum?' diye çoğu cesaret edemiyor. Ama benim korkum yok, ismimi Mert Toprak olarak değiştirdim. Ya Mert olacağım ya da Toprak.

Uzun bürokratik ve tıbbi süreç

Tıbbi süreci de uzun bir yol bu için. Önce bir devlet hastanesinde cinsel bozukluk bölümüne gidiyor, doktorla görüşüyorsunuz. Doktor sizin lezbiyen mi yoksa trans erkek mi olduğunuzu anlamak için bir sene boyunca sizinle psikoterapi yapıyor. 'Çocukluğa inelim. Çocukken bebekle mi oynardın, arabayla mı oynardın?' gibi klasik sorular soruyor doktor. Bu bir senelik süreçte, doktorun kararına göre altıncı ya da dokuzuncu ayda endokrinoloji sevk ediliyorsunuz. Testislerinizi yapıyor ve hormon almaya başlıyorsunuz. Hormonla birlikte yüz hatlarını değiştiriyor, sesin değişiyor, vücudunda kıllanmalar başlıyor. Ergenliğe girmek gibi bir durum yaşıyorsunuz. Ben yirmi dört yaşında bir erkek çocuğunun ergenliğini yaşıyordum. Psikoterapi bittikten sonra doktor adliyeye yönlendiriyor. Adliyede isim davası ve ameliyat için izin davası açılıyorsunuz. Mahkeme tekrar seni hastaneye yönlendiriyor ve altı bölümden imza toplanması gerekiyor. Altı kurula çıkıyor, altı onay alıyorsunuz, muayenelerden geçiyorsun. İmzalandan sonra duruşma veriyorlar ve hakim kararına göre kimliğini alabiliyorsun.

"Baba olmayı çok istiyorum"

Tabii ki evlilik planlıyorum. Baba olmayı çok istiyordum ama kısırlaştırma yüzünden olamayacak bu. Evlat edimeme ya da çocuklu bir kadınlı birlikte olmayı istiyordum. Ben dedğim gibi inançlı bir insanım. Ben süreçte başlamam için iten şey Mevlana'nın, 'Ya olduğun gibi görün ya görüldüğün gibi ol,' sözü oldu. Görüldüğüm gibi olamazdım, duygularımı saklayamazdım ve ben de olduğum gibi görünmeye karar verdim. Maske takarak yaşamak bana yakışmazdı ben dürüst ve mert bir adamım.

"Bavulmda mavi kimliğim yok ama cesaretim var"

Benim bu süreçte bavulmda henüz mavi bir kimliğim yok ama maddi birikimim, dostluklarım, özgüvenim, gücüm, cesaretim, mutluluğum ve istediğim şekilde yaşama sevincim var. Yanlış değiliz, yalnız değiliz. İçinizdeki duyguları öldürmeye çalışmayın. İçinizdeki kadını veya erkeği en iyi şekilde yetiştirin. Ruhunuzu öldürmeyin. Evet, çok cesaret isteyen bir şey. Ama yapılabiliyor. Rüzgar Erkoçlar örneğin, bu konuda gündemde bayağı yumuşatma oldu bizim için, iyi ki var."

UMUT YİĞİT ALİTERİ

Bölgesi paylaşılmış şatafatsız mekanların
Arta kalanları şenlendirir aslan sonrası dolaşan çakalları
Elbette biliriz biz de parselimizi ama
"Serbest" piyasa emekçisi olmak zordur bu sokaklarda

Pamukun sahte prensesine kandılar
Kozalığı geldi Kaliforniyadan diktik solugumuzda keder
Doladılar boyunlarına yuları beyefendiler
Biz mesaide boynumuza atarken havluyu terden
Geceyi zat-ı muhteremler uzattı bi' biz bitiremedik

Neye gebe insan, neye aşına neye yabancı
Ne için yapar her şeyi, ne için umursamaz hiçbir şey
Mehtap Ali & Akşamserası

BAVUL

HÜSNÜ ARKAN

GÜZELLEME

Bir tren boşaldı sonra
Meydanlara kuşlar indi
Sonra bir ağaç indi trenden, ağaç sana benzedi
Göğermiş yeşillenmiş susamıştı öpüştük
Çünkü sana benzedi

Ben sensiz nasıl yaşadım otuz üç sene
Dünyam sana benzedi
Say ki adembaba koğuşundayım
Cülhatmiler arasından dikilmiş anamın hayali
Siyah kıvraklı olan, mükemmel memeli
Komşular üzüm ediyor, sabun döküyor
Sonra sen geldin

Düşman korkutuyorum bu kömürden mızraklan,
bu kahve tabancasıylan
Mutluluk daima çünkü koyu bir kederle ilgilidir
Ay yoksa bir gecede ay vardır aslında içimle ilgilidir
El değirmenlerine karşı cesur bir hikâye uydurmak lazım ya öyle
Tiranın gözyaşlarına inilir bu hikâgede

Burda herkes ağlıyor, gümüş sikkelerde padişah bile
Çökmüş adaletin şoför mahalline ağlıyor
Saray kapısında köpek avluda zakkum Nemse'de at nalları
Bir trafik polisi bekliyorum, şöyle diyecek:
Ticarî sağa çek!
Sonra sen geldin

Güneş dakkada yükseliyor ya insan inanamıyor
Sen birden uyanıyorsun, dudakların dilin kekre
Ağaçlar bizim gibi uyurlar uyanırlar, ağaçlar sana benziyor
Her gece ruhunu kilitleyenler uykunun çekmecesini
Bir sabah diriliyorlar ve bu bütün yargılara son
Sabahlar sana benziyor

Uçuşmak bize mahsus
Rüzgâr merdivenlerine binmek, ilmeğe çıkmak
Kavak tüyleri olmak baharda ve edep yerlerini göstermek içimizin
Biliyorum küçük bir zaferle döndün, tırnaklarında otuz üç yıl
Bir gün bir şey gelsin diyordum ki
Sen geldin

Buseler ordusundan fakir ve aç bir nefer işgal edene kadar yarını
Şarkı söyleyelim diyordum
Beyoğlu'nda aynalı bir tramvay; raydan çıkmış vay
Zalimin kışlasında köptüren çınar, tarağını saçından atсын da gelsin
Meydanın hançeresinde azı dişleri
Yıkıldı içimizdeki otuz üç yıllık saray
Öyleyse bize gülmek yaraşır şimdi Güzide Kasacı gibi
Çünkü sen geldin.

MESLEKLER VE MEMLEKETLER

TOKATLI KAPICILAR

Yaşadığımız şehrin koşuşturması içinde, düzenli bir ev hayatına sahip olmak, ihtiyaçlarımızı vakitlice karşılayabilmek ve oturduğumuz apartmanın temizliğini, dirlik ve düzenini sağlayan bir meslek grubu var: Kapıcılık

Kapıcılar Kralı filminin kurnaz ve işini bilir kapıcısı Seyit, *Bizimkiler* dizisinin "Aaaaam katil geldi!" repliğiyle ödeşleşen paragoz ama bir o kadar da temiz kalpli kapıcısı Cafer ve *Bir Demet Tiyatro*'nun durmaksızın konuşan dedikoducu kapıcısı Bahattin... Türk televizyon tarihinin unutulmazları olarak hayatımıza giren, kapıcı dedikimizde ilk aklımıza gelen ve her hatırladığımızda yüzümüzü güldüren bu karakterleri bir süreliğine unutuyor ve kendini "Gerçek kapıcılar kralı" olarak tanıtan Mahmut Abi'nin hikâyesini dinleyerek Tokat'tan İstanbul'a bir yolculuğa çıkıyoruz...

İstanbul'a gelişi

Ben doğma büyüme Tokatlıyım. Ailem çiftçilik yapıyor. Ben de bu iş içinde büyüdüm. Fakat kalabalık bir aile olduğumuz için çiftçilik yaparak geçinemiz mümkün değildi. Altı kardeşiz. Bizi ailemle birlikte yaşayan çiftçilik yapıyoruz ama evlendikten sonra başka bir iş gerektiğini anladım. Yirmi üç yaşında evlendim. Evlendikten sonra dokuz ay eşimle ayrı kaldık. Ben Antalya'ya gidip inşaatlarda çalışmaya başladım. Ancak ailemden ayrı kalmak çok zor geldi bana. Bu yüzden başka bir iş aramaya başladım. Eşimin amcası İstanbul'da kapıcılık yapıyordu. Bizi kapıcılığa o teşvik etti. Başlarda gözümüzü korkutucu geldi. Bizim için ailelerimizden, büyüdüğümüz topraklardan uzak kalmak zor olacaktı. Sonra koca şehir İstanbul... Büyüsüne kapılıp kargaşasına boğulmak da var. Hayaller kurup geliyorsun, bir sürü sorumluluk ve risk alıyorsun. Hal böyle olunca da ya olmazsa diye korkuyor insan. Ama tüm bunlara rağmen yine de bir arada olabilmek, düzenimizi kurabilmek ve daha iyi bir gelire sahip olabilmek için yola koyulmamız gerekiyordu. Biz de daha iyi bir hayat kurabilmek için topraklarımızı terk ettik mecburen.

Aramızdaki sadece kat farkı değil

Kapıcılık normalde aklımda olan bir meslek değildi. İstanbul'a gelen bütün akrabalarımız bu işi yapıyor, yene gelene de yine bu işi öğretiyorlardı. Benim için de öyle oldu. Bu apartmana on üç sene evvel geldim. Zaman içinde çok fazla şey öğrendim. İlk geldimimiz zamanlarda çok zorlandı. İnsan köyündeki o sıcağı, samimiyeti burada

da bulacağımızı sanıyorduk. Zamanla apartmanın üst katlarıyla bodrum katı arasındaki farkın yalnızca kat farkı olmadığını anlıyorduk. Önce bir hayal kırığına uğruyorduk ama daha sonra da alışırıyorduk. Bizim köyümüzde mesleğine veya unvanına baklarsak insan ayırmı yapılmaz. Büyüklerimizden böyle görmemişiz. "Kâbemi insandır bizim" diyorlardı

büyütlükdü. Bir insanı diğerinden ayıran özelliğin iyilik ve kötülük olduğuna inanmış. Doğru bildiğini gibi davranmayı hiçbir zaman bırakmamış. Karşıdaki insan nasılsa sen de öyle olursun derti babam hep. Ben işimi doğru ve düzgün yapınca insanların bana geri dönüşü de öyle oldu. Apartmandakililerle zamanla birbirimizi tanıdık, onlara bana güvendi her şeyi daha çok sevdim.

Her sabah saat 7'de servise çıkıyoruz... Apartmandakililerin emeklerini, gazetelerini dağıtıyoruz. Daha sonra temizliği geçiyoruz. Apartmanın içini, kapının önünü güzelce süpürüyoruz. Saat 3'te öğlen servisine çıkıyoruz. Öğle servisi sabaha göre biraz daha yoğun geçer hep. Başlarda alışveriş konusunda sıkıntı çekiyorduk. Bilmediğim bir şeydi çünkü. Ama zamanla hangi firmın emkeğini daha taze, hangi manavının meyvesinin daha güzel, hangi kasabın etinin daha lezzetli olduğunu öğrendim. Esnaf beni tanıdı ben de onları. Böylelikle servis anlamında da kendi düzenimi kurunca alışveriş kısmı da kolaylaştı. Öğle servisinden sonra apartmanın girişinde oturuyoruz. Yardım edilecek bir şey varsa yardım ediyoruz,

binaya giriş çıkışları kontrol ediyorduk. Daha sonra akşam 7'de çöp toplamaya çıkıyoruz. O sırada sabah siparişlerini de alıyoruz. Bu iş de bitince üst kattaki hayatları unutup evime iniyordum. Ailemin yanına.

İstanbul'a geldikten bir yıl sonra büyük kızım dünyaya geldi. Şimdi on iki yaşında. Ondan üç sene sonra da küçük kızım. Eşim ve ben onların iyi bir eğitim almaları için çaba yapıyoruz. Büyük kızım öğretmen olmak istiyor, küçük kızım modacı.

Zenginlik yakından gözlerinizi daha çok kamaştırır

Bazen endişeye kapılıyorum. Burada maddi durumu çok iyi olan insanların içinde büyüyorduk. Birçok şeyi görüyorduk. Zenginlik gözü kamaştırıyor diyorlar ya doğru işte, yakından daha da gözlerinizi alır. Onlara sunduğumuz imkânlarla yetinememelerinden korkuyorduk. Benim için eşim ve çocuklarım her şeyden önemli. Gözümü karartıp, bavalımla sırtlayıp bu şehre geldiysem eğer onlara daha iyi bir hayat sunabilmeliyim. Zenginlik gözü kamaştırıyor diyorlar ya doğru işte, yakında tutacak ve onları iyi yerlere getirecek şeyin yine bu cesaret ve birbirimize olan sevgimiz olduğunu biliyorum.

Bir gün yine köyümüze geri dönceğiz umudu ile yaşıyoruz eşimle. Çocuklarımız kendi hayatlarını kurduğunda büyüdüğümüz, tanıştığımız, alle olabildiğimiz topraklara geri dönmek istiyoruz. Bavalımla alıp Tokat'tan çıktığımız bu yolculuğa yine orada son vermek istiyoruz. Ama şimdilik buradayız ve çocuklarımız için durmadan çalışıyoruz.

YAZAN.ÇİZEN: EGE AVCI

ÖRGÜT-LEN DERKEN?

TDK:

Örgüt: 1. *İsim* Ortak bir amacı veya işi gerçekleştirmek için bir araya gelmiş kurumların veya kişilerin oluşturduğu birlik, teşekkül, teşkilat
Örgütlenmek 1. *nsz* Örgütlemeye işine konu olmak, teşkilatlanmak

Gazetelerin ilk sayfasında ya da haber bülteninde görmeyi bekler insan "örgüt" kelimesini. Oysa o gazeteyi okurken kahvaltı sofrasında, ekmeğine süzdüğün bal, örgütlü araların mamulüdür ve kendini gazeteye kaptırıp yere kırıntı dökersen karıncalar tek sıra halinde örgütlenirverir mutfağında.

Örgüt kelimesinden de, örgütlenmeden de korkan devletlerdir. Yoksa örgütlenmek kelimesi çoğu zaman masumdur, ne zaman ki işin içine silahlar girer o zaman devletler başına "illegal" kelimesini koyar, masumiyet de o zaman ortadan kalkar.

Örgütlenmek dediğin bir kısaltmanın çatısı altında faaliyetlerde bulunmak değildir sadece. Örgütlenmek hayatta her an mümkündür, yalnızlığın ve çaresizliğin karşısında koca bir silahtar örgütlenmek.

Değil mi ki örgüt: Ortak bir amacı veya işi gerçekleştirmek için bir araya gelmiş kurumların veya kişilerin oluşturduğu birlik, teşekkül, teşkilat demektir.

Öyleyse aşk da bir ilişki amacıyla en az iki kişinin oluşturduğu bir birliktir.

Aşk örgütlenmektir.

Bir kez aşık olduysan, örgütlenmenin tadına varmışsın demektir.

Eğer aşkın iyi bir örgütlenme örneği ise yani paylaşım, güven, güler yüz, emek ve tutku içeriyorsa, çevrendeki herkes bir adım daha yaklaşıp aşk adına örgütlenmeye.

Bazen o aşk yasaktır. Yasaksa yasaktır; neticede amaç sevdaysa, aşk adına olduktan sonra, illegal örgütlenmen bile mazeret gelir insana. Kapalı kapılar ardında, yorgan altında, bir göz hep erketede, yasak ve aypısa da, olacaksa bir illegaliten o da aşktan oluversin.

Aşktan aldığın "bir olma", "birlikte hareket etme", "paylaşma" hissini al, karşındakinin yüzünü güldürdüğündeki zafer duygusunu ekle, bir omuza yaslanmanın güvenli ile çarp ve hayal et daha kalabalık örgütlenmenin keyfini. Sürekli mücadele, yeni insanlar ve uyanışları sabahlar; çünkü yapılacak işler var.

Her gün yeniden aşık olmak gibi, kendini aynaya gülümserken bulmak gibi, işe yaradığını hissetmenin en güzel hali; bir aşk taşımının verdiği yaşam mecali.

Örgütlenmek iyidir ve hayattır.

Avusturya'da bir metro istasyonunda ayağı sıkışan yolucuyu kurtarmak için bir dakika içerisinde toplanıp tonlarca ağırlıktaki metroyu iten yüzlerce insanın yaptığıdır mesela. Örgütlenmek hayat kurtarı.

Gezi sürecinden bir sahne: Dünyanın en pahalı markalarından birinin, binlerce dolarlık çantalarını koruyan vitrinindeki yansıma; sokakta yanan ateş, ayağında o markanın binlerce dolarlık ayakkabıları ile bir genç kadın, ayakkabısı yırtık bir sokak çocuğu ile kol kola aynı marşı söylemektedir. Örgütlenmek sizi başka hayatlara şahit eder, yaklaştırır.

Bu yaz gazetelere konu olan bir olayı bizi

feribottaki yavru kediyi dışarı atmak isteyen görevliyi ısıklayan, protesto eden yolcular; hayatı kurtulan bir kedi ve hayvan sevgisini anlamak zorunda kalan bürokrasi. Örgütlenmek hatalı prosedürleri zorlar.

Seçim öncesi yaşanan hadise; Diyarbakır'da cuma namazında; siyaset yapan imamın arkasında namaz kılmayı reddeden halk ve boşalan cami avlusu. Örgütlenmek tek başına duyulmayan sesin duyulmasını sağlar.

Daha geçen ay; Cizre'de yataklardan sökülüp koca mahallenin üstüne serilen çarşafılar ile birbirlerini keskin nişancılardan koruyan halk. Örgütlenmek ortak akla ulaştırır.

Umut hep olmalı, umutsuz yaşanmaz. Tek başına umarsan hayal, umudu paylaşırsan devrimler olur.

Bergama'da siyanüre karşı başlayan, Terme'de Yeşilirmak', Derim'de Munzur'u, Validebağ'da koruyucu ve nelerini savunmak için örgütlenen halk sayesinde biraz yeşilimiz ve mavimiz var hâlâ. Örgütlenmek nefes almanızı sağlar.

Bir yası tutarken sokağa çıktığında herkesin siyahlar giyindiğini görmektir örgütlenmek, tanımadığın bir cenazede saf tutmak, örgütlenmek acıları azaltır.

Kısacık zamanın üç seçiminde, tüm oylan el birliği ile tek tek saymak mesela, örgütlenmek gerçekleri görürün kadar.

Örgütlenirsen; geceleri gönlün kalabalık ve ferah uyursun.

Neyi seviyorsan, neyi korumak istiyorsan onun için örgütlenirsin.

Avangart bir sanat cezaevi dövmesi

Örgütlenmek aidiyet duygusu ile tatmin eder insanı, bir amaç ve zafer için yaşamak, bir hiç için yaşamaktan yeğdir.

Örgütlenmekten bir sonraki adım örgütlemektir ve bu da iyi yapar insanı. Aşkta gibi.

Birlikte yürünebilen, güven veren, hoş sohbet ve bilgili biri olmak gerekir, güçlü olmak. Örgütlemek güçlü kılar insanı, iyi eder.

Sosyal medyada üzüntü ve isyan beyanı örgütlemek değildir.

Ama oradaki isyanları buluşturursan örgütleyebilirsin. De ki büyük amaçlar gözünü korkutuyor; anlık çözümler için örgütlenebilirsin; hastaya kan, evsive yataak, havayana yuva, öğrenciye eşya, yalnızlara dost, yaşlılara genç bir el kol, üşümüşlere odun kömür olursun.

Para için örgütlenilmez, kişisel çıkar için de. Örgütlenmenin bir etiği, ahlaki vardır. Para ve kişisel çıkar için girdiğin örgüt, para geldiğinde çöker, para paylaşmadığında ve çıkarlar çatıştığında da.

Umut hep olmalı, umutsuz yaşanmaz.

Tek başına umarsan hayal, umudu paylaşırsan devrimler olur.

Şili direnişinin dünyaya hediyesi en güzel sloganlardan biridir: El pueblo unido jamas sera vencido, Örgütlü bir halkı hiçbir güç yenemez.

Nefes almak için, insanlık için, vicdan için, rahat uykular, aydınlık sabahlar, kaynayana çorbalı, tok çocuklar, gülen yüzler, göğe uzanan ağaçlar, özgür akan nehirler, türlü dille şarkılar, gelecek, barış ve özgürlük için, yürek soğutan adalet için; aşkı ve hayatı örgütleyin.

Başlangıçlar hep iyidir, tarihe milat, hayata kilometre taşları olur.

Aralık ayı yeni yıl beklentisi ve hazırlığı ile geçer. Siz umudu yeni yıla havale etmeyin.

"2015'in acılarını bir teselli olarak, 2015'i aklımdan hiç silmemek adına o yılın aralık ayında..." diye başlasın sizin için yeni milat.

Beklemeden, ertelemeden hemen şimdi bu kış örgütleyin; kalbinizde bahar kadar yer bulsun.

Kalabalık ve umutlu, örgütlü ve muzafer bir kışa merhaba.

Mehtmet Ali & Akşamsefasi

2007 yılında bir buçuk ay boyunca Çanakkale Cezaevi'nde kaldım. Cezaevi oldukça eski, köhne bir yapıydı. İki ranzası, ranzaların hemen yanında küçük bir mutfak tezgahı ve musluğu dışında hiçbir şeyi, havalandırması bile olmayan dört metrekaarelik, hücreden bozma bir yer. Burada biri cinayetten, biri cinayete azmettirmekten, biri mal beyanı suçundan (coğrafya öğretmeni idi; o dönemde binlerce kişi öğretmen, doktor, işçi vb. mal beyanı bildirimi yapmadığı için on gün hapis yatıyordu) üç kişiyle kaldım.

İlk iki üç günü atlatıp tanışma faslı da bitince küçük bir yerde yapacak hiçbir şey de olmadıktan kadınlara kollarındaki dövmelemlere ilgili sohbet ediyorduk. İlk defa hapis hane dövmesi görüyordum. Sohbet sırasında, "Sen dövmeccisin, elin yatkindir, bize dövme yaparsa, dedi Nilüfer. Nilüfer'in vücudundaki dövmelemlere baktım, hepsi cezaevinde yapılmış, dağınık ve kötü çizimlere. Cezaevi dövmesini hiç bu kadar yakından görmemişim, yapmamışım. Onlara hayretle yüzümü baktılar, O kadar doğal ve alışılmış bir şey olmuştu ki dövme, hiç sorun etmedikleri şeyleri ben söyleyince komik geldi. Esin, "Geçen ay bizden kan aldılar, hiçbir şeyimiz yok, temiziz," dedi. Nilüfer de "Görüyorsun ben ne kadar titizim, astım olmama rağmen her gün buraları açması suyu ile yıkıyorum," diye ekledi. Biraz utanır gibi oldum çünkü insanların yüzlerine, ellerine tanımadım, hastalıkları olabileceklere söylemek ya da düşünmek hoş değildi. Merak da ediyordum nasıl bir şeydir hapis hane dövmesi diye. Ve başladık.

Malzemeyi Nilüfer hazırladı. Bir tıraş bıçağının plastik sapını yapıp üzerine ters çevrilmiş tabak tutarak is toplanı. Bu arada kaşı gözü her yeri is olmuştu, yani bu şekilde is toplamak da pek kolay değildi. Tabaktaki isi bir kenara toplayıp içine bir iki çay kaşığı süt koydu, karıştırdı. Yalnız bu karışım çok sulu oldu ve tıraş bıçağının isi bir türlü süte kaynamadı. Boyanın kıvamını tutturmak için işin bir bulamaç kıvamına yakın olması lazımdı. Bunun üzerine tükenmez kalem den çıkartıcı mürekkebi ekledi. Sonra üç tane boncuk ıgnesini birbirine bağladık sıkıca, bir tane ıgneyi tükenmez kalem den çıkartıcı harfı vardı, onların kapanmasını istiyordu.

Ama ben büyük bir dövme yapamazdım çünkü bu tekniğe alışık değildim, gerçekten ıgneyi kuyu kazmak gibi bir şeydi. Ben de harfin üzerine sarmaşık gibi bir desen çizdim. Tam kapanmayacağı ama desen ön planda olacaktı.

Bu şekilde ıgneye dövme ve piercing yapanlar deriye ıgnenin girişini, ıgnenin derinliğinin hissini bilirler parmak uçlarında. Benimse bu şekilde bir deneyimim yoktu. Bir de bıçak, tığ, şiş gibi delici aletlere karşı fobim vardı çocukluğumdan beri. Profesyonel dövme makinesinde böyle değil. Makinenin titreşiminden dolayı deriyi bu kadar hissetmezsiniz. Direkt ıgneye deriye giriş yapmak ise çok farklıydı. ıgnenin deriye gömülme sesi varmış bunu duymazsınız ama parmaklarınız o sesi alırlar beyinize gönderir. O sesle irkildim diyebilirim. Galiba bir dövme için garip sayılabilecek olan "delme fobisi"ni yeni yordum!

Daha sonra elim alıştı, ıgneyi yan yatırdım 1 mm derinliğe batırarak boyayı ıgneye başladım. Makine ile en fazla beş dakika sürecektir bir deseni tam bir saatte, kan ter içinde kalaraktı. Benim için ilginç ve zor bir deneyimdi.

Dövme bittikten sonra, sanki bir şey bulmuşsa çıkacakmış gibi hemen ellerimi sabunla yıkadım. Biten dövmenin üzerine normalde Bephanthe sürmüzm gerekiyordu ama o da yoktu. Nilüfer, "Daha iyi bir yol göstereceğim," dedi, iki üç zeytinin içini yarıp dövme sine sürdü. Cezaevi, yaratıcılığa sınırlanmayan bir mekân gerçekten. Zeytinin içindeki doğal yağ, birinci sınıf krem vazifesi görmüş oldu.

Dövme güden en az bir kere sabunlu su ile yıkayıp, iki üç kez zeytin sürülerek üç dört gün kadar tamamen kuruyana kadar bekletilmeli. Bu deneyimden sonra bir daha aynı koşullarda dövme yapmak istemedim.

ÇÖPLERDEN SEMT ANALİZİ:

Semt sakinlerinden arta kalanları incelemeye ve analiz etmeye giriştiğimiz sayfamızda bu ay İstanbul'un Bağcılar ilçesinin konteynerlerini dolaştık. Yaşadığı şehrin ilçeleri hakkında kabataslak da olsa fikri olanlar bir yana Bağcılar şöhretli bir semttir. Otuz dokuz ilçeli İstanbul'un 752 bin nüfuslu en büyük ilçesi olan Bağcılar kalabalık ailelerin kozmopolit coğrafyası ve kısa bir Türkiye özeti gibidir. Litros'tan Tabya'ya, Fatih'ten Yüzyıl'a kadar arşınladığımız mahallelerin içerisine dair mahrem artıklarını ayırlarken gece saatlerinde ciddi kağıtçı trafiğine denk geldik. Bir meslektaş edasıyla selamlaşp ayıklamalara devam ederken Arapça, Kürtçe, Türkçe sohbetlere de tanık olduk.

Bebek bezi imparatorluğu

Çöplerini incelemek kafamızdan geçenlere yakın sonuçlara ulaştığımızı söylemek mümkün. Nüfusu kilometre kare başına rekorlar kitabına layık Bağcılar'ın çöplerinde boy boy bebek bezine rastladık. Her çöpten istisnasız ve istikrarlı bir biçimde mektup zarfı biçiminde katlanmış içi dolu bebek bezleri çıktı. Nüfusun yoğunluğunu, ev başına düşen semt sakinisi sayısını, çocuk sayısını tahayyül etmek pek de zor olmadı yani. Semtin küçük sakinleri sındırım bağlamında iyi çalışmalar yürütüyor diyebiliriz. Bebeklerin dışkılama işlemlerine binaen ıslak mendil tüketimine de göz atalım fakat kayda değer bir artışa rastlayamadık. Semt sakinleri tek kullanımlık çözümler yerine uzun vadeli tasarruflu yolları tercih ediyor olmalı.

Sigara kaçak, kozmetik az

Önemli sayılabilecek bir diğer husus ise kaçak sigara kullanımında göze çarptı. Yine istisnaya engel teşkil eder biçimde çöplerde kaçak sigara paketlerine rastladık. Kaçak sigara markaları ise ülke sınırları içinde yasal olarak satılan markalardan değildi. Sigara üzerindeki kafası kendinden güzel sayılabilecek vergi oranı ile semtin ekonomik ortalamasını yan yana koyunca sonuç pek de şaşırtıcı olmadı tabii. Önceki sayıda Çeşme sakinlerini inceleyen kişisel bakım hususunda ciddi tüketim olduğunu gözlemlemiştik. Bağcılar genelinde ise bakım ürünlerine rastlayamadık. Semt sakinlerinin krem, şampuan, saç boyası tüketimine soğuk yaklaştıklarını, parfüm ve deodorant kullanımını daha çok tercih ettiklerini gördük.

Ekonomik gıda tüketimi

Gıda tüketimi ise ekonomi odaklı. Ucuzluğuyla meşhur marketlerin poşetleri çok sık gözümüze çarparıyor. Ev halkının kalabalık oluşundan kaynak

olma gerek, beş kiloluk çekirdek, kasalya domates, biber gibi gıdalar tercih ediliyor. Sürümden kazanma mantığı tüketici alışkanlıklarının odak noktası gibi görünüyor. Semtin sakiniyi kilolarla aldıkları sebze meyveleri tüketemeyip bozulunca çöpe atmak zorunda kalıyor ki bir hayli fazla ısraf ediliyor sebze meyveye rastladık. Meyve tercihlerine bakıldığında ise mevsim koşullarına uygun biçimde davranıldığını söyleyebiliriz. Kuru bakliyat tüketimi yanında taze fasulye ve patates de yemeklerde baskın bir rol oynuyor. Halk gıda alışverişlerini uzun market zincirlerinden yapıyor. Çöpler bu marketlerin poşetlerinde toplanıyor. Konserve gıdalar da bu marketlerin kendi adlarıyla çıkardığı ürünlerden tüketiliyor.

Çöpler üzerinden giyim alışkanlarına dair pek fazla bulguya rastlamak mümkün olmadı ama elimize geçen bazı artıklar net olmasa da fikir beyan etmemizi sağlayacak nitelikte. "Çakma" ve yerli üretim markaların ayakkabıları tercih ediliyor semtte. İç giyim ürünleri ise ucuzluk marketlerinden temin ediliyor. Bir dönem Bağcılar'da yaşamış birisi olarak şunu da ekleyebilirim ki; nışilden nesile aktarımı tamamlanan kıyafetler son keredede kumaş türüne göre yer bezi, cam bezi veya toz bezi biçiminde işlevselleştiriliyor.

Bağcılar geceleri

İçecek tüketimine dair gece vakti sokaklarda dolaşırken elinde limonlu soda, kulağına kulaklık gördüğümüz gençler fikir veriyor. Bu şekeri bol içecekler hem ekonomik hem de gecenin hararetini alacak nitelikte. Çöplerde de aynı kalımlara rastlıyoruz. Çeşitli markaların meyveli soda şişeleri kırık dökük de olsa elimize geçiyor. Alkol tüketimi Bağcılar'da diğer bütün semtlerde olduğu kadar

ama Bağcılar'da bir şeyler sarıp içmek için kullanılan sigara kağıdı da çok fazla kullanılıyor.

Bunlar da oldu... “açıkçası”, “çok keyifliydi”, “aynen”, “kesinlikle” vb.

Anneannem geldi bugün aklıma... Maraşlı bir ailenin kızı. Türkmen. Ahlat'ta büyüdü. O kadar güzel içliköfte yapardı ki. Yerde, bir örtünün üzerine yayılır, avcunun içini kullanarak pıt pıt diye yapiverirdi içliköfteleri... Keşke daha çok izleyeydim, daha çok anlatabilecek kadar...

Dedemin son yılları yataкта geçti. İki günde bir dedem “Ayaklarımı yıka Hanife!” derdi. Hanife de hiç bıkmaz, leğeni hazırlar, yikardı. Dedem ikide bir “Ayaklarım kaşınıyor Hanife... Parmak uçlarım,” derdi. Hanife de hiç bıkmaz, “Demlin yıkadım ya Tahsin!” demez, leğeni hazırlar, dedemin ayaklarını yıkar dururdu. Dedemin dizden aşağısı yoktu; ama Hanife hep yikardı... Altı yıl öylece yattı. Hanife hep yıkadı.

Benim şuncacı ömrümde bile bozmayayım diye yazmadığım kaç hikâye var?

Ahlat'ta gölün kıyısında aşaptan iki katlı, şöyle merdivenleri yandan bir ev. Bahçede kiraz ağaçları. Kirazlar sarı. Sarı kiraz gördün mü sen? Her şey siyah beyaz geliyor aklıma da bir o kirazlar sarı. Biz, ağabeyim bir de teyze oğlu üçümüz, bütün gün göl kıyısında başka bir dilde konuşan çocuklarıyız. Çocuğuz, oynuyoruz.

Bir Asım amca var. Arada bir bize, dedemlere geliyor. Dedem mahkeme katibi. Asım amca neşeli, komik bir adam. Bize takılıyor sık sık. Bir gün dedi ki “Ülen keralatır! Size yarın Bitlis'ten eşek getireceğim ama bu gece erken yatacaksınız. Yarın sabah hepinize bir ejek!”

Sabah uyandık tabii heyecandan uyuduysak... Koridora bir çıktık ki... Koridorun başında hani semt pazarlarında satılan renkli plastikten ama iki tekerli, at arabası olur ya, üç tane ondan. Yan yana sıralı. Sevimli üç sipa. Renğarenk. Asım amca, geçtöten saman yüklemiş üzerlerine bir de önlerine ot koymuş.

Onları 1968'de bulup alması... Sabah erkenden koridora koyması... Bize söz verip tutması... Bizi önememesi... Yahu ne güzel adammış Asım amca. Keşke daha çok baksaydım yüzüne. Sarılıp bin kere öpseydim o siyah beyaz adamları, zamanları.

Bir de Ahlat'ta... Tatvan'da güneşin batmayışı vardır ki bunu anlatmayayım.

Mehmet Ali & Akşamsefası

HUSUSİ BELLEKTEN ÜÇ BEŞ İZ

Sigara. Daha yirmili yaşlarda gelen ‘dur tıkanım’ iniltisi. Ciğer törpüsü ve vazgeçilemeyen. Herkes özentiden başlıyor derler. İyi de özentisi kimden? Kimimiz kovboyduğundan içer, Clint Eastwood’un öğrettiği. Kimimiz dayılığundan içer, mahallenin duvar başı dikilen abilerinden gördüğü. Kimimizinki de Yılmaz Güney’den. Baş 30 derece öne eğik, kaşlarının gölgesinde keskinleşmiş gözleriyle dik bakar Çirkin Kral ve dudagının kenarına doğru kaldırdığı elinde bir sigara. Daha doğrusu ‘cigara’. Kral dumanı her çektiğinde sanki bir yoksul mahalleye güneş doğar, bir zalim kurdudan titremeye başlar. Nasıl özenmeyeceksiniz? Yaktın bizi Yılmaz baba, bu ciğerlerin helali hoş olsun.

Ahmet Kaya. Her şarkısına ‘bak şimdi en güzel şarkısı bu’ dedirten. Ahmet Kaya çarpi 5 bir insandır icadına. Acın vardır, açarsın bir türküsünü çarpi 5. Hüznün vardır, duyarsın sesini çarpi 5. Öfkene vardır Ahmet Kaya seslerin çarpi 5. Hırslın vardır, dünyayı bir alaşağı etmeden sesini duyarsın çarpi 5. Eh kardeşim hayatı 5 katı fazlasıyla yaşamayı mümkün kılmış bu adam bize, ne denir. Öyle bir yerdeyim ki diyeni öyle bir yere hem getirebilen hem kurtarabilensin iki gözüm. Eyvallah.

Sokağa çıkma yasağı. Kiminin belleğinde boş caddede çift kale maç fırsatı, kiminin belleğinde ölümler. Biz batıdaki 90’lar çocuklarının nüfus sayımlarından hatırladığı. Sokağın yalnız çocuklara kaldığı, koca koca caddelerin dört taş marifetiyle stadyuma çevrildiği günler. Şimdiye haberlerde her gördüğümüz sokağa çıkma yasağıyla kabineye geleceğini bildiğimiz genç ölümleri. Birinin çift kale stadyum caddesinden diğennin evine isabet eden roketle bir coğrafyanın iki yakası arasındaki

KESİK

Bir kızım var; 10 yaşında ellerinizden öper... Sizin de kızlarınız, oğullarınız, kardeşleriniz vardır belki de... Kıyaslamayacağım elbette. Üstüne tuz biber ekip, yazmayacağım bir de; "Silvan'da çocuk olmak zor" diye. Ama... Ben çocukları gördüm Silvan'da.

Ambar kenarında kaçak çay içmek isterdim... Yolumu bir 14 Mayıs'a düşürüp Seregalan'ı, 'bahar şenliğini' kutlamak ya da... Hiç olmazsa... Malabadi Köprüsü'nün Nehcivan çeliğinden yapılan kafeslerinin arasından süzülüp, bıçak gibi batan güneş ışığına hayran kalmak... Ben bunların hiçbirini yapamadım! Ben çocukları gördüm. Bir kızım var; 10 yaşında ellerinizden öper... Sizin de kızlarınız, oğullarınız, kardeşleriniz vardır belki de... Kıyaslamayacağım elbette. Üstüne tuz biber ekip, yazmayacağım bir de; "Silvan'da çocuk olmak zor" diye. Ama... Ben çocukları gördüm Silvan'da. Bahar'la, Berivan'la konuştum... Koşullar, durdular, söylediğimi yaptılar, güldüler, öylece baktılar...

Bize yıkılmış şehirleri mi reva gördünüz? 'Bizim çocuklarımızın' oralarda oynamasını mı uygun buldunuz?

Adı Bahar... Yeşil bir kazağı var; üzerinde, kelebek, çiçek, kalp... Berivan söyledi işte; yıkılan amcasının eviyim. Güldü sonra... Kendi evlerine de kurşun delikleri açılmış. Bir ülkenin çocukları, mayınların arasında koştu yuruy ve ağır silahlardan çıkan iri kurşunları kendilerine oynacak yapıyorlarsa...

Yaşlı bir teyzeden dindledim yakın geçmişii... "Yeşil"

bilmez miyiz?" dedi. Biz evlatlarımızı bile onunla korkutarak uyuturduk" Bahar'ın ve Berivan'ın kara gözlerinde... Bu gözler insanın yüreğine işler! Babası ayakkabılarını gösterdi Narin'in. Kız çocuğu oldu mu ille de bir yeri pembe! Ülkenin kenarından bir eziklik köktü dizlerime... Çok yazdık, çok konuştuk... Ama çok anlatamadık galiba... 'Özel tim' diyorlar işte. Bir babanın ellerinde 33 numara çocuk ayakkabıları. Kenarında pembe bir şerit! Üç beş kelime... "Bak kardeşim, evimize yerleşmiş özel tim. Narin'in ayakkabısının bir tekine kesik atmışlar... Geçen sefer de aynısını yapmışlardı! Giyemesin çocuk. Öyle istiyorlar işte!"

O kadim şehirlerde, 'derin bir mahcupiyet' zaman. Yağmur başlıyor arından. Gölgeler vuruyor taşlara. Yoksul ulan halk işte! Narin terlikle çıkacak sokağa. Gri çorabından bir parmağı dışarı fırlayacak sonra. Hüzünlü bir kız çocuğunun parmağı! Karardıkça karacak kiş boyunca.

Ben çocukları gördüm Silvan'da...

Gözlerinde korku yoktu hiçbirinin. Kurşun sesleri, mayınlar... Gözleri karaydı... Korkusuz... Dikkatli bakan bir parça hüznü görebilirdi sadece.

Arkadaşları ölen, ayakkabıları kesilen, cam gibi, buz gibi sokak taşlarına basan çocuklar neden korksun ki zaten?

Ben çocukları gördüm Silvan'da... Gözlerinde korku yoktu hiçbirinin. Kurşun sesleri, mayınlar... Gözleri karaydı... Korkusuz...

'Kod adı Yeşil'i kim tanımaz?' dedi o yaşlı teyze. "Biz çocuklarımızı onunla korkutarak uyuturduk!" Bahar'ın kara gözleri ve yeşil kazağı... Üzerinde; kelebek, çiçek, kalp... Berivan'ın kurşun işlemini evi, Narin'in kesik ayakkabıları...

Çocukların artık hiçbir şeyden korkmayacağını anlamdım.

Korkmayan çocuklar uyumaz ki... Çocuklarını uyumadığı ülke büyümek zil!

Ben Silvan'da çocukları gördüm. Bir kızım var; 10 yaşında ellerinizden öper... Sizin de kızlarınız, oğullarınız kardeşleriniz vardır... Kıyaslamayacağım elbette... Üstüne tuz biber ekip, yazmayacağım bir de; "Silvan'da çocuk olmak zor" diye.

Ama Silvan'da çocuk olmak; bir kiş günü terlikle gezmek ve haritaya atılan kesik demek!

HALKIN ÇOCUĞU

SÜPERMEN

Sandık başında

Süpermenliğe başladığım günden beri hiçbir şey iyiye gitmedi. İnsanlar öldü, havalar soğudu ve erken seçime gidildi. Kripton'da sorunlar bellidir. Yeri gelir gezegene meteor yaklaşıyor, yeri gelir kara deliğe doğru giriliyor, bakarsınız küresel sığuma olur vs. Ancak bunların tamamı tabiatın kendi minik oyunları. Yani aslına bakarsanız süpermenliğin aızı çoğu olmaz ama burada oluyor. Fikir tepe'de uçamaktan utanmıştım. Tabii keşfe ulaşseydim ama benim uçmam en fazla üç çocuğu mutlu edecekti. Az mı? Değil. Ama yetmiyor. Beş yaşındaki Miles Scott için tüm San Francisco Gotham'a dönüştürülürken, bizim

memlekette annesinin babasının mezarı başında ağlayan çocuk fotoğrafları bile etkisini yitiriyor. Bu şartlar altında elbette Clark Kent'in bambaşka dertleri olacak.

Anladım ki bu topraklarda gerçek bir Süpermen olmak istiyorsanız riske girmeniz gerekiyor. Bu toprakların süper kahraman tarihine bakınca, yaşadığı dönemde hapis, sürgün, işkence gibi çeşitli deneyimlere rastlıyoruz. Normalde ben de bunlardan korkmam ama dükkân var. Hal böyle olunca insan fevri davranmıyor. Hatırlarsanız daha ilk Süpermen olduğum gün polis çevirmişti. Benim kürmüm bu. Düzenli vergi veriyorum. Bu durumda ben de bir Süpermen olarak şikâyetçi olduğum şeylerin en azından bir kısmını değiştirebilmek için sandığa gidip oyu mu kullandım.

"Oylara sahip çık Süpermen"

Size seçim gününden bahsetmek istiyorum. Daha yeni Süpermen oldum ancak bazı şeyler yine de insanın zoruna gidiyor. Koskoca Süpermen'in, normalde gözünden ışın çıkarabildiğini, uçabildiğini düşünülürken sabahın sekizinde seni gören bakkal Hayrettin abinin ricası şu: "Süpermen, oylara sahip çık he!" Koskoca memlekette seçim var, adamın derdi "oylar çalınmasın". Daha kötüsü de kaygısında damadın hakkı olması. Benim de içimden geçen tek şey var: "Oylar çalınmasın."

Okula girdim. Sınıfı doğru yürürken bir taraftan sınıfların rezilliği gözüme çarpıyor. Yıkılmış tuvaletler ve korku sınıflar var. Burada eğitim gören çocuklardan Mars'a gitmeyi beklemek biraz acımasızca. Ümraniye-Dudullu hattında daha yüksek bir tahsil ortamı var. Özel okullarla devlet okulları arasındaki inanılmaz farka bakınca memleketteki ekonominin çocuklara doğrudan günden itibaren bir kader yarattığını anlıyorum.

Kırmızı slip aurası

Sınıfı girdiğimde sandık başkanıyla göz göze geldik. "O an" denen şeyin nasıl bir mefhum olduğunu sorgulatan bakışlarımız, sandık başkanının, "Evet, Süpermen misiniz?" sorusuyla bölündü. Tayt ve kırmızı slip mayom vardı. Pelerinim vardı. Oy kullanacaktım. Sandık başkanı ise son derece ciddiymiş ve Süpermen olup olmadığını sordu. "Evet", dedim. "Süpermenim". Ehliyetimi uzattım, alıp kontrol etti. "O zaman gel bir fotoğraf çektiRELİM," dedi ve fotoğraf çekti. Sonra da kimliği görsör zarf ve pusulama almak için bir sonraki

Koskoca Süpermen'in, normalde gözünden ışın çıkarabildiğini, uçabildiğini düşünülürken sabahın sekizinde seni gören bakkal Hayrettin abinin ricası şu: "Süpermen, oylara sahip çık he!"

Zarf ve pusulama veren görevli takribi altmış yaşlarında bir kadındı. Hiçbir şey olmamış gibi, sanki Süpermen'le her öğlen tavuk döner yiyormuş gibi vereceklerini uzattı ve önüne döndü. Bu kadar sıradanlık bana yavaş yavaş sıradışı gelmeye başladı. Sanki yıllardır halkımız Süpermen'e aşınmış gibi hissediyordum. Ya da belki artık "Süpermen'i kim takar, yaşadığımız hayata bak" seviyesine varmışızdır. Tam olarak kestiremiyorum.

Kabine girdim. Oy pusulasında çok fazla parti var. Bir an için Türkiye'de neden bu kadar çok parti olduğunu sorguladım. Ne yapıyor bu partiler? Ne oluyor buralarda? Zaten genelde iki, özele üç, en fazla dört farklı fikir oluyor Türkiye'de. Bu kadar parti ne diye kuruldu o zaman? Bilimmez. Ben de tabii oyu mu kullandım. Ancak size oyumun rengini söylemeyeceğim.

Gün bitti. Seçim bitti. Dağıldı bir acı yel, kaldık kendi içimizde yalnız. İnsanı çatlatan bir yenilimsizlik hissi. Taş gibi. Ateş gibi. Küfür gibi garip bir hisşte. Ben Beşiktaşlı olduğum için öyle çok sendelemem ama eşe dosta yazık oldu. Ezgi'yi gördüm gece. "Üzülme bu kadar. Ne yapalım, Türkiye işte..." "Ona üzülmiyorum ben." "Neye üzülüyorsun ulan madem?" "Çok insan öldü be Süpermen, yazık oldu." "İnsan öldü, yazık oldu."

Deliliğin delili yoktur

Erasmus yazdığı Deliliğe Methiye kitabında deliler ile ilgili "Bir deli ile bir bilgi arasındaki fark, birincisinin tutkularına, ikincisinin ise aklına boyun eğmesinden ibarettir," der. Erasmus'u beş yüz sene öncede bırakıp, biz bugün bilgelik ve delilik arasında gidip gelen insanların gerçek hikâyesinin peşine düşüyoruz.

Gürsel Özdem eli bir yaşında, Şişli'de yaşıyor. Fakirlerin dostu, kötülerin düşmanı ve herkesten güçlü bir halk kahramanı olduğunu düşünüyor. Kendinden yarattığı bu kahramana "Simas" adını vermiş yıllar önce ve bir çizgi roman hazırlayıp komşularının yardımı ile kitabı basıp yayınlamış. Sokakta karşılaştığı herkese parasının olup olmadığını soruyor ve elini kulağına götürüp telefonda Tanrı'yla konuşuyormuş gibi yapıp "Ahmet'e 2 bin lira yolla, Ayşe'ye 3 bin lira gönder," diyor. Askere gitmek üzereyken kendisine konulan şifazıfreni teşhisi ile şahsına münhasırlığı tescillenmiş, Ablası da aynı rahatsızlıktan mustarip. Anneleri Perihan Hanım, bu hastalığın doğuştan gelmediğini, çocuklarının evde muska bulduktan sonra "bizi öldürecekler" korkusuyla rahatsızlandıklarını söylüyor.

Annesi Perihan Hanım: Evde büyüleri gördüm, domuz yağları gördüm, muskaları gördüm. Gördüm kardeşim, yalan değil. Bir gün salonda otururken başıyla birlikte yanına gelip beni çağırdı. Karyolanın altı, yorganın içi muska doluydu. "Anne bizi öldürecekler," dediler. Ondan sonra ikisi de rahatsızlanmaya başladı. O zamana kadar hiçbir şeyleri yoktu.

Gürsel Özdem, çizgi yazmayı, kola içmeyi, Fransızca konuşmayı (kimse dinlemediği bir dil konuşuyor ve o dilin Fransızca olduğunu iddia ediyor), kedilerle

köpeklerle oynamayı ve kadınları çok seviyor. Kendisiyle tanışmak üzere yaşadığı mahalleye gidiyorum. Onunla konuşup hikâyesini yazmak istediğimden haberi yok ama beni görür görmez sanki hakkındaki her şeyi biliyormuş gibi kendinden emin gözlerle yüzüme bakıp "Sen yazar mısın?" diye soruyor. "Sizin hikâyenizi yazmak istiyorum," diyebilirim sadece. "Bana zarar verecek misin? Can alabilecek birine benziyorsun, tehlikelisin, benden uzak dur," diyor. Sokak boyu peşinden koşuyorum.

Komşusu Reha Bey: Gürsel benim karşı komşum. Yirmi beş senedir tanışıyoruz. İlik tanışmamız kavgalı oldu. Bıçakla yanına geldi, "Ben aşkım bize gelip anneme tecavüz ettin," dedi. Bu lafın ardından kavgata eğildi. Sonra polis Gürsel'i alıp Bakırköy'e götürdü. Bir süre orada kaldı. Bana sürekli mesaj gönderiyordu "Seni bekliyorum" diye. Ben de gönlünü almak için kola alıp yanına gittim. Beni görünce "Hoş geldin," diyerek boynuma atıldı, sonra kulağıma eğilip "Beni buradan kaçırmazsan seni keserim, beni buraya sen getirttin sen çıkar," dedi. Ben de aldım Gürsel'i mahalleye geri getirdim.

Halk kahramanı Simas'la iletişim kurabilmek için hakkında bildiklerimi sıralıyorum ve tam o anda sokakın başında iki polis beliriyor. Eyvahl! Hem hakkında bir sürü şey biliyorum hem de benimle beraber sokaka polis girdi. Polisle iş birliği içinde olduğumu, aylardır her gün onu gözlettiğimi, onu polise vereceğimi ve aynı zamanda polisin beni de kandırıldığını, benimle aşk yaşamak için tuzaklar kurduklarını söylüyor. Bu zengin hayal dünyası karşısında büyük bir hayranlık duyuyorum, yaşıma eğip bükerek içinden yepyeni maceralar çıkarmanın keyfini onunla birlikte sürüyor ve maceranızın zeminindeki korku tortusunu da birlikte duyumsuyorum.

Annesi Perihan Hanım: Bir gün akraza yazırdın eve döndüm, büyük öğlum

saçlarını punk modeli yapıp sabunla "2001" yazmıştı. Saçlarını öyle değişik görünce bir de üstünde kimlik bulamayınca alıp götürmüşler. Komiser Gürsel'i tutmuş "Sen Alevi misin, Sünni misin?" diye sormuş. Sana ne benim ne olduğumdan? Hepimizi Allah yaratmış. Gürsel'in başına silah dayayıp saçını kesmişler, o günden sonra daha da kötü oldu, hastalığı ilerledi.

Mezun olduğum okulu, yaşıma, bekar olup olmadığımı soruyor ve ağzımın geometrik olduğunu fakat burnumu biraz daha kaldırmam gerektiğini ve benim saygın bir bayan olduğumu söylüyor. Ardından en can yakıcı vuruşu yapıyor: Hiçbir şeye sahip olmadım mı?

Beni görünce "Hoş geldin," diyerek boynuma atıldı, sonra kulağıma eğilip "Beni buradan kaçırmazsan seni keserim, beni buraya sen getirttin sen çıkar," dedi.

Annesi Perihan Hanım: Yirmili yaşlarındayken mahallede Nurdin diye bir kıza aşık oldu. Gidip kıza istedik ama meğerse kız benim büyük oğluma aşıkmış, onun için istemeye gittik sanmış. Gürsel'i çok küçük düşürdü. "Çirkin," dedi. Sonra kız başkasıyla evlendi ve hasta bir çocuğu oldu.

Simas'ın evinde olduğum süre boyunca sokaktan zemin kattaki evine bakarak bizi izliyor. Eğer eve girese onu kısırtıp polise götürceğimizi düşünüyormuş. Dışarı çıkınca birlikte fotoğraf çekimneyi teklif ediyorum, kesinlikle kabul etmiyor. Eliyle yüzünü kapatıyor. Her şey için teşekkür edip elini sıkıyorum. "Bana yanlış yapma, kötülüğün yapma, istediğin zaman evime gelebilirsin, evlenme şansımız bile olabilir," diyerek beni yolcu ediyor. Fakat yine de ekliyor: "İstersen bize biraz daha kız gönderebilirsin, de biraz daha bakmak istiyorum."

MONTE CARLO RESMİNİN HİKÂYESİ

Eve baskına gelen zarboldan, mahallenin bütün sakinlerine kadar herkes, bizim evin duvarında, başköşende asılı fotoğrafı hatırlar. Hatta mahallenin uzak köşesinde oturan kâra şöpharara anemem misafirliğe gittiğinde, fotoğrafı koyuna sokar, bahsi aldığı zaman da koyundan çıkarıp gösterirdi. Aslında bu söyli bir halkız. Fatih Sultan Mehmet Bizans'a karşı gemilerini karadan yürüttüğünde, gemilerin üstünde kaydıgı felekleri bizim mahallenin halkı yağlamıştır. (Aman ne mataş şey yapmışsınız demeyin. Koskaca Fatih Sultan Mehmet, bizim kazıklara döktüğümüz yağ olmasaydı, Fatih olamayacaktı.) Siz yine de anne-minkini görmemişlik sayabilirsiniz. Anem zaten enteresan kadındır. Hac dönüşü Lüle'de tarlaların arıcısı dalga sattığını duyduysa, Mekke'den Diyarbakır'a direk uçup haclıgını ucuza aldığı dört kilo otla kiletmiş kadındır. Ama Monte Carlo fotoğrafının konusu açıldı mı ben de vakur davranmam. "Nerde çektiğin lan bunu?" diye sorduğu zaman biri, önce biraz şişerim sonra, "Monte Carlo canım", derim.

Fotoğrafın hikâyesini anlatmaya başlıyorum: Deniz girmeyi her zaman çok severim. Biraz vakitim varsa Kumburgaz, arantım varsa Bodrum. Hatta Bodrum dönemlerinde Zeki Müren'le aynı masada oturmuşluğum bile vardır. Paşa sporcu gençler çok severdi. Oturup beraber bir Cuba-Libre içeceğini diye kendimizi ona Eczacıbaşı oyuncusu diye tanıtmıştık. Polis biri ararken paraları Paşa'yla beraber ezdik ama gerçeği öğrenemedim gitti Paşa.

Neyse Bodrum'u belki başka bir sayıda anlatırız, ben fotoğrafın hikâyesine döneyim. Tintin Adnan ve iki arkadaş sıcak bir pazar günü Tarabya'da denize girmeye gittiğimiz. Yolda uyulamaya takıldığımız için diğer iki arkadaş pakettlediler. Arınmaları varmış, hafta sonu olduğundan mahkemeye pazartesi çıkacaklarmış. Onlar için bu güzel havayı kaçıramazdık, şu ortaklarına haber verip biz Tarabya'ya devam ettik.

Büyük Tarabya Otel'i'nin az gerisinde, arabayı ara sokaklarda bir villanın önüne çekip önce güzel bir kahvaltı yaptık. Güzel bir gün başıyordı gibiydi. Güneş nasıl bu kadar zengin olduklarını anlayamadığım insancıkların evlerini bize hiç davırmadığı gibi istiyorduk. Yanımızda bir kasa İzmir ve on iki buçukluk

pakette gelmiştik. Kayıntımız sağlamdı yani. Dalgayı arabada bıraktık yanımıza biraları alıp sahile gittik. O zamanlar şimdiki gibi değilim, genciz. Nerden baksan yarım kilo cevizi götümler kırabilirim. Şortu giyer giymez zengin manitalara kendimizi beğendireceğim diye artistik atlayışlara başladım. Havada ters takılar, parendeler. Arada trafik sıkışıyor lüks arabaların içinden biri kinayarak bakıyorlar. Onlar kınadıkları inadına taklaya vuruyorduk, çünkü o delici bakışların altındaki imrenmeyi görebiliyorduk.

Arabaya geri gittik ve içeceğimiz sigaraları hazırlamaya başladık. Arabayı paralıların oturduğu ara sokakta bir çınar ağacının altına çekmiştik. Çınarın gölgesi arabayı iyice karartıyor bizi kimsenin göremeyeceği şekilde iyice sotoya alıyordu. Adnan sigarayı burnuna götürüp içine çekti, sonra önüne attı. "Yapıştır çakırm içelim." Dünya da iki çeşit insan vardır, içip unutanlar, içip hatırlamaktan korkanlar. Ben hatırlamaktan hiç korkmadım o yüzden hep içtim. Dönüp arkama baktığım zaman hiç pişman değilim. Arkadaşlarımı derleyen toplayan yola getiren, kıyına zıbanalığı takım bendim. Gayr-i mesrudan yolumu bulsam da, yirtık uçurtma olsam da onlara göre hep daha tutarlı olmuştumdur. Üçlü papazozo Adnan'ın eline verdim ve ucuca yaktım. Paparoz el feneri gibi sökağı aydınlattı.

Hava çok tatlı karamıştı. Kızilla lacivert birbirine iş koyuyorduk. Sigaranın dumanı, hafif aralı camlardan kendini tahliye ederken, biraları da ertlatıp keyifimizi cıalaylıyorduk. Tam bu sırada camlardan bir nazikçe yumrukladı. Karanlıkta tam göremiyorduk ama memur olmadıkları kendisi. Sigarayı avucumun içine alıp aşağıyı indirdim, pencere kolunu çevirip camı açtım. Karşımda hafif sarışın ya Tarabalya ya Avrupa'da biriydi. "Buyur birader", diye sordum. Lavuk elini kolunu sallayarak bir şeyler anlatmaya çalışıyordu. Adamın söyledikleri arasında "Dans, disko" gibi kelimeleri anladım. "Dans yok dans, cigara var içersen", diye cevap verdim. Adam "Whats cigara", gibi bir şey söyledi. Taksim'de yabancı lubunları dolandırılmış günlerde İngilizce'den faydalanıyordum. Avucum içindeki paparozu çıkarttım. "Are you drink cigara, you are very dans,"

dedim. Adam önce biraz tereddüt etti, sonra arabanın içine oturdu. Biz denize gireceği diye patır kütür sigarayı içerken, adamın acemi olduğuna aldırmadık. Sigardan aldığı küçük öpücükleri ona yetmiş ki, lavuk az sonra gözlerini kapatıp kendi kendine şarkı söylemeye başladı. Bu halini görünce, sigarayı söndürüp denize gideceğimizi çat pat anlatık adama ve kendine getirdik.

Denizde akıntı biraz fazlalaşmıştı, işi bilen yalçınçıkları vardı sadece denizde. Yanımızda yabancı arkadaşla yüzlenleri izlemeye başladık. Bugün

o sahneyi hâlâ unutamam, denizde yüzen

çocuklardan biri bizim leylaya eyleye sen de gelsene gibi bir işaret yaptı. Bizimki de

sanki bu zamana kadar bu çağırışı beklিয়েyorduk gibi soyunup denize atıldı. Boğazda yüzlenler bilir, akıntı oldu mu burada yüzmesini bilmiyorsa deniz, adamı

Sarayburnu'na kadar götürdü. Biz, adam böyle atladı diye kendine güveniyor zannettik. O sırada ters bir akıntı oldu, yüzen çocuklar iskeleye doğru bizim leylaya doğru

sürüklenmeye başladı. İlk başta aldırmadım, baktım adam seriden gidiyor ve "help, help," diye bağıyor hemen denize atladım. İki sene Menekçe plajında cankurutanlık yapılmışgün vardı, hemen yanına yüzerek kâmilî ensesinden yakaladım.

Leyla'yı sudan çıkarttığımızda, Kербela çölllerinde Resullah'ı görmüş gibi bize sarıldı, defalarca öptü, "thank you", dedi. Açıkçası ben para vermesini bekliyordum ama beklemediğim olmadı. Adam isimlerimizi sorunca Adnan kartını verdi. Bir iki hafta sonra Adnan yanında takım elbiseli adamlarla bizim mahalleye geldi. Çocuklar etrafımızda toplanmıştı. "Adnan'n' oldu oğlum", dedim. "Aha kurtardığımız adam Monako'da önemli biriymiş galiba, konsolosluktan geldiler bizi Monako'ya davet ediyorlar." Monako'ya gittim. Adam Adnan gelemedi. Havalimanında araması olduğun için gözlentide alındı. Benim hayatımı kurtardığım adam Monako Prensi çıktı. Monte Carlo'nun en iyi otelinde iki hafta tatil ve aynı otelin kumarhanesinde 10 bin dolarlık kredi açtım ana en az yirmi küze duğadığım öpmüş ve koskoca prensin dostluğuna sahip olmuştum.

Dünyada iki çeşit insan vardır, içip unutanlar, hatırlamaktan korktuğu için içmeyenler.

DAVID LUTHERHEAD

Feminist Kapanış

Kadını döverken "belini incitenlere" hak veren diziseverler, "ama o da başka bir adamla mesajlaşıyor" diye dedikodu yapan arkadaş, kışkançlığı, kadının "iffetsizliğini" hafifletici bir sebep olarak gören savcı, hâkim her gün kadınların öldürülmesinde payınız yok mu sizce?

Aralık ayı Bavul'u bana ufaktan bir yılbaşı hediyesi gibi oldu bu ay. Yazanlar tarafından olmasa da röportaj verenler tarafından sıklıkla karşına çıkarılan "Bayan" kelimesi bu ay çok az geçmiş. Cinsiyetçi küfürlerde de gözle görülür azalma var.

O zaman sana yazacak bir şey kalmadı diye düşündüyseniz yine de yanıldınız. Çünkü öyle bir dünyada yaşıyoruz ki bugün Dünya Ekonomik Forumu cinsiyetler arası maaş farkının ancak 2133'te yani 118 yıl sonra kapanacağını açıklıyor, eski eşini öldürmek isteyen adamı durdurmaya çalışan bir kadın öldürülüyor, bir mahkeme reddedildiği için bir kadını öldüren adama "tutku derecesinde aşırı sevgi" nedeniyle ceza indirimine karar veriyor. Ekonomik, sosyal, kültürel açılardan kuşatılmış kadınlar adalete de ulaşamıyor. Yani yazacak, konuşacak şey tükenmiyor.

Bu dergiye elinize aldığınızda 25 Kasım geçmiş olacak. 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele ve Dayanışma Günü olarak kabul ediliyor ve birçok ilde etkinlikler, eylemler, yürüyüşler düzenleniyor. Her 25 Kasım geldiğinde sayılatırlar çıkarıyor, yetkililere çağrılar yapıyor, erkek şiddetini durdurmak için, adil cezaların verilmesi için ses çıkarıyor ama ilerlemeler hep çok yetersiz kalıyor. Çünkü erkek şiddetine sözde karşı olanlar, "erkek adam kadına el kaldırmaz" diyerek ne dedikini bilmez bir şekilde şiddete karşı olduğunu göster(e)meyenler ancak erkekliklerine, iktidarlarına bir tehdit olduğu zaman gerçekten karşı dururlar. Kadını döverken "belini incitenlere" hak veren diziseverler, "ama o da başka bir adamla

mesajlaşıyor" diye dedikodu yapan arkadaş, kışkançlığı, kadının "iffetsizliğini" hafifletici bir sebep olarak gören savcı, hâkim her gün kadınların öldürülmesinde payınız yok mu sizce? Sevğilinin nerede, ne yaptığını kontrol eden, giydiklerine, söylediklerine, arkadaşlarına, işine karışan, bir kadının varoluşunu içten içe hazmedemeyen sen değil misin? Neden tacizcilerle, bir kadına şiddet uygulayanlarla empati kurmaya çalıştığını hiç sorguladın mı?

Bunları soruyorum çünkü sizi düşünmeye davet ediyorum, sadece Türkiye'de değil dünyanın her yerinde kadınlar şiddete uğruyor. Fakat hala "şimdi bunun sırası mı?" diye soruluyor. "Cinsiyetçilikten başka derdimiz kalmadı mı bizim?" Buna karşılık ben de soruyorum, anıtsayac.com sitesine göre şimdiye kadar 2015 yılında 255 kadın, 2014 yılında 286 kadın, 2013 yılında da 226 kadın erkekler tarafından öldürülmüş –ki bu, ancak kayıt altına alınabildiği kadardı. Biz sistematik bir şekilde öldürülüyoruz ve ses çıkarmamıza "şimdi sırası değil" mi diyorsunuz? Biz yaşam hakkımıza, insanca

yaşayabilme hakkımıza sahip çıkmaya çalışıyoruz.

Bunun yanında derginin bu sayısından gözümle takılan kız çocuklarının hala okula gönderil(e)memesi var. Aslında ülkemizde zorunlu eğitim var ancak uygulamada pek öyle olmuyor anlaşılabilir ki. Ekonomik durumu yeterli olmayan, barınma, içme suyu gibi temel ihtiyaçlarını karşılamakta dahi sorunları olan bir ailenin ancak bir çocuğunu okula gönderebilme şansı var. Ve diyelim ki bu ailenin bir kızı bir de oğlu var. İşte bu noktada hangi çocuğun okula gideceği konusunda tercih yapması gereken aile oğlu seçiyor. Çünkü kız zaten evlenip gidecek, oğlan okuyup, iyi iş bulup ev geçindirecek, karsına ve çocuklarına bakacak. Kız çalışmaya da olur, kocası ona bakar. Hem okul çok uzakta, kızı oraya gidip gelirken başına gelecek bin bir beladan koruyamayız. Çünkü bir kız çocuğunun görevi evde annesine yardım etmektir, belki erkek kardeşi okula giderken tarlaya gidip çalışmaktır, babasının gözü önünde olmaktır. Bir erkek çocuğunun görevi büyüyüp eve ekmek getirmektir.

Bu cinsiyet rollerinden çocukları sıyramadıkça, toplum bu rollerin bir baskıya, bir zorunluluğa dönüştüğünü ve birçok başka soruna yol açtığını görmedikçe kadınlar adalete, eşitliğe kavuşamayacak. Bir oğlan çocuğuna neden kendi şünetinin düğünlerle kutlandığını, neden bir kızın regl olmaya başladığında sadece bazı yakın akrabalarca bunun paylaşıldığını anlatmadan, sevgilisinden şiddet gören bir kadının mesajlarını okuduğumuzda o kadının alttan alınmasını nedenini düşünmeden, kimine yan yana durduğumuzu fark etmeden bize çıkış yok.

TEKİN YAYINEVİ

ANDRÉS DANZA - ERNESTO TULBOVITZ

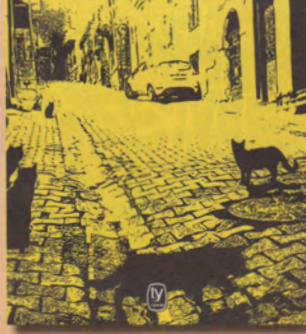
İKTİDARDA BİR KARA KOYUN SARAYSIZ BAŞKAN JOSÉ MUJICA

Bir şehir edebiyatında Türkiye'deki AKP-içinde Türkiye...
İstanbul'un edebiyatında Türkiye'deki Türkiye...

Orhan Gökdemir

FENA ÇOCUKLAR ZAMANI

**KASIM AYI
KİTAPLARIMIZ**

YALÇIN KÜÇÜK

ÇIKIŞ

Ion Deaconescu

Düşler Ormanında

ONUR BEHRAMOĞLU ZATEN HERKES BİR DENİZDİR DOĞUŞTAN

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

Mehmet Ali & Akşamsefası

"Sana yepyeni türküler verdim,
Uzak dağların ötesinden gelen.
Sana yepyeni çiçekler verdim.
Kıyıyı ağ bulutlar girsin.
Gülmeyi bilen çocuklar geldi.

BAVUL

Tükenme!"

